Nisan 2019 Sayı 22

"cogito ergo sum"

HAYAL ET

Resimli Mecmua

Hayalet
Nisan 2019

Sayı: 22

Yayın yönetmeni
Mehmet Kaan Sevinç

Yayın Danışmanı
Süheyl Toktan

Editör
Aynur Kulak

**Hayalet Nisan 2019
Sayı 22'in oluşmasında
değerli katkıları ile
destek veren arkadaşlarımız**

Atilla Bilgen - Aynur Kulak
Ahmet Yılmaz - Ahmet Canal
Bünyamin Tan- Elvan Adıgüzel - Erol Çelik
Gökçe Mehmet Ay - Gülhan D Sevinç
Melahat Yılmaz - Mehmet Berk Yaltırık
Mesut Ekener - Reha Ülkü
Süheyl Toktan - Tevfik Emre
Oğuz Özteker - Okan Kasnak
Onur Ataç - Ümit Kireççi
Yakup Kamer -Yusuf Gürkan

Grafik Tasarım
Gülhan D Sevinç

e-Mail
hayaleteposta@gmail.com

Editörden

Hayalet Mucbua'nın 22. Sayısıyla herkese merhaba.

Bahar günlerinin ılıklığını artık iyiden iyiye hissetmeye başlamışken enerjimiz iyice yükselsin istedik ve dolu dizgin bir halde 22. Sayımızı siz Hayalet Mecbua severler için hazırladık. İçeriği, seçmiş olduğumuz konuları, devam eden korku dosyası ve Hayalet'i ete kemiğe büründüren birbirinden güzel illüstrasyon çizimlerle karşınızdayız.

İlk olarak Dünya çocuklarına 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını hediye eden Mustafa Kemal Atatürk'ün saygıyla, sevgiyle anıyoruz. Hemen ardından Sözümüz Meclisten İçeri bölümünde maalesef gittikçe tırmanışa geçen hayvan hakları ihlaline vurgu yapmak niyetiyle Johann Wolfgang'ın bir sözünü alıntılamak istedik: ***"Bir semtin sokak hayvanları sizden kaçmıyorsa orada yaşayın. Çünkü komşularınız güzel insanlardır."***

Çizgi dünyasının ustası Münif Fehim'in çizimleriyle, Türk Edebiyatı'nın duayeni Yaşar Kemal'in tefrika edilen Karacaoğlan'ın değeri hiçbir şeyle ölçülemez nitelikteki çizgi roman serisine bu sayımızda da devam ediyoruz. Hiçbir sayıda bizi yalnız bırakmayan yazarlarımızın birbirinden güzel öyküler, podcastler, denemeler, güncel sergi yazıları, gezi yazıları, çizgi hikaye dizileri, kitap tanıtımları, okudukları kitapların paylaşıldığı yazılara kadar her meraka cevap veren bir Hayalet Dergi var karşımızda.

Güncel Kültür Sanat etkinliklerini de takip etmekteyiz. Bünyamin Tan, Yıldız Moran'ın İstanbul Modern'de sergilenen Bir Dağ Masalı Sergisini Hayalet Mecbua okurları için gezdi. Sergi izlenimlerini, fotoğraflarını siz sevgili okuyucularımız için paylaştı. Bir de tadı damağınızda kalacak bir korku tefrikası yazdı. Korku demişken, korku dosyamıza bu ay Drakula ile, Drakula'nın çok ilginç ve ürkütücü olan, pek de bilinmeyen gerçek hikayesi ile davam etmekteyiz.

Nisan ayında ölüm yıldönümü dolayısıyla andığımız absürt mizahın öncüsü Suavi Süalp'i unutmadık. Kendisinin, Salata çizgi – roman dergisinde yayımlanan çok güzel çizimini paylaşmak istedik.

Çocuklarımızı unutabilir miyiz? Çocuklarınızla paylaşmanız dileğiyle diyerek yine çok güzel çizgi diziler paylaştık çocuklarınız için.

Yanı sıra Occopuy çizgi roman incelemesiyle Cemil Hazman, Hayalet Dergi'deki yerini ilk olarak alarak aramıza katılmakta.

Bir ay boyunca bilgisayarlarınızda tabletinizde, telefonlarınızda size eşlik edecek, arkadaşlarınızla ve sevdiklerinizle de paylaşacağınıza emin olduğumuz Hayalet Dergi'nin 22. Sayısını siz okuyucularımızla paylaşmaktan dolayı mutluyuz.

İyi okumalar dileriz.
Sevgilerimizle…

Hayal'et Resimli Mecmua
Editörü: **Aynur Kulak**

Bir semtin sokak hayvanları sizden kaçmıyorsa orada yaşayın çünkü komşularınız güzel insanlardır...Johann Wolfgang

YAŞASIN 23 NISAN

Teyfik Emre

Rimelimin aktığını asansörde gördüm. Gece yarısı, rimeli akmış kırk yedi yaşında bir kadının yüzünü gördüm. Ağlamıştım, rimelim akmıştı ve maymuna dönmüştüm. Koridora çıktığımda birilerine rastlamaktan pek endişe etmedim. Bu saatlerde komşularım genelde uyumuş olurlardı. Otoparkta arabalarını kilitleyip, evlerine girer, yemeklerini yer, televizyon seyreder ve uyurlardı. Belki de ben onların böyle yaptıklarını zannediyordum. Bu düşünce beni biraz rahatlatıyordu. Evde, yemek, televizyon ve uyku. Çantamı birkaç kere karıştırdıktan sonra anahtarımı buldum, Muffin beni bekliyordu. Telefonum çaldı.

SATICI

Rimelimin aktığını asansörde gördüm. Gece yarısı, rimeli akmış kırk yedi yaşında bir kadının yüzünü gördüm. Ağlamıştım, rimelim akmıştı ve maymuna dönmüştüm. Koridora çıktığımda birilerine rastlamaktan pek endişe etmedim. Bu saatlerde komşularım genelde uyumuş olurlardı. Otoparkta arabalarını kilitleyip, evlerine girer, yemeklerini yer, televizyon seyreder ve uyurlardı. Belki de ben onların böyle yaptıklarını zannediyordum. Bu düşünce beni biraz rahatlatıyordu. Evde, yemek, televizyon ve uyku. Çantamı birkaç kere karıştırdıktan sonra anahtarımı buldum, Muffin beni bekliyordu. Telefonum çaldı.

Otel odalarını severim, her yeni odaya girişimde, hikayenin benimle başladığını düşünürüm. Saçma biliyorum, kim bilir bu otel odası, nelere, kimlere şahit olmuştur. Her geceden ya da her misafirden sonra, çarşafların havluların değişmesi, odanın temizlenmesi, tuvaletin dezenfekte edilmesi, eksik kulak pamukları ve kuru temizleme torbalarının tamamlanmasıyla yenilenir, sıfırlanır bir anlamda.
Bir önceki misafirin hikayesi biter ve kapının açılmasıyla yeni bir hikaye başlar. Satış işindeki yirmi altı yılda kaç otel odasında kaldım bilmiyorum. Bir ara saymaya niyetlendim sonra ipin ucunu kaçırdım. Genelde aynı otellerde aynı odalarda kalsam bile her girişimde aslında aynı olmadığını bilirdim. Kariyerim, aynı bölgede aynı rotada aynı müşteriler aynı ürünler ve benzer siparişlerle geçti. Başlangıçta eğlenceli görünen iş seyahatleri, kiralık arabalar, happy hour içkileri, bardan son

kalkan adam olma karizması bir süre sonra değerini ve parlaklığını yitirdi. Hafta içi otel odalarında hafta sonu karımın yanında uyuduğum bütün geceler boyunca, ki her zaman iyi uyurum, bir şeyin farkına vardım. Geceler aynıdır. Gündüzler mevsime, iş yoğunluğuna, iklime, coğrafyaya, tatile göre değişir ama geceler aynıdır. Her sabah bu aynı gecelerden uyanırız. Buna alışmıştım, onunla tanışana kadar.

Telefonunu açtı, topuklu ayakkabılarında tek bir bilek hareketiyle kurtuldu, çantasını koltuğa attı ve kanepeye uzun oturup konuşmaya başladı. Bir kaç giriş cümlesi ve hatır sormadan sonra yüzü yavaş yavaş gevşemeye, sesine keyifli, eğlenceli bir tını gelmeye başladı. Karşılıklı dinlemeli ve konuşmalı on yedi dakikalık bu görüşmeden sonra vedalaşıp telefonu kapattı, koltuğun üzerine attı. Bacaklarını sehpaya uzatıp başını geriye attı, gözlerini kapatıp belli belirsiz gülümsedi. Köpek yanına sıçradı ve boynunu kalçasına dayadı. Gözlerini açmadan, kafasını yumuşak tüylü sırtını okşadı. Çok uykusu vardı.

Sabah haberlerini kahvaltı salonunda televizyondan izliyordum. Bu sabah nedense salon doluydu. Genelde seyahat eden profesyonellerin tercih ettiği bu otelde bu sabah iki aile ve çocukları da vardı. Etrafta koşturan, anneleri tarafından peşlerinde dolaşılıp lokma lokma beslenen çocuklar. Sesleri televizyonun sesini bastırıyordu. Aynı adam, aynı kelimelerle, aynı şeyleri anlatıyordu, vasatın monotonluğu her yanı sarmıştı. Kahvemi alıp terasa çıktım. Akşamki konuşmamızı düşündüm, sesini ve gözümde canlandırdıklarını. Olası benimle konuşurken ayaklarını uzatmıştı, belki çoraplarını çıkarmıştı. Kahve, sigara ve aklımdakiler keyfimi yerine getirdi. Odama çıkıp dişlerimi fırçaladım, çantamı kontrol edip konsolun üzerinden anahtarlarımı aldım. Çıkmadan dönüp her zamanki gibi boş ve dağınık otel odasına baktım, aynaya bakar gibi.

Alarmı kapattıktan sonra birkaç dakika boş gözlerle saate baktım. Duruşmam on birdeydi, kahve, duş, fön ve makyaj için yeterli zamanım vardı. Muffin'in kahvaltısını verdikten sonra kahveyi koydum ve duşa girdim. Günün planını kafamdan geçirirken aklıma akşamki konuşmamız geldi ve bana yazmış olduğunu söylediği dizeler ;

"Gamzelerinde kırdım yelkenimin dümenini,
Dalgalar attı beni saçının kumsalına "

Gerçekten kötü bir şair, eğer bir gün kötü şiirler antolojisi yazılırsa, kesin bu da içinde olmalı. Kötü şair, beceriksiz zampara, amatör aşık ama değişik bir adam. Saçımı kuruturken defalarca tekrarladım satırları "saçının kumsalına", kendi kendime güldüm, hem de hoşuma gitti. Saçımın kumsalıymış, deli herif.

Emniyet kemerini göbeğinin üzerinden açınca rahatladı. İnmeden önce camı açıp bir sigara yaktı. Defterini karıştırıp notlarına baktı, radyoda birkaç yerel istasyonu taradı. İzmariti camdan atıp arabadan indi. Arabanın camında kendine baktı, göbeğini içine çekti, pantolonun belini düzeltti, çantasını aldı ve büyük camlı kapıdan girdi. Danışmadaki kıza en sevimli ses tonuyla "Günaydın" dedi. Çoğunlukla iş ortamında kadınlarla iyi anlaşırdı. Onu sevimli ve nazik bulduklarını düşünürdü. Randevusunu hatırlattı, kısa bir telefon konuşmasından sonra iki tarafında deve tabanlarının salındığı saksıların arasındaki deri kaplı kapıdan içeri girdi. Deri ve metal kokulu ofis mobilyaları arasından odanın dibindeki maun masada oturan adamın elini sıktı. Adam kahvaltı ediyordu, aynı elle zeytin alıp ağzına attı, çekirdeği avucuna çıkardı, lokmasını yuttu. Diliyle dişlerini ve dudaklarını temizledi.

MKAANS

Tek hareketle paketinden bir sigara çıkardı ve sordu.

"Çay ? "

Çayımı bitirip sigarayı söndürdüğümde artık iş konuşmanın zamanının geldiğini bilirim. Bunu müşterilerime de belli etmek için gözlüğümü takar defterimi ve hesap makinemi çantadan çıkarırım. Çoğunlukla müşterilerim konuşmayı başlatmayı severler. İlk on beş dakikada, onların yakınmalarını, piyasanın kötü gidişini, malların eskisi gibi satılmadığını, rakiplerin promosyonlarını dinlerim. Konuşmayla ilgili olduğumu göstermek için zaman zaman notlar alır, gözlüğümü çıkarıp sapını dişler ve ağır ağır başımı sallarım. Laflarını kesmeden, içindekileri tümüyle dökmesini beklerim. Konuşmasını bitirmenin ve sözünün kesilmemesinin hazzıyla bir sigara yakarlar ve kahve söylerler. Kahve içerken biraz futboldan, biraz kaçamaklardan, ucuza kapattıkları bir maldan, arabadan veya arsadan bahsederler. Kan şekerleri yükselmiştir, kahvelerini içmişlerdir, ofislerine ve kendilerine bakarak egolarını şişirirler. İşte ben bu sırada beklerim, pusuda bir panter gibi, sabırla, dikkatli, sakin. Kendisiyle sarhoş olmuş müşteriyi izlerim ve onu en savunmasız ama en güçlü hissettiği anda yakalar ve siparişi alırım. Bazen bu sabah ego besleme seanslarında o kadar başarılı olurum ki beni akşam yemeğine davet ederler. Aynı hikayeleri bir de alkollü ve daha argo versiyonlarıyla dinler ve otelime dönerim.

Müvekkillerimle anlamsız uzayan bir toplantı ve akşam yemeği nedeniyle kalmak zorunda olduğum otele geldiğimde tek fikrim bir an önce uyumaktı. Kafam günün konuşmalarının yankılandığı boş bir oda gibiydi, bir şeyler içmek istedim. Otelin çatısındaki bara çıktım. Bir bira söyleyip terasta esen bir yere oturdum. Biramı yarıladıktan sonra etrafıma şöyle bir baktım. Barda yalnız başına oturan şişman bir adam ve barmenden başka kimse yoktu. Telefonumla biraz oynadıktan sonra bir bira daha içmek istedim ve elimde boş bardağımla bara yürüdüm. Barda oturan adama bulaşmadan hatta ona en uzak yerden bara yanaştım ve biramı aldım. Adamla göz göze gelmemek için bardağımın içine bakarak tekrar terasa döndüm ve bir sigara yaktım. İkinci biranın yarısında bir ses duydum, biri bana sesleniyordu, ne dediğiyle ilgilenmiyordum ama sesini dinliyordum. Farklı bir şekilde konuşuyordu, yakışıklı değildi, hatta biraz paspaldı ama sesini ve konuşma şeklini beğenmiştim.

Bardan içeri girdiğinden itibaren onu seyrettim. Bir müşteri yemeğinden dönmüştüm ve iki tane daha içmiştim. Bir ara bara geldi, bir bira daha aldı, bakmaya çekindim. Genelde çekinirdim. Sonra bir anda kendimi elimde kadehle onun hemen arkasında buldum, masada oturuyordu ve ben bir şeyler anlatıyordum. Beni masasına davet etti, konuştuk. Bir çok şeyden konuştuk, tanımadığınız ve bir daha da görmeyeceğiniz birisiyle konuşmak isteyebileceğiniz her şeyden konuştuk. Barmen barı kapattı gitti, istediğimizi alabileceğimiz söyledi. Konuşmalarımız bitmedi, uykumuz geldi ve odalarımıza gittik.

Uyandığımda saat dokuzu geçmişti, bugün büroya gitmek istemiyordum, duruşmam yoktu. Muffin'in kahvaltısını verip kahve koydum, mutfak masasına oturdum, dışarda güneşli bir gün başlamıştı. Televizyonda aynı adam aynı kelimelerle aynı şeyleri anlatıyordu. Mutfak mis gibi kahve koktu, kahvemden ilk yudumu aldım, hatırlamaya çalıştım, neydi, kumsalın saçları mıydı, kendi kendime güldüm, telefonum çaldı.

BRAM STOKER

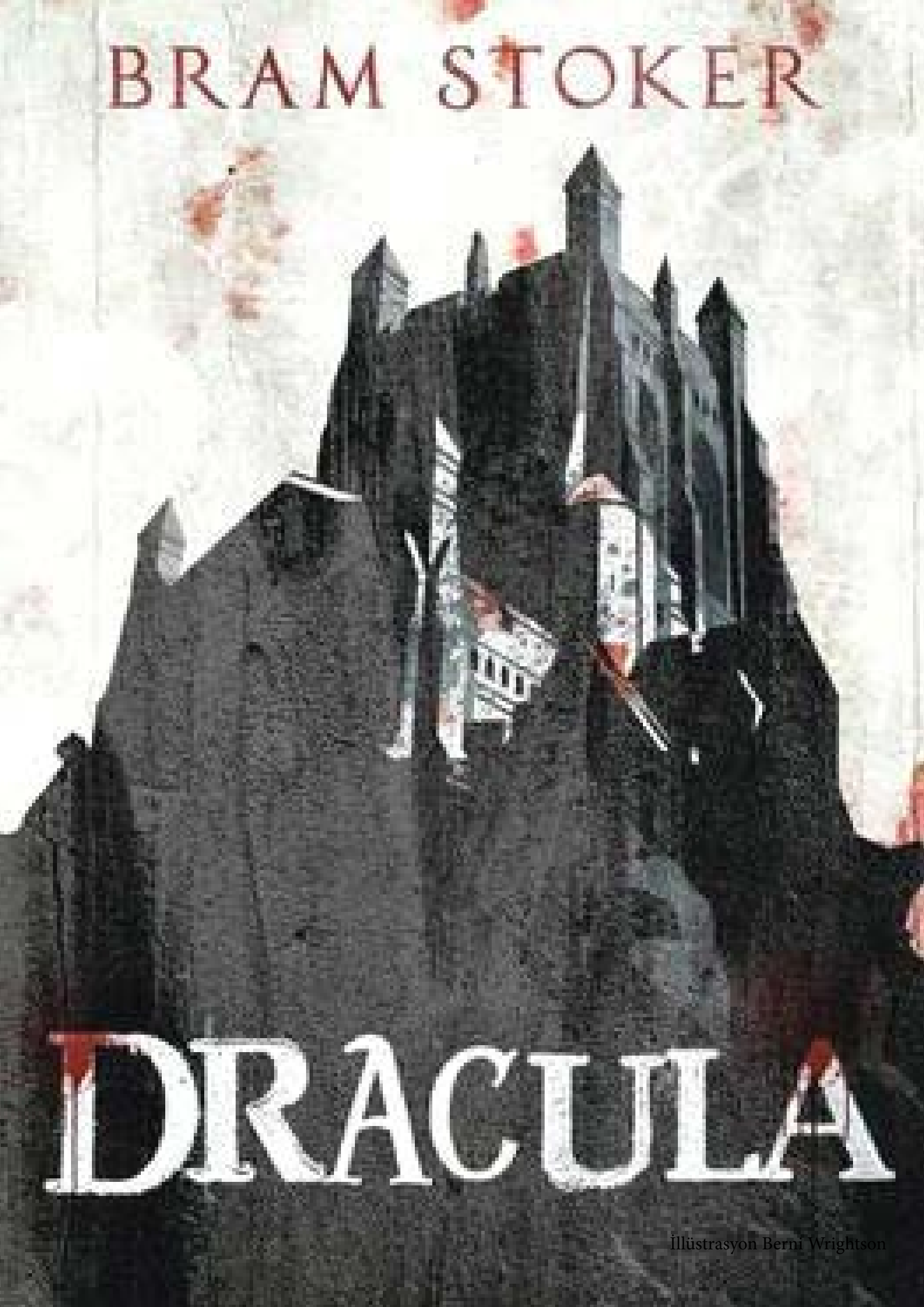

DRACULA

İllüstrasyon Berni Wrightson

Aynur Kulak

GERÇEKLERDEN KORKUN!

Korku ile ilgili yazarken ucu bucağı olmayan, sınırlarını sizin belirleyemeyeceğiniz bir şeye de kalkışmış oluyorsunuz aslında. Kontrolün sizde olmadığı, daha da kötüsü ne yaparsanız yapın kontrolü ele geçiremeyeceğiniz bir şey bu. Ne kadar korkutucu!

Korku ile ilgili yazarken ucu bucağı olmayan, sınırlarını sizin belirleyemeyeceğiniz bir şeye de kalkışmış oluyorsunuz aslında. Kontrolün sizde olmadığı, daha da kötüsü ne yaparsanız yapın kontrolü ele geçiremeyeceğiniz bir şey bu. Ne kadar korkutucu! Fakat 'korku' denilen duygu, güdü, davranış biçimi -bunu nasıl tanımlamak isterseniz artık- tam da böyle bir şey değil mi? Korku dosyası içerisinde Mumyalar ve Frankenstein ile ilgili yazdığım yazılardan sonra yukarıda yazdıklarımı çok düşünmüş biri olarak şu cevabı kesinlikle verebilirim. Korku söz konusu olduğunda kontrol kesinlikle sizde olmuyor. Korkunun kendisinde oluyor.

Drakula hikayesi de bunlardan biri. 'Drakula'nın hikayesi' diye özellikle yazmadım çünkü Bram Abraham Stoker'ın yazdığı Drakula kitabı ile tanıdığımız Drakula'nın hikayesi aslında hiç de bildiğimiz gibi değil. Ucu bucağı başka yerlere giden, yüzyılları ve yüzyılları kapsayan bir anlatımla Bram Stoker hikayesine konu olan Drakula korkunun en başa çıkılamaz hali. Kontrol edilemez olanı. Gerçek olan ama anlatıla anlatıla gerçekliğinden zaman zaman uzaklaşıp efsaneleşen bir korku klasiği.

Abraham Stoker

Dracula ve Fatih Sultan Mehmet

Transilvanya'dan Dublin'e

Drakula öyle bir hikaye ki bizi Fatih Sultan Mehmet dönemine kadar götürüyor. Transilvanya adı verilen Macaristan, Romanya ve Almanya'yı da içine alan bölgeyi bize tanıtıyor. Fakat hikayenin ilk önce Dublin tarafıyla ilgileneceğiz. Romanın yazarı Bram Stoker'dan başlayacağız. Bram Stoker Drakula isimli bir eser yazmasaydı bizler gerçekten yaşamış ve ülkelerin tarihlerini etkileyip dehşet ve korku saçmış olan Drakula'dan haberdar olmayacaktık.

Bram Stoker 1847 tarihinde İrlanda'nın başkenti Dublin'de yedi çocuklu bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelir. Hayatının ilk yıllarını teşhisi bir türlü konulamayan bir hastalık yüzünden yatalak geçirmek zorunda kalır. Yatalak olduğu müddetçe annesinin kendisine okuduğu kitapları ve korku hikayelerini dinleyerek büyür. Yedi yaşına geldiğinde kendi gayreti ve azmiyle yürümeye başlar. Okuyup devlet memuru olacak ve memurlukta 10 yıl boyunca çalışacaktır fakat babası bir tiyatro tutkunu olan Bram, annesinin de kitap tutkunu olması dolayısıyla sanat dallarıyla olan bağını hiçbir zaman koparmayacaktır. Tiyatro eleştirileri yazmaya başlar. Ve bir gün Henry Irving'in Hamlet'i canlandırdığı Hamlet oyunu ile ilgili bir eleştiri kaleme alır. Bu yazı ile hayatı değişir. Dostlukları ölene kadar sürecek olan Henry Irving ile tanışır. Memurluğu bırakır. Londro'ya yerleşir ve Henry ile çalışmaya başlar.

Bram Stoker 27 yıl boyunca Henry İrving'in sahibi olduğu Lyceum Tiyatro'sunda yönetici olarak çalışacak, tiyatro topluluğuyla beraber birçok ülkeye gitme imkanı bulacaktır. Bu turnelerden birinde 1890 yılında Macar yazar ve seyyah Arminius Vambery ile tanışır ve ondan Rumen Prens Vlad III. Draculea'nın hikayesini dinler. Rumen Prens Vlad'ın gerçek hikayesi o kadar ilgisini çeker ki büyük bir merakla hikayeyi araştırmaya, Avrupa kültürü ile ilgili okumaya, notlar almaya başlar. Araştırmaları yıllarca sürer. 1890 yılında dinlediği, araştırmaya başladığı, notlar alıp yazmaya başladığı Dracula romanını 1897 yılında bitirip baskıya verir. Birçok hikaye ve başka romanlar kaleme alsa da Bram Stoker hep Dracula romanı ile anılacaktır.

Çünkü Rumen Prens Vlad III. Draculea'nın hikayesi 'böyle bir hikaye gerçek olamaz' dedirtecek kadar korkutucudur. Fantastik hayalleri ve hikayeleri zorlayacak nitelikte bir vahşetin yaratıcıdır Vlad III. Draculea. Bram Stoker tarafından bir vampire ve vampir hikayesine dönüştürülen Vlad III. Draculea'nın yaptıkları korku evreni için emsal niteliği taşıyor.

Kazıklı Voyvoda Vlad Draculea: Şeytan

Fatih Sultan Mehmet'in babası 2. Murat'ın Romenlerin 'Wallachia' bölgesini Eflak - Boğdan adlarıyla Osmanlı topraklarına katmasıyla olaylar başlar. Acımasızlığıyla bilinen baba Vlad Draculea Osmanlı yönetimini ister istemez tanıyacak bazı kaynaklara göre bir kızını bir oğlunu, bazı kaynaklara göre ise iki oğlunu yetiştirilmek üzere çok küçük yaşta Osmanlı himayesine verecektir. Edirne'de şehzadeler ile birlikte eğitim almaya başlayan çocuklardan küçüğü Vlad Tepeş sivrilecek ve Şehzade Mehmet (Fatih) ile arkadaş olacaktır. Devşirme olarak

yetiştirilen kardeşlerden Vlad büyüdüğünde Osmanlı tarafından Wallachia valiliğine atanacak, bölgenin yönetimi Osmanlıya vergi vermesi şartıyla oğul Vlad'a devredilecektir.

Bölgenin yönetimini elinde bulunduran Vlad Tepeş bölgede düzenini oturttuktan bir süre sonra Avusturya-Macaristan imparatorluğunun kendisine gönderdiği orduyla Eflak-Boğdan topraklarına girer ve bağımsızlığını ilan eder. Bunun üzerine harekete geçen Fatih Sultan Mehmet'in gönderdiği iki elçiyi ilk olarak kazıklara oturtur. Fatih'İn bunun üzerine gönderdiği 1000 atlı askere de aynı muameleyi layık görür. Bununla da yetinmeyip, ordusunu Osmanlı sipahisi kılığına büründürüp Sırbistan'dan başlayıp Karadeniz kıyılarına kadarki Osmanlı birliklerinin hepsini kılıçtan geçirir. Fatih, Vlad'ı indirmeleri için 90,000 askerini bölgeye gönderirken bu askerlerden 15,000 inin kazığa oturtulacağını düşünemiyor elbet. Bu olay üzerine ordunun başında Eflak-Boğdan'a doğru yola çıkar. Bölgenin girişinde karşısına çıkan manzaranın korkunçluğu yüzyıllar boyu süren bir Drakula efsanesinin ve korkusunun ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Kilometrelerce süren uca bucağı gözükmeyen alanda kadın, çocuk, erkek demeksizin on binlerce insan ölüsü kazıklara oturtulmuş halde Fatih'i ve ordusunu karşılar.

Şunu yazmayı unutmak istemem: Soyadı olarak kullanılan

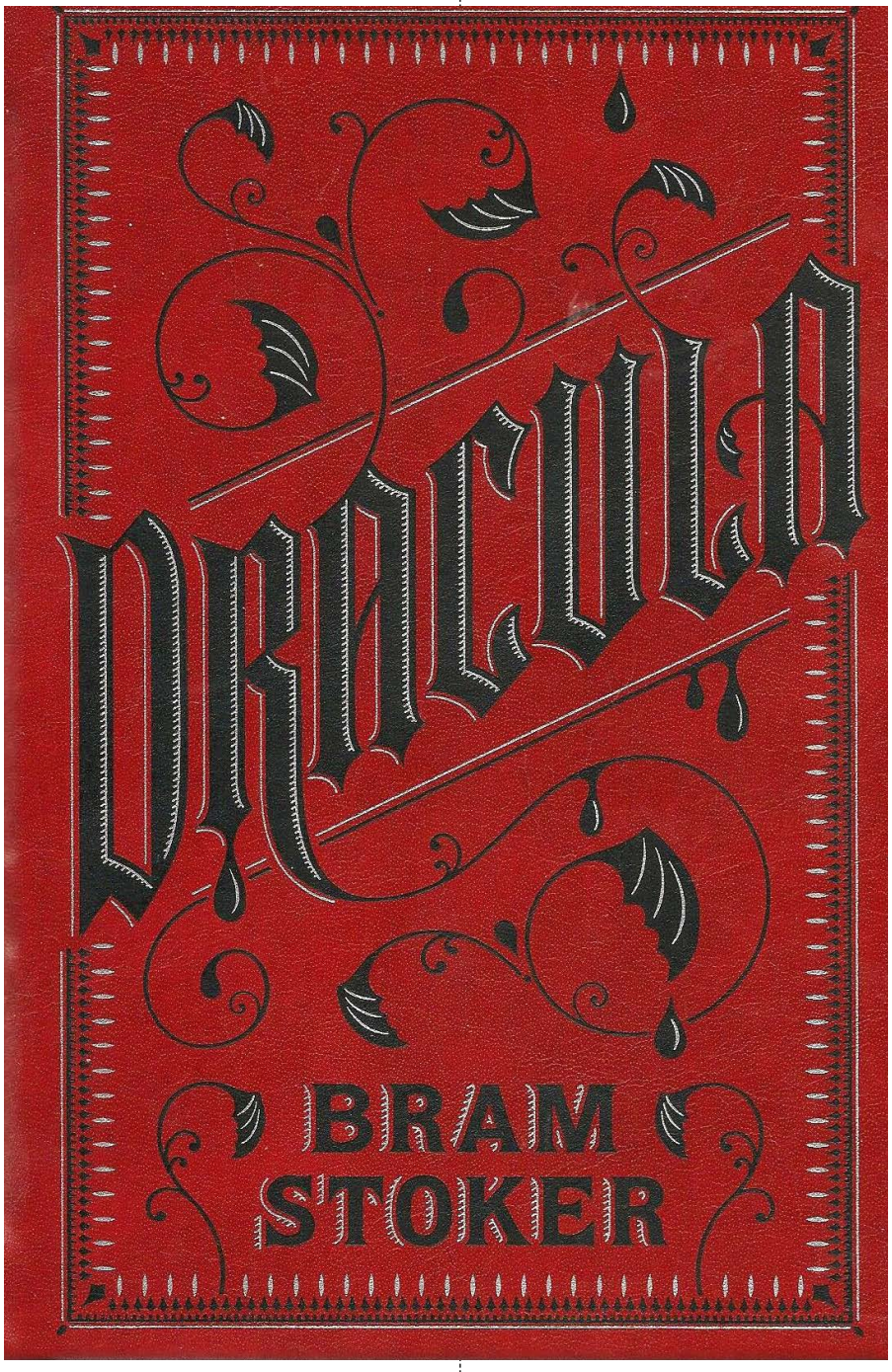

Draculea'nın Romence anlamı "Şeytan."

Edebiyat Eserine Dönüşen Korku Klasiği

Gerçek hikayesinin çok daha korkunç olduğu Draculea, Bram Stoker'in kaleminde korkunç bir vampir hikayesine dönüşür. Birçok kişinin yalnızca edebiyat eseri olarak bildiği Draculea basit bir vampir korku hikayesi değildir elbet. Bizi neredeyse korkunun kaynağına götürür. Draculea ismini duymak bile kanımız çekilmesi için sebeptir. Korkarız çünkü ucunda hiç kaçamayacağımız bir şekilde ölüm vardır. Üstelik ölüm bir anda gerçekleşmez. Ağır ağır yaşanır, günlerce sürebilir. Zaten Vlad Tepeş'in de kazıklara oturttuğu kişilerin can çekişmesini günlerce izlediği, altlarına koyduğu kaplara biriken kanları içtiği rivayet edilir.

Korkunçtan veya dehşetten, iğrençten daha öte bir kelime bulmaya çalışıyorum. Korkunun en ulaşılmaz mertebesine yükselme isteği bu galiba. Biraz da olsa yumuşatmak adına Stoker'ın Dracula eserinden bahsetmek isterim.

Bizim korkutucu bir edebiyat karakteri olarak tanıdığımız Dracula, Jonathan Harker Victoria çağında yaşayan bir İngiliz kent soylusu. Hukukçu. Ve bildiğimiz Dracula hikayesinin aksine kahramanımız Jonathan olumlu, pozitif, geleneklere bağlı, dürüst hatta çoğu zaman utangaç. Pozitif bilime son derece bağlı olan kahramanımızın batıl inancı yok. Fakat tüm bunlara rağmen Borgo Geçidi'ni geçip Dracula Şatosuna varıp, şatonun sahibi ile tanışan Jonathan'ın bir vampire dönüşmesi içten bile değil. Ki bu dönüşüm olmasa hikaye yüzyıllar sonra bile hala bir korku klasiği olarak okunur muydu; okunmazdı herhalde.

Bran Stoker aristokrat bir vampir hikayesi yazmak istemiş fakat gerçek Draculea hikayesi o kadar baskın ve gerçek olamayacak kadar bir gerçek dışılığa, korku öğelerine sahip ki; hikaye ne kadar naif bir tarafa çekilmek istenirse istensin, ister istemez bir korku hikayesi oluvermekte.

Korkmayı hiç sevmemekle birlikte; korku hikayelerini seviyoruz. Bu kimsenin inkar edemeyeceği bir gerçek. Bu yüzden korku hikayeleri dinlemekten, anlatmaktan ve yazmaktan hiç vazgeçmeyeceğiz galiba.

1958 Cinema poster for Dracula

Gökçe Mehmet Ay

Podcast:
https://anchor.fm/uzay

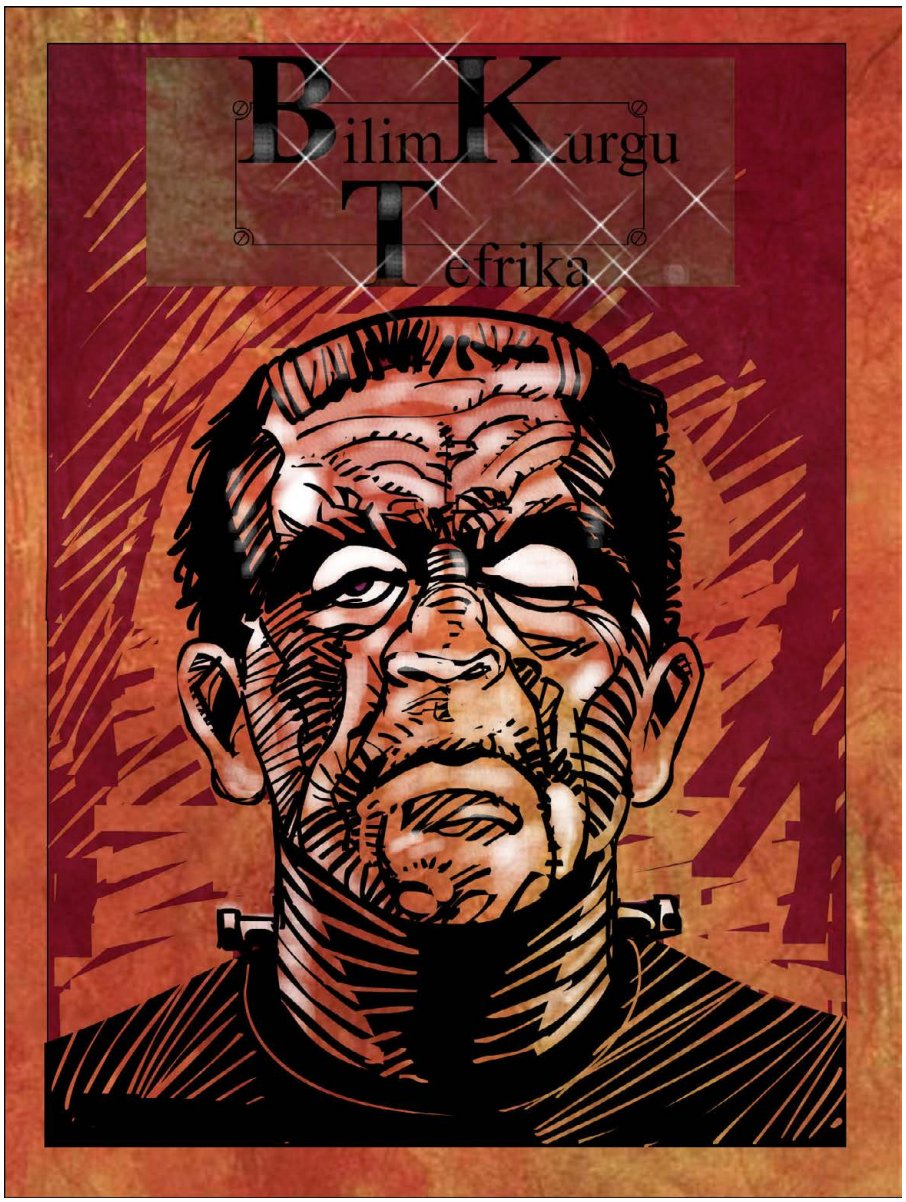

TURUNCU GÖZLERDEKİ SIR

Burguya giren uzay gemisi evrenin dışında bir boşlukta seyahat eder. Yolculuğu uzay ve zamanı bozarak yaptığı için hareketsizdir. Dışarıda zaman geçse de burgunun içindekiler için an donmuştur. Dışarı çıktığında ise zaman tüm haşmetiyle intikam almak ister gibi üstüne saldırır. Akıncı eğitiminde alışmamız için günde bir burgu yaptırırlardı. Yine de kaptan koltuğunun kolçaklarını sertçe sıktım. Midemin dışarı çıkıp, yeni mürettebatımın önünde rezil olmamı engelleyen tek şey o kolçaklar olmuştu. Yiozi de dayanabilmişti ama silah subayı timsah konsolundan zorlukla uzaklaşıp kustu. Yiozi yerleri temizlemesi için birilerini çağırırken ben de Arinek'le nereye geldiğimize bakıyordum. Uzayın karanlığında burada bizi bir sinyalin beklemesi gerekiyordu. Pasif sensörler boşluğa geldiğimizi söylüyordu. Sistemin yıldızına yedi ışık dakikası uzaktaydık. Yakınlarda bir gezegen, onun da ilerisinde bir asteroit kuşağı vardı.

Aktif alıcılar çalıştığında o gezegende yaşam olduğunu gördük. Yörüngesinde basit uydular ve bir teleskop vardı. Gezegen Hekate'den

daha soğuk ama geniş düzlükleri ve alçak dağlı ver ormanlıktı. Hekate'den ayrılırken yanımıza yiyecek, su ya da herhangi bir malzeme almamıştık. Arinek'in depolarında çatışmanın hasarını tamir edecek kadar malzeme vardı ama daha fazlası yoktu. Hem Arinek'in anılarında gördüğüm roketleri yapmak için bize malzeme lazımdı.

"Yiozi, iki ekip hazırlamanı istiyorum."

Yiozi beyaz pullu suratını bana çevirdi. Kuyruğunu yere sertçe vurup pençesini kalbine koydu.

"Emredersin, Kaptan. Görevleri ne olacak?"

Durdum.

"Yiozi, ne oldu? Sen benimle bu kadar resmi konuşmazdın?"

Başını öne eğip, kaftanından sarkan zincire elini uzattı.

"Halil Kaptan, ben doğduğumda babam uzak diyarlara gideceğime inandığını söylerdi. Atalarımız gibi yıldızların arasındaki karanlıkta yolumu bulabileceğime inandığını anlatırdı. Onun bu sözlerini, yavrusunu çok seven bir babanın sözleri diye önemsememiştim." Başını kaldırıp gözlerimin içine baktı.

"Hiçlikten geçip geldiğimiz yabancı yıldızların altında aklıma onun sözleri geldi. Sen beni atalarımın yoluna taşıdın. Artık isminle seslenmek olmaz."

Koltuğun kolçaklarına baktım. Diğer timsahlar da bizi izliyorlardı. Ayağa kalkıp Yiozi'nin yanına gittim.

"Yiozi, senle birçok badire atlattık. Büyük düşmanları yendik." Boynundaki kalkan kolyesini gösterdim.

"Sen benim kalkanımsın. Sen benimle alevlerin içine giren ve girecek olansın. Benimle rahat konuşabilirsin."

Yiozi kararsızca bana baktı.

"Halil Kaptan, bu konuşmaları mürettebatın önünde yapmak doğru değil." Eski Yiozi geri gelmiş gibiydi.

"Tamam Yiozi. Senden iki ekip hazırlamanı istiyorum. Biri benimle şu hayat sinyalleri aldığımız gezegene gidecek. Diğeri ise asteroit kuşağında hammadde arayacak." Ayağa kalktım.

"Ben odama gidiyorum. Ekipler hazır olunca bana haber verirsin."

Yiozi başıyla selam verdi. Kaptan köşkündeki mürettebat ben giderken ayağa kalkıp sertçe kuyruklarını yere vurdu.

Kapıdan çıktıktan sonra Arinek'e sormak aklıma geldi.

"Arinek, benim odam var mı?"

#

Yapay zekanın kahkahası bambaşkaydı. Zihnimde yankılanan sesin yaramaz ve bir yandan da umursamaz bir hali vardı. Arinek gülmekten zaman bulabildiğinde bana odamın yolunu çizdi. Yorgun timsahların yanlarından geçtim. Yavrularına sarılmış olanlar bile ben gelince kuyruklarını kaldırıp selam veriyorlardı. Siyah üniforma giymiş olanlar pençelerini havaya götürüp, göğüslerine vuruyordu. Birkaçıyla selamlaştım. Konuşmadan hızlıca odama ulaştım. Kapı açıldığında beni muhteşem bir manzara bekliyordu.

Kaptan odası ekranlarla doluydu. Arinek acil durumda bu ekranların gemiyi yönetmek için de kullanılabileceğini söyledi. Ancak uzayda salındığımız bu anda duvarı kaplayan ekranlardan dışarısı gözüküyordu. Uzayda yürüyor gibiydim. Başımın dönmesini ve yükseklik korkusu hissetmeyi bekledim. Boşlukta asılı gibiydim. Şaşırtıcıydı ama bu beni rahatlatmıştı. Arinek'le birleştiğim zamanki gibiydi. Geminin sensörlerinden uzayı tattığım zamanki gibi huzur doldum.

Odanın köşesindeki yatağımın üzerine oturdum. Yorgundum. Açtım. Ve ne yapacağımı bilmiyordum. Arinek burada bir üs olması gerektiğini söylemişti ama ortada bir şey yoktu. Duvara baktım. Arinek istediğimi anlamıştı. Ekranlar ikiye ayrıldı. Soldaki ekranlar asteroit kuşağını gösteriyordu. Sağdakiler ise geldiğimizde gördüğümüz gezegene yaklaşmıştı. Bu ikisinden birinde bizim için gereken malzemeleri bulabilirdik.

Asteroit kuşağının ardında bir yerlerde bizi bekleyen bir lojistik üssü vardı. Arinek'in yapıldığı zamanlardan kalma bu üssün neden bizden gizlendiğini bilmiyordum. Ancak orası olmazsa Arinek'e gereken bakımı yapamayacağımızı ve silahlarımızı güçlendiremeyeceğimizi biliyordum. Galaksi meclisi yüzyıllardır süren şeytanlaştırmadan sonra yapay zekaya yardım etmezdi. Bağımsız birliklere gitmeye kalksak onların da hem Galaksi Meclisi hem de İmparatorluk tarafından aranan dev bir savaş gemisine yardım etmesi beklenemezdi. Sensörleri tam güce çıkartıp tekrar asteroit kuşağını taradım.

Pasif algılayıcıların boş olduğunu söylediği yerde bir yapı vardı. Arinek'in bahsettiği uzay üssü asteroit kuşağında saklanıyordu. Ayrıntılı inceleme için hazırlık yapıyordum ki kapı çaldı. Siyah üniformalı iki timsah pençelerini havaya kaldırıp selam verdiler. Arkalarında elinde bir tepsi taşıyan başkası vardı. Tepsiyi taşıyan içeri girip elindekini masaya bıraktı. Sessizce dışarı çıkıp kapıyı kapattılar.

Tepside yaprak gibi süslenmiş kağıtlara sarılı iki şey vardı.

"Arinek bunlar ne?"

"Timsah ordu tayını."

Poşetleri elime aldım. Çip timsah yazısını tercüme etmişti.

MKSRT 0001
CZ 09
MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

Birinin içinde ismini bilmediğim ama kuşa benzer bir hayvanın eti vardı.

"Beni öldürmez değil mi?"

"Biraz sert olabilir ama yiyebilirsin."

İlk lokmayı zorlukla ısırdım. Tadı farklıydı.

Günlerce güneşte kurutulmuş sonra da deniz suyu ile yıkanmış ardından tekrar kurutulmuş deri parçası gibiydi. Kendi kendime güldüm. Demek ki tayın her orduda aynıydı. Bitirdiğimde tepsideki sürahiden bir bardak su doldurdum. İkincisini yiyecek cesaretim yoktu. Asteroit kuşağını aramaya nereden başlayacağımı düşünürken Arinek bana seslendi.

"Kaptan, gezegenden bir gemi geliyor."

#

Kaptan köşkü için odadan çıktığımda kapımda bekleyen timsahlar da arkama takıldılar. Yiozi'nin gönderdiği haberci ile yolun yarısında karşılaştık. Onlar da gemiyi tespit etmişlerdi. Kaptan köşküne vardığımda Yiozi selam verdi.

"Gemi silahsız. Herhangi bir veri tabanında bir benzerini bulamadık."

Başımla devam etmesini işaret ettim.

"Rotasını ve hızını sabit tutarsa bir saat içinde bize ulaşır."

Koltuğa oturdum.

"Silahları hazırlayın."

Yiozi kulağıma eğildi.

"Kaptan geminin kalkanları hazır değil."

"Biliyorum Yiozi, merak etme bir çaresini bulacağız."

Gemi yarım saatlik mesafeye geldiğinde bize bir mesaj gönderdi. Arinek mesajdaki olası tehditleri temizlemek için onu izole edip sadece bana gösterdi. Konuştukları dili tercüme etmek Arinek için zor olmamıştı. Yiozi'yi yanıma çağırıp mesajı onun için de önümdeki ekranda oynattım.

Mesajda üzerinde kat kat kumaşlardan yapılmış bir kaftanı olan biri vardı. Dört kolunu birleştirip başını eğerek selam verdi. Mavi başını kaldırıp sarı gözlerini ekrana dikti. Beyaz kısa kesilmiş saçları rüzgârda salınır gibi hareket ediyordu.

"Şuanni'nin habercisi. Sonunda bize döndün."

Arkada duran silahlı iki kişi ellerini birleştirip selam verdiler.

"Bizler senin sadık Luemi'lerin geleceğin günü bekliyorduk. Bizi getirdiğin cenneti koruduk. Kuremai'ın saldırılarına karşı direndik."

Başını öne eğip iç çeker gibi bir ses çıkarttı.

"Kuremai filosu bizi yok etmeye gelirken, umudumuzu kaybettiğimizde sen geldin."

Arkasında duran iki kişiye eliyle bir işaret verdi. Onlar kenara çekildi ve onlardan daha süslü giyinmiş bir başkası yavaş adımlarla yanına yürüdü.

Her adımında salınan uzun beyaz saçları vardı. Turuncu gözleri sırlarla doluydu. Gözlerinin altından ağzının kenarlarına kadar inen iki siyah çizgi vardı. Çizgiler turuncu dudaklarının altında çenesine doğru birleşmişti. Siyah çizgi tüllerden yapılmış elbisesinin yakasından aşağı inip elbisenin içinde kayboluyordu. İlk konuşanın yanına geldiğinde durdu. Saçları salınmaya devam ediyordu.

"Kraliçemiz sana savaş ateşlerini yakman için kızı Mianu'yu sunuyor. Düşmanlarımızı yakacak alev çukurunu ateşlemeye hazır."

Kraliçenin kızı ellerini kavuşturup başını eğerek selam verdi.

"Alevlerin için canım feda olsun, yüce haberci."

Mesaj bittiğinde Yiozi'ye baktım.

"Ne diyorsun?"

Yiozi'nin yüzünde şaşkın bir ifade vardı.

"Bizi bir başkası ile karıştırıyorlar. Gene de onlardan yardım alabiliriz."

"Bir çatışmaya daha girmeye hazır değiliz."

"Evet Kaptan ama gezegenden eksiklerimizi tamamlarsak hazır oluruz."

"Tamam o zaman, en azından görüşmek için onlara kadar gitmemize gerek kalmadı."

Yiozi kuyruğunu yere vurarak güldü.

"Konuklarımız için hazırlık yapın."

#

Yiozi hazırlık yapmak için yanımdan ayrıldı. Gemiyi izlemeye devam ettim. Mesaja cevap vermek için acele etmek istemiyordum. Arinek'in analizi insansı bu yaratıkların bizimle benzer bir havayı soluduklarını ortaya çıkartmıştı. Yiozi döndüğünde Arinek geminin silahsız olduğunu tespit etmişti. Arinek'e gemiye bir kanal açmasını rica ettim. Ne söyleyeceğimi düşünürken alarmlar çalmaya başladı. Arinek silah subayını beklemeden plazma toplarını aktifledi.

"Ne oluyor Arinek? Ne gördün?"

"Geliyorlar Halil, Kudzen gemileri geliyor."

Arinek'in zihnime gönderdiği haritaya baktım. Astroid kuşağından iki gemi hızla bize yaklaşıyordu. Yüzeylerinde garip balçık benzeri organik bir zırh vardı.

"Yiozi, savaş konumlarına."

DEVAM EDECEK

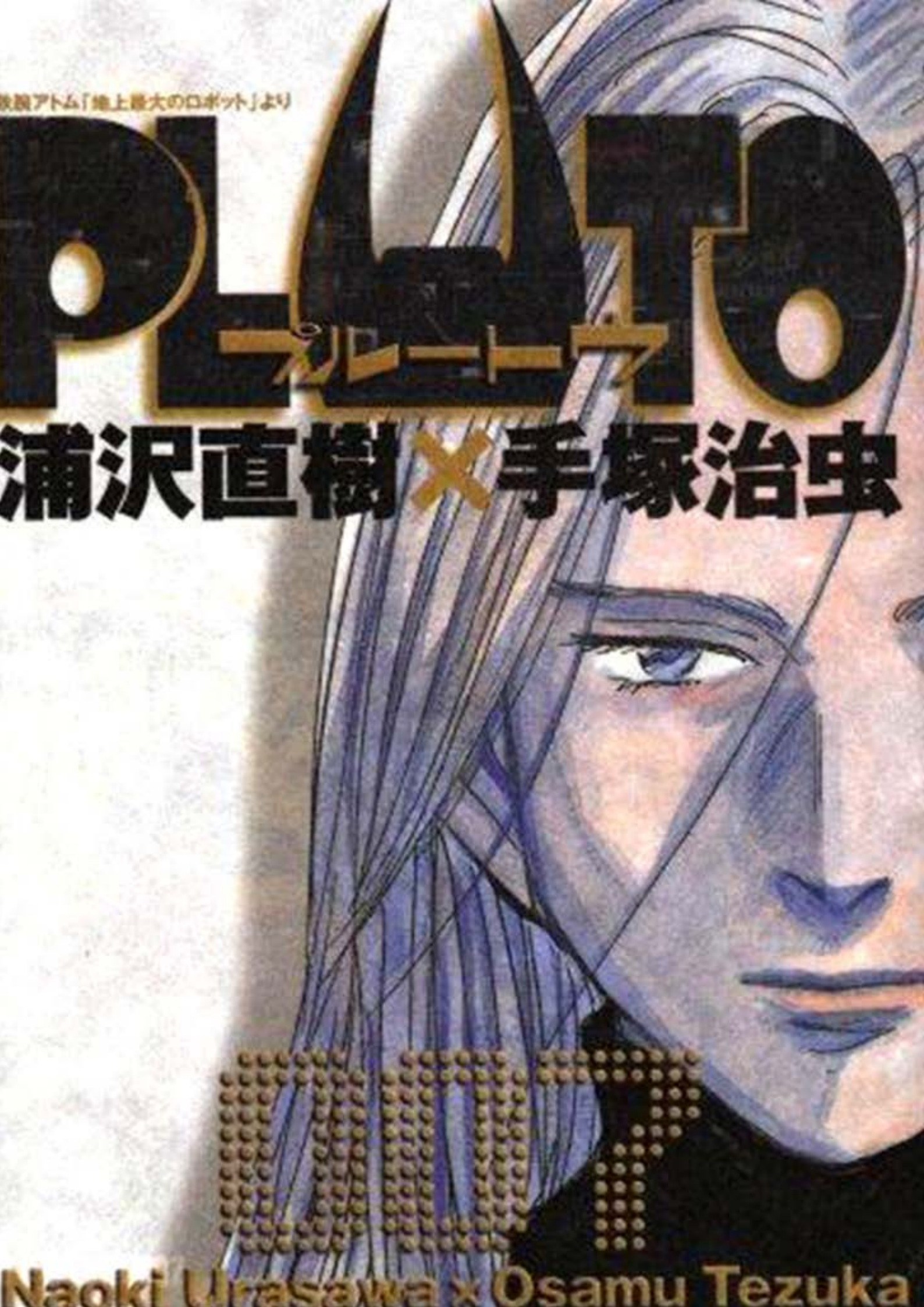
鉄腕アトム「地上最大のロボット」より
PLUTO
プルートゥ
浦沢直樹×手塚治虫
Naoki Urasawa × Osamu Tezuka

Ahmet Canal

PLUTO

Yakın gelecekte insanlar ve robotlar bir arada sorunsuz bir şekilde yaşamaktadır. İnsanlar ve robotların bir arada geçirdikleri 8 yıl boyunca yalnızca tek bir insan bir robot tarafından öldürülmüştür. Bunun dışında kayıtlara geçen benzer bir cinayet vakasına rastlanmamıştır.

Konusu: Yakın gelecekte insanlar ve robotlar bir arada sorunsuz bir şekilde yaşamaktadır. İnsanlar ve robotların bir arada geçirdikleri 8 yıl boyunca yalnızca tek bir insan bir robot tarafından öldürülmüştür. Bunun dışında kayıtlara geçen benzer bir cinayet vakasına rastlanmamıştır. Ancak, söz konusu cinayetten 8 yıl sonra tanınmış bir robot hakları savunucusu ölü olarak bulunur. Olay yerini araştırmaya giden dedektifler kurbanın oldukça vahşi bir şekilde katledildiğini gözlemlerler. Ayrıca dedektiflerin ilk incelemesi sonucunda bu vakanın daha önce öldürülen robot kahraman Montblanc dosyası ile benzerlikler taşıdığını farkederler. Bu bilgiler ışığında Europol dedektifi Gesicht katili aramaya başlar.

Yazar & Çizer: Naoki URASAWA, Osamu TEZUKA
Tür: Bilim Kurgu, Dedektiflik
Bölüm Sayısı: 65
Yayım Tarihi: 9.9.2003
MyAnimeList Puanı: 8,58
Türkiye'de yayımlanmamıştır.

Gönüllü çeviri grupları tarafından bizlerin beğenisine sunulan bu güzel manga için hepimiz adına onlara teşekkür ediyorum.

Pluto, Amazon Japonya bünyesinde yayımlanan 2006 yılının en çok 10 mangasına 9. Sıradan girmişti.

1. Nodame Cantabile*(14. Cilt)*
2. Manga Ken Kan Ryu *(2. Cilt)*
3. Death Note*(10. Cilt)*
4. Neon Genesis Evangelion *(10. Cilt)*

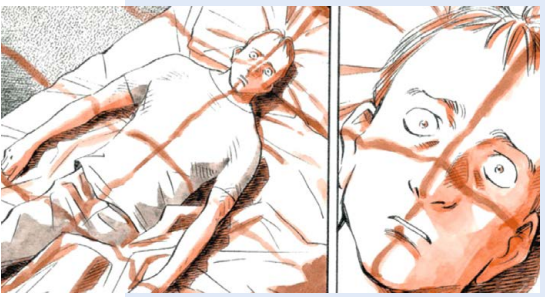

5. The Five Star Stories*(12. Cilt)*
6. Yotsuba! *(5. Cilt)*
7. Kyo no Nekomura-san *(2. Cilt)*
8. Shoujo Sect *(2. Cilt)*
9. **Pluto(3. Cilt)**
10. Nausicaä of the Valley of the Wind *(7 Ciltlik Set)*

Pluto'nun bir başka başarısı ise şuydu: Japonya'da yapılan bir araştırmada 4 gruba ayrılan 10-50 yaş arasındaki bay ve bayan okuyucuların en severek okudukları mangalar açıklandı. Araştırmada tüm eserin toplam satış bilgileri değil; mangaların Temmuz 2009 sonuna kadarki perakende satış bilgileri kullanıldı.

30-40 Yaş Grubu :

1. ONE PIECE
2. Vagabond
3. PLUTO
4. BASTARD!!
5. Full Metal Alchemist
6. Berserk
7. HUNTERxHUNTER
8. NARUTO
9. Initial D
10. Yotsuba-to!

40-50 Yaş Grubu :

1. ONE PIECE
2. PLUTO
3. Initial D
4. Nodame Cantabile
5. NARUTO
6. Shacho Kousaku Shima
7. Full Metal Alchemist
8. Zipang
9. Kamen Rider Spirits

10. BASTARD!!

Karakterler:

Pluto: Yüzünde boynuzları ve kırmızı çizgileri olan dev bir metal kaslı bir dövüş robotudur. Atom dahil dünyanın en güçlü robotlarını yok etmek için inşa edildi. İlk başta görevini yerine getirmekten başka bir şey istemiyor, fakat kısa zamanda programlamanın her şey olmadığını ve Atom ile arkadaş olduğunu fark ediyor.

Atom: Oldukça gelişmiş bir robottur. Küçük göründüğüne aldanmayın. Gesicht'in bile insan mı yoksa robot mu olduğunu anlamakta zorlandığı biridir. Uran'ın kardeşidir.

Uran: İnsan, hayvan ve robot duygularını hissetme yeteneğine sahip olan Atom'un robot küçük kız kardeşi. Profesör Ochanomizu tarafından Atom'a hediye olarak yaratıldı.

Gesicht: Hikayenin baş kahramanı. Kelimenin Almanca anlamı "yüz" demektir. Almanya'da insanlara ve robotlara sebepsiz yere saldıran katillerin, suçluların peşine seve seve düşen bir gelişmiş robottur.

Brando: Robot karısına ve beş insan çocuğuna büyük bir bağlılık gösteren bir Türk robotu güreşçisidir. 39. Orta Asya Savaşında Montblanc ve Herakles ile birlikte savaşmıştır.

Brau-1589: Pluto olaylarından sekiz yıl önce gerçekleşen bir insanı öldüren ilk robot.

Naoki Urasawa, Brau-1589'un bacaklarını çizerek, Tezuka Tetsuwan atomundan mavi Şövalye veya mavi Bin için tasarımın bir parçası olan katlanabilir kolları ve bacakları anımsatıyor. Blue Bon, robot yasalarına aykırı olan ve insanları öldüren nefretle tüketilen bir robottu. Kendi mızrağıyla göğsünden delinerek zamansız bir

sonla karşılaştı. “Brau” ismi büyük olasılıkla mavi için Almanca olan “blau” olarak düşünülmüştü.

Dr. Ochanomizu: Astro Boy da dahil olmak üzere Osamu Tezuka’nın mangasının birçoğunda yinelenen bir karakterdir.

Ochanomizu en ünlüsü Astro Boy’un hocası ve Astro’nun kız kardeşi ve ebeveynlerinin yaratıcısı olarak görülüyordu.

Dr. Roosevelt: Trakya Devlet Başkanına yardım etmek için yaratıldı.

Epsilon: Kavgadan hoşlanmayan ve evsiz çocuklar için umurunda olan fotonla çalışan gelişmiş bir robottur. Diğer gelişmişlerle birlikte savaş için yaratılmış, ancak savaş karşıtı inancı nedeniyle oraya (39. Asya Savaşı) gitmeyi reddetti.

Muhtemelen savaş serisinin en güçlüsü olan Epsilon, Güneş’i kendisini güç kaynağı olarak kullanıyor, çeşitli ısı ve ışığa dayalı saldırıları başlatmanın yanı sıra foton kalkanları ve fotonları manipüle edebiliyor. Epsilon ayrıca kendi elleriyle isteyerek ayrılma ve onları uzaktan kontrol etme yeteneğine de sahiptir.

Helena: Gesicht’in karısıdır.

Heracles: Onur ve cesaret duygusu yüksek bir Yunan robotu güreşçisi. O ve Brando, 39. Orta Asya Savaşı’ndan beri rakip ve arkadaş oldular.

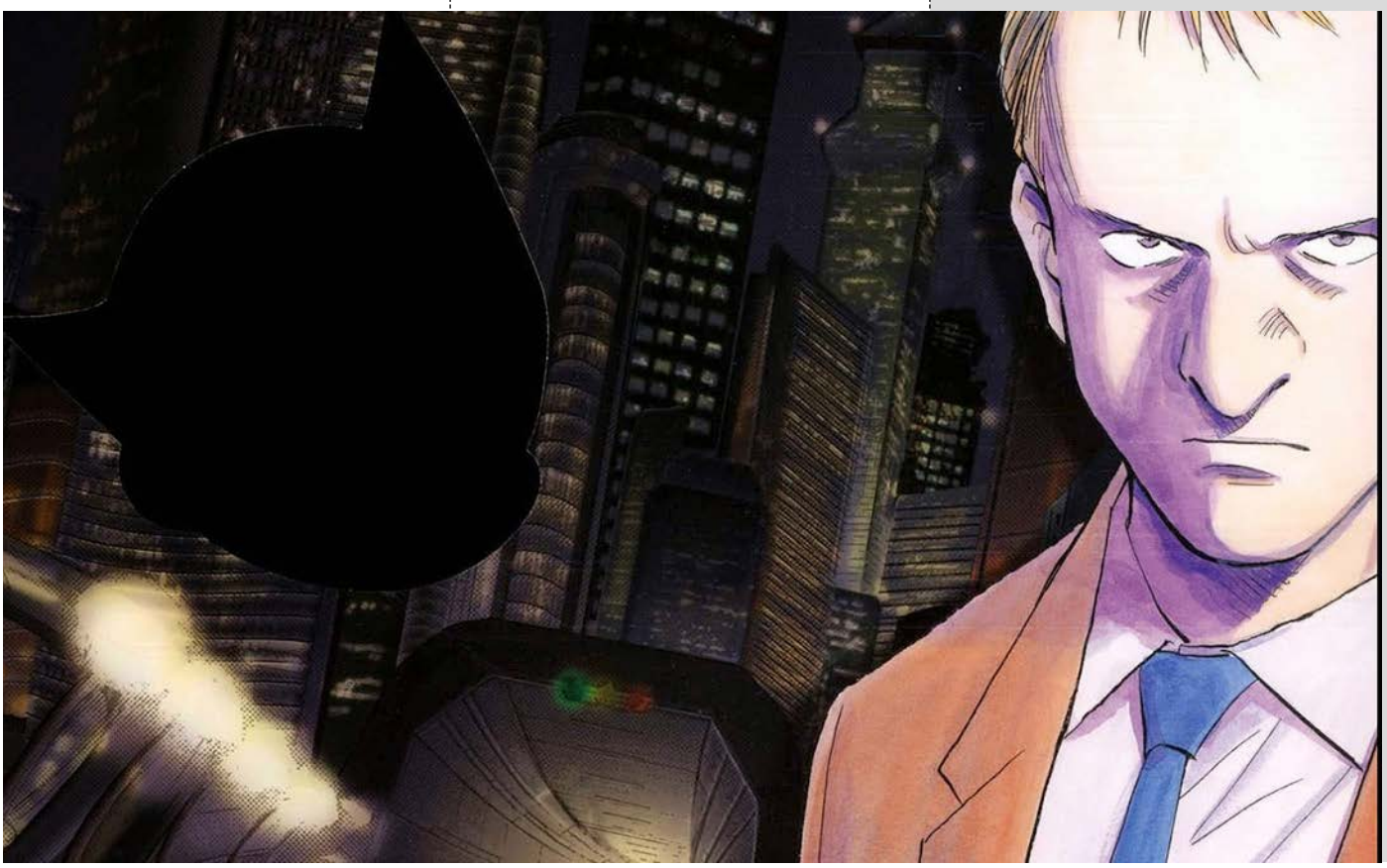

Montblanc: Dünya çapında dağcılık rehberi olarak çalışan bir robottur.

Norse #2: Sadece piyanodaki becerilerini geliştirmek isteyen ve eski efendisine en büyük sadakatle hizmet etmek isteyen savaş için yapılmış bir robottur.

Umatarou Tenma: Tenma (Japoncada "Pegasus" veya kelimenin tam anlamıyla "Cennet atı" anlamına gelir) ünlü bir robotist ve Japon Bilim Bakanıydı. Dokuz yaşındaki oğlu Tobio bir araba kazasında öldüğünde, onu yenilmez robot "Atom" olarak yeniden yaratmaya karar verdi.

Sahad: Dr. Abra tarafından yapılan bir robottur ve Pers'in kısır çöllerini güzel çiçek alanlarına dönüştürmek için inşa edilmiştir.

Eleştirel bir bakış

Mangaları çizgi romanlardan daha çok seviyorum. Beni ele geçiren bir yapıları var. Neden bilemiyorum. Manga daha gerçekçi geliyor. Ya da çizgi romanlarda ki uzun konuşma balonları canımı sıkıyor. Bilemiyorum.

Pluto, okumayı sürekli ertelediğim bir mangaydı. İlk sayfasında nedense itfaiyeci birinin hayatını anlatan bir manga okuyacağımı sanıyordum. Ortalık yangın yeri. Birisi öldürülmüş. Bir şeyler yanıyor. Çok mantıklı değil mi ama itfaiyce olarak düşünmem?

Pluto, ilk sayfasından itibaren heyecanı elden bırakmanıza engel olan bir manga. Her sayfasında farklı bir heyecan dalgası sizi avcunun içine alacak. Robotlar bir bir yenilirken, parçalara ayrılırken sizin de içinizi acıyacak. Ama bileceksiniz iyilerin kazanacağını. Hep öyle olmaz mı zaten? Ne zaman bu klişeden kurtulacağız acaba? Ben kötüler kazansın istiyorum artık. **Tom** artık yakalasın **Jerry**'yi.

Gesicht, güzel bir ana karakter olmuş. Bana Sherlcok Holmes'i anımsattı. Duygusal bir tarafı da var. Sherlock'ta bu yoktu. Zeki ve başarılı bir dedektif olmak için hangisi gerekiyor acaba? Gesicht gibi olmak mı yoksa Sherlockgibi olmak mı? Sanırım iki durumda da başarılı olunabiliyor. Yaptığımız işi sevmemiz lazım sanırım. Ya da bunlar sadece filmlerde olur diyerek konuyu sonlandırabiliriz.

Pluto, her sayfada daha da açığa çıkacak. İlk önce boynuzları göreceksiniz ve bu sizin içinize bir şüphe düşürecek. Her karakteri suçlayacaksınız. Ama kesinlikle bir tahminde bulunamayacaksınız. Tahmin etseniz bile son cilde kadar aklınıza gelmeyen bir karakter olacak. Pluto'yu iyi bir şekilde gizlemeyi başarmış Urasawa.

Ölümlerin sonrasında ki seri katilin imzası şeklinde bıraktığı boynuzlar. İşte bu nokta gereken gizemi veriyor size. Türlü türlü senaryolar kuruyorsunuz aklınızda. Seri katiller geliyor aklınıza. Hangisi nasıl bir imza bırakmıştı? Bu soru en basiti. Daha karışık sorular da soracaksınız kendinize. Çünkü olaylar bu boynuzlardan daha karmaşık bir hale gelecek.

Evet, İstanbul'da var bu hikayede. Hayır, düşündüğünüz şekilde değil. Bambaşka bir şekilde resmedilmiş. Ama yine de İstanbul'u görmek hoşuma gitti. Olaylar sürekli farklı bir yerlerde geçiyor. Arka plan değişse de kahramanlarımız hep aynı. Bazen Trakya'ya, bazen İstanbul'a, bazense bambaşka bir yere adım atıyoruz. Attığımız adımın güvenilir olduğunu yaşadıklarımızdan sonra öğreniyoruz. Ne yazık ki her adımımız güvenli olmayacak. Hayır, hayır spoiler vermeyeceğim.

Genel anlamda Pluto, güzel ve eğlenceli bir manga. Çizimleri de fena değil. Çok büyük bir beklentiye girmeyin. Daha profesyonel çizimleri olan mangalar da okudum ama Pluto'nun çizimleri de dediğim gibi fena değil. Sizi hikayeden koparmayacak kadar güzel. Gerilim, gizem, heyecan, aksiyon, dövüş, kaçış… Her şeyi bu manganın sayfalarında bulabilirsiniz. Pişman olmayacağınızın garantisini veriyorum ama yine de final sahnesi daha iyi olabilirdi demeden de geçemeyeceğim.

İyi okumalar.

Ahmet Yılmaz Arşivinden teşekkürlerimizle.

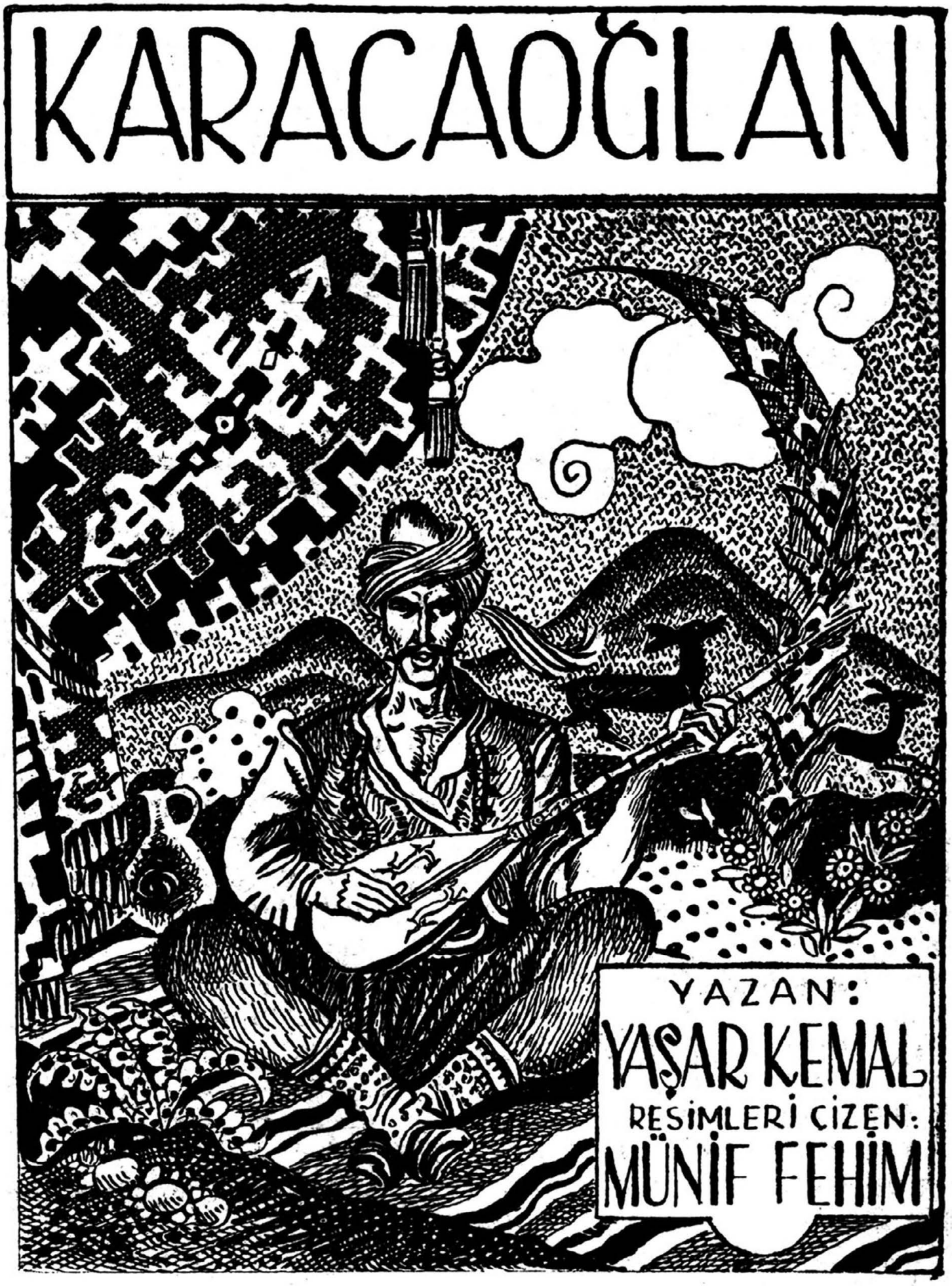

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 12 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

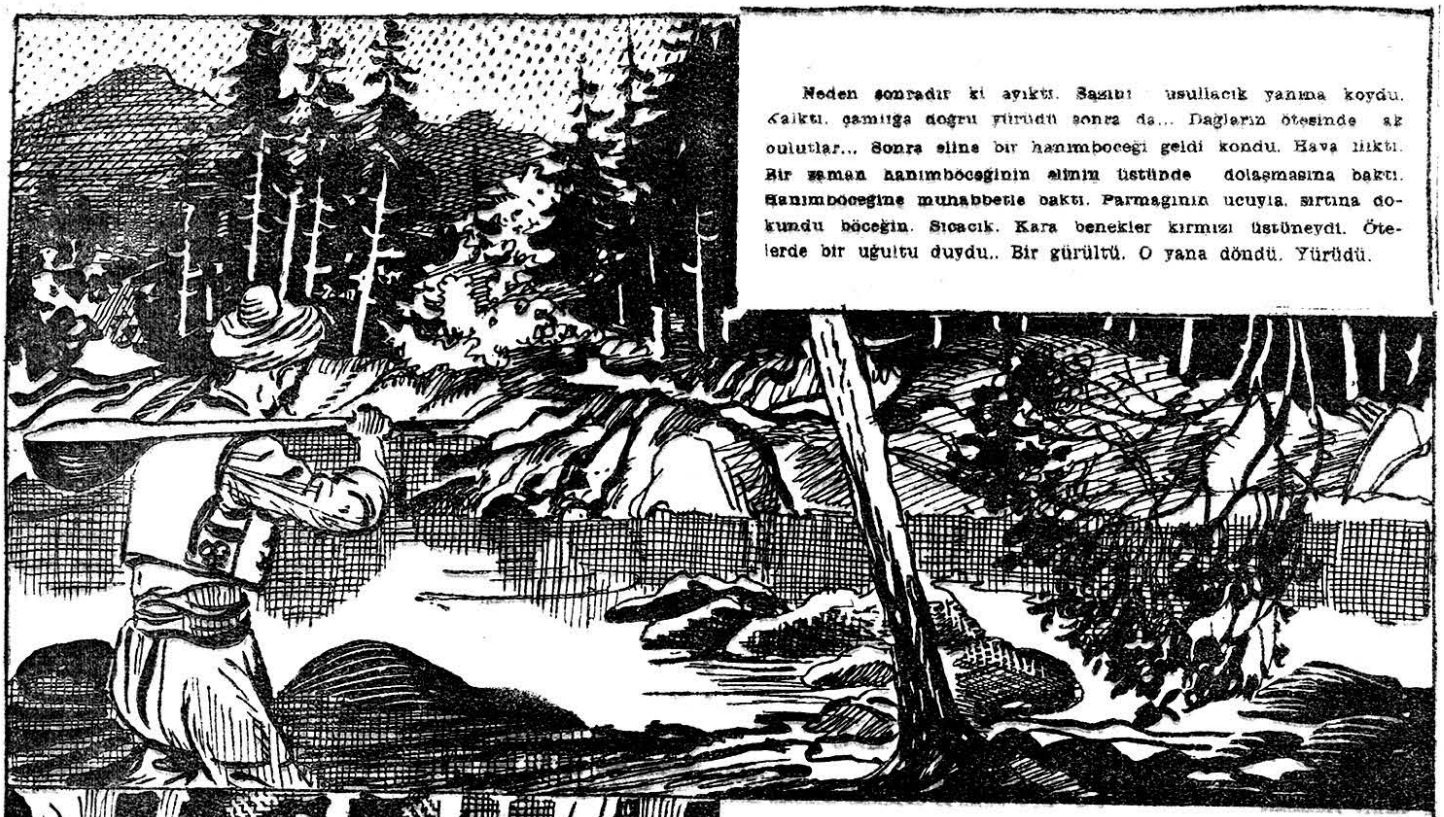

Neden sonradır ki ayıktı. Sazını usulacık yanına koydu. Kalktı, çamlığa doğru yürüdü sonra da... Dağların ötesinde ak oulutlar... Sonra eline bir hanımböceği geldi kondu. Hava iliktı. Bir zaman hanımböceğinin elinin üstünde dolaşmasına baktı. Hanımböceğine muhabbetle baktı. Parmağının ucuyla, sırtına dokundu böceğin. Sıcacık. Kara benekler kırmızı üstüneydi. Ötelerde bir uğultu duydu.. Bir gürültü. O yana döndü. Yürüdü.

Dünyadaki bütün yaratığı, ağacı, kuşu, böceği, insanı, her şeyi, her şeyi en derin sevgisiyle kucaklardı. İliklerine kadar aşk duyardı dünyanın her şeyine. Yağmuruna, kışına, borasına, sıcağına, soğuğuna.. Dünyanın en küçük, en değersiz şeyine bile kocaman açılmış çocuk gözleriyle, hayretle bakardı. Türküsü, sesi bir çoşma, bir kendinden geçmeydi. Dünyaya karşı. Bir kır at gördü. At, çıplaktı. Yelesi savruluyordu. At, oradan oraya uçarcasına atılıyordu. Kuyruğunu dikmişti. Ak kuyruk yağmur gibi dökülüyordu.

Birden birkaç atlı çıktı. Bunlar kır atı kovalıyorlardı. Anladı ki kır at zincirini, bukağısını kırmış, ver elini dağlar demiş bir atti. Bu hoşuna gitti. Atlılar kır atın dört yanını çevirdiler, önü ne ip gerdiler. Kandırıp tutmak için, tutam tutam yeşil ot uzattılar. Ama at tutulmadı. En sonunda bir çifte sallayıp, başını aldı uzaklara doğru süzüldü. Atlılar, kır atın tozuna bile yetişemediler. Bu iş Karacanın daha çok hoşuna gitti.

KARACAOĞLAN

Yazan: YASAR KEMAL — 13 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

At gözden kayboldu. Ufuğun maviliğinde ak bir leke kaldı. Sonra geri döndü. Ak leke mavide büyüdü. Sonra geldi ötede, yeşil, tâze bir çayırın ortasında durdu. Yayılmağa başladı. İşte tam bu sırada, çamların ardından doludizgin bir kız çıktı. At köpürmüştü. Çayırda yayılan atı görünce atının başını çekti. Bir tutam ot kopardı, yayılmakta olan ata doğru usul usul gitmeğe başladı.

Uzaktan bir türkü geliyordu. Uzak, yankılı, usul... Kız bunun ne olduğunu bir türlü kestiremedi. Ulu kayalıklardan, bir pınardan, ufkun ötesinden, çayırdan çimenden gelen bir türkü.. Durdu dinledi. Türkü o yeni gelen, deveyi kaldıran oğlanın sesine benziyordu. O söylüyordu. Kimbilir nerelerde söylüyor da esen yel alıp getiriyor onun sesini... yayılmakta olan ata yaklaştı. At kaçmıyordu.. Kuzu kuzu boynunu uzatıyordu. Tuttu. Ama buna şaştı da... Bu atı bildi bileli at böyle kolaycacık, hemen gelip tutulmamıştı. Kulak verdi, türkü dağlardan derelerden aşıp geliyordu. Bahar buğusu topraktan nasıl yekinirse, bu türkü de öyle çıkıyordu topraktan...

Türküye kulak vererek geriye döndü. Tetikte gidiyordu. Bir yerlere yaklaşıyordu. Yaklaştıkça da türkü büyüyordu. İkindi üstü esen garbi yeli gibi birden, türküyü tam kulağının dibinde duydu. Atının başını çekti. Başını çamlığa doğru çevirince Karacaoğlanı gördü. Türküyü çağıranın o olduğunu bildiği halde bütün bedeninde bir çımgışma dolaştı. Bir hoş oldu. Kendisini tutmasa az daha attan düşecekti. Birden, kendinde olmadan, ağzından dökülüverdi: —« Sen hep dağlarda mı... Sen hep...» dedi... Sonra bunları nasıl söylediğine kendi de şaştı. Toparlandı. Karacaoğlan daha karşılık veremeden, oradan uzaklaştı.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

— 14 —

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

O gün, bu gündür kıza bir şeyler oldu. Oldu ama, kendi de farkında değil.. Yalnız her kes dalıp dalıp gittiğinin farkında.. Gün akşamlara dek dalıyor, dalıp dalıp gidiyor. Belki bir günde, bir kerecik, o da bir iki dakkacık ayıkıyor. Gündüz hayalinde, gece düşünde dediği...

Sonra günlerden birgün, bir türkü sardı ortalığı... Uzak bir türkü. Bir almıştı ki dört bir yanı" Yanık, sevdalı.. Bir türkü yüreğinden yakaladı onu... Çekti. Ötelere, uzaklara çekti. O gidiyor, türkü çekiyordu. Düştü ardına.. Hayal içindeydi. Düş içindeydi. Çamlar, çimenler, ak bulutlar... Bir yar vardı, top rağı türlü renkteydi... Gün ışığı altında durmadan renk değiştiriyordu toprak. Morundan kırmızısına, yeşilinden turuncusu, sarısından pembesine kadar.. Yalp yalp edip duruyordu. Onu geçti. Üst başında kayalıklar vardı. Kar talların yuvası. Kayalıklarda ulu çamlar vardı. Billûr yeşili bir pınar dökülüyordu kayalıklardan. Türkü kayalıklara doğru çekiyordu.

O gitti, türkü yaklaştı. Türkü kaçmıyordu artık. Birden türkü yerinde kalır gibi, artık ötelere çekilmez oldu. Kız korkuyla, bir uykudan uyanmanın ürküntüsüyle gözlerini araladı, kirpiklerinin arasından baktı. Karacaoğlanı gördü. Göz göze geldiler. Göz göze öylecene kaldılar. Sonra Karaca usullacık ayağa kalktı. Kıza doğru bir iki adım attı durdu. Kız da duruyordu. Aralarında bir adımlık bir uzaklık vardı. Donmuş gibi duruyorlardı. Kımıldamadan duruyorlardı. Ellerini uzatsalar, elleri birbirinin içindeydi. Uzatamıyorlardı. Kolları kökünden kırılmış, düşmüş gibiydi.

Bir düş içinde, bir uzak türkü içinde, türkülerin cenneti içinde, pınarın yeşil billûru içinde kaldılar bir an.. Nasıl oldu, nasıl olmadı, kendilerini, yanyana, kucak kucağa buldular.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 15 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Uzun zaman böyle kaldılar. Konuşmadılar. Konuşamazlardı. Söyliyecek hiç bir şeyleri yoktu. Yüreklerdeki çırpışma, bahar havası, gün aydınlığı, ılık ılık bir seher yeli, kendinden geçme.. Hayran hayran biribirinin yüzüne bakıyorlardı... «Yâr yüzüne bin yıl baksam az gelir. Yüz yıl dahi baksam kanan değilim.» Kanmıyorlardı. Sevdanın büyük ateşile yanıyorlardı. Biri bir Türkmen beyinin kızı, birisi de ne idiği belirsiz bir âşıktı. İksini de çeken bir şey vardı... Bir yer, bir cennet... Bir düş ülkesi...

Kayalıktan bir taş yuvarlandı. Pınardan bir ayak sesi geldi. Kafalarında uğulduyan türkü kesildi. Ayıktılar. Kız Karacayı orada bı-

raktı. Arkasını döndü. Kayalıklardan aşağı indi. Ormana karıştı. Obaya doğru koşmağa başladı. Bir an düşündü. O taş niye düşmüştü? O ayak sesi neydi? Bir pınarın başında, kayalıklarda, ormanda, nasıl da atılmıştı elin oğlunun kucağına! Bu işte bir şeyler vardı. Bu oğlanda bir büyü vardı. Sihir vardı. Nasıl çekmişti kendine?... Bir türkü onu nasıl alıp götürmüştü? Kayalıklardan indi. Ormandan dışarda, bir at bulup bindi. Doludizgin, alabildiğine, nereye olduğunu bilmeden atı sürdü. Atın üstünde, ulu bir türkünün rüzgârında, uğultusundaydı. Gidiyordu. Başını almış gidiyordu.

Atın başını çekti. Zink diye atı durdurdu. Nereye? Nereye? Nereye? dedi kendi kendine. «Dostum beni niçin sar incidirsin? Verdiğin ikrardan dönen değilim» diyordu bir türküsünde. Sonra «yalan değilim,» diyordu. Sonra, «yâr sevemem yâr üstüne,» diyordu. «Gürbetelde anam atam yok benim.» diyordu. «Yıkılası karlı dağın ardına,» diyordu. «İki bülbül geldi kondu dikene, tüyü sarı ayakları kırmızı,» diyordu. «Beni öldür, elin batır kanıma, desinler ki ak ellerin kınalı,» diyordu. Orada kalakaldı. Karacaoğlan ne diyorsa doğru diyordu.

(Arkası var

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

— 16 —

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Pınara su içmeğe çıkan çoban çocuk onları görmüştü. Bu Allahın belâsı oğlan da hep bu pınara dadanmıştı. Suyunu hep burdan içerdi. Su içmeğe geldiğinde pınarın yanındaki bir ağacın ardına saklanmış, olanı biteni bir iyicene seyreylemişti. Sonra ayağının altındaki bir taş kaymış, ses çıkarmış, sevdalıları uykularından, düşlerinden almıştı.

Kız gittikten sonra, Karacaya görünmeden pınardan indi. Sürüsünü bir suya vurdu. Olanca hızıyla obaya doğru koşmağa başladı.

Beyin çadırına geldi. Çadırın içine uzaklardan atılmış bir taş gibi düştü. Beyin Hatunu dibek döğüyordu. Kahve kokusu almıştı çadırın içini. Ötelere kadar taşıyordu koku. Dibeğin demiri elinde kalakaldı Hatunun. Çadıra düşen bu taştan şaşırdı. Hiç kimse, hele bir çoban Beyin çadırına böyle taş düşer gibi giremezdi.

«— Hatun abla, Hatun abla ben... ben... be... be.. ben...» diye konuşmağa başladı çocuk.

Hatun çocuğun bu telâşına daha çok şaşırdı.

Çoban çocuğu gözlerinin üstünü iki parmağile bastırdı:

(Arkası var)

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

«— İki gözüm, iki gözüm çıksın ki Hatun abilam...» dedi. «İki gözüm önüme aksın ki... aksınki Hatun abilam... Gördüm işte... Ben gördüm... Kimse göremez ki... Bal pınarı var ya, oradan kimse su içmez... Ben su içerim. Gördüm, gördüm işte...»

Kadın iyicene sabırsızlandı:

«— De,» dedi, «Allahın belâsı kel oğlan, de bakalım ne gördün?»

İçine büyük bir merak düşmüştü. Çocuk neyi görmüştü acep? Kendini ilgilendiren neyi görmüştü de böyle telaşlı, desturssuz çadıra düşmüştü?

Çocuk: «— Vallahi de gördüm, billahi de gördüm. Anam ölümü gözün ki gördüm... Gördüm işte. Kimse göremez de onun için... Gördüm işte. Bal pınarın suyunu kayalıklara çıkar da kim içer Hatun abla... Ben çıkarım. Gördüm işte. Gözümün önünde Saklandım ağacın ardına. Taş düştü. Bir düşmeseydi taş, daha neler görürdüm! Taş düşünce kaçıverdi... Donakaldı...»

Hatun: «— Neyi gördün, söyle gâvurun oğlu,» dedi

Tam bu sırada, kalın gür bir ses geldi çadırın ardından... Bu beyin sesiydi.

Kadın: «— Söyle söyle,» dedi, «söyleyiver haydi.»

Çocuk kıvrandı: «— O o o var ya... İşte o.»

Birden Bey girdi içeri: «— Söyle,» dedi.

Kadın: «— Bey,» dedi, «bir deli oğlan bu. Söyletip gülüyordum.»

HAYALET

NİSAN 2019 **DOĞAN KARDEŞ ÖZEL SAYISI**

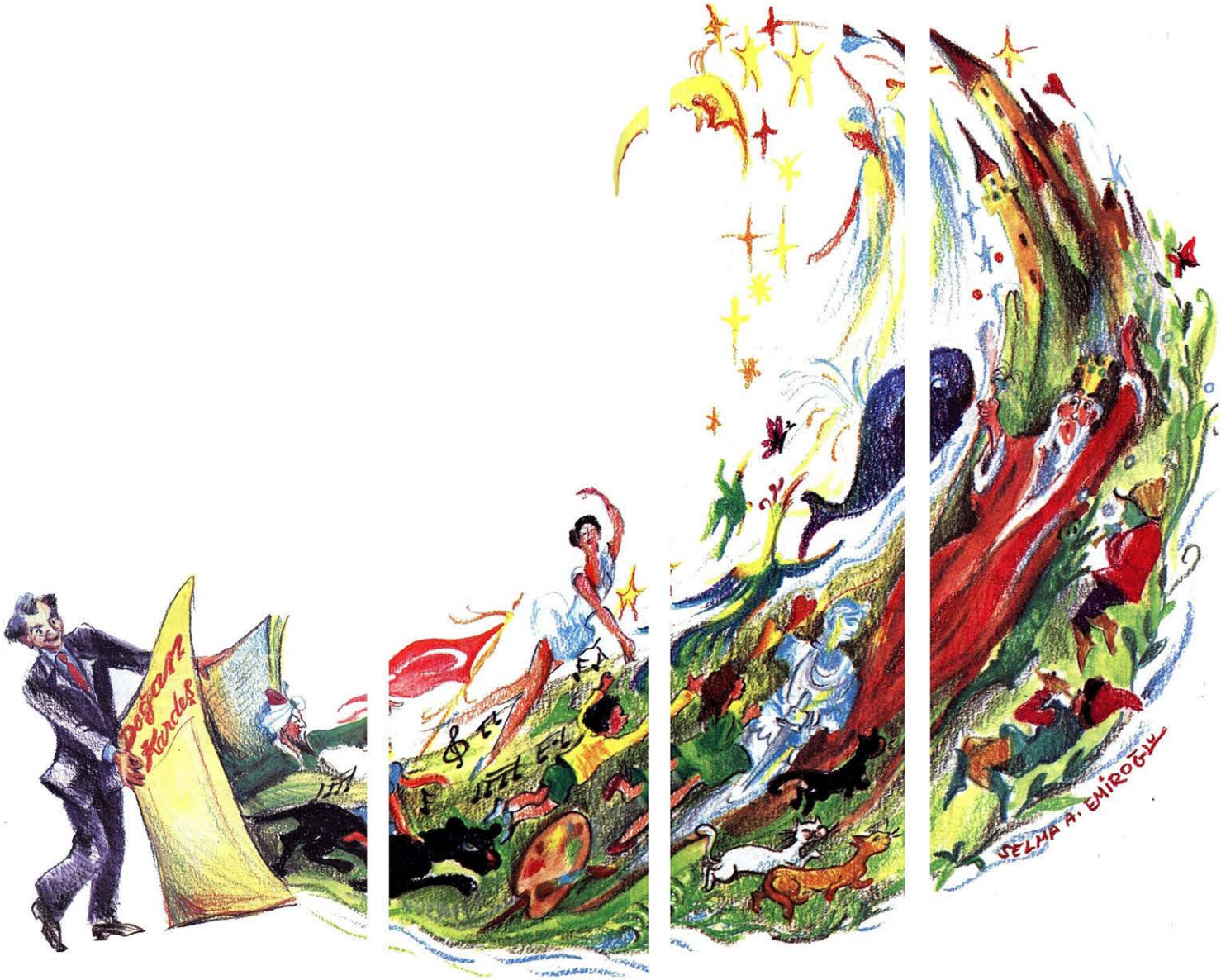

Hazırlayan: Elvan ADIGÜZEL

Yapı ve Kredi Bankası'nın kurucularından **Kazım TAŞKENT**'in, 1939'da bir kaza sonucu yaşamını yitiren 10 yaşındaki oğlu Doğan anısına, bankanın kurulduğu yıldan bir yıl sonra, 23 Nisan 1945'te çıkardığı ve oğlunun adını verdiği **Doğan Kardeş** dergisi, Türkiye'de en uzun süre yayınlanmış çocuk dergisi olma özelliğine sahiptir. Dergi, yayınlandığı dönemlere damga vurmuş, içeriği itibariyle hem kendi tarihini oluştururken hem de Türkiye'deki çocuk dergiciliğinin aynası olmuştur. Öyle ki, derginin geçirdiği teknik ve muhtevaya ilişkin merhaleler, bu alanda geçilip gelinen güzergaha ilişkin en sağlam verileri biriktirmiştir bünyesinde. Ülkemizde çocuk dergiciliğinin tarihi yazılacaksa, yarım asırdan fazlasına ışık tutacak kaynak **Doğan Kardeş**'tir demek mübalağa olmaz. Sarı sayfalarda siyah beyaz başlayan yolculuk, tifdruk baskı tekniğini görmüş, onlarca yılı aşıp kuşe kağıda tamamen renkli son baskı teknolojisine de erişebilmiştir. Hem teknik olanaklar ve hem de muhteviyata ilişkin her türlü yeniliği ve dönüşümü yaşamış, uyum sağlamış, hatta birçoğuna öncülük etmiştir. Böylesine geniş bir sürece

Elvan
ADIGÜZEL

bizzat yaşayarak şahitlik yapmış **Doğan Kardeş**'i kısaca, özet halinde anlatabilmek hiç de kolay bir iş değil. Bu nedenle, yazı içeriğine ilişkin muhtemel eksik gediğin hoş görüleceği umudunu taşıdığımı belirteyim. Kanımca **Doğan Kardeş**'i anlatabilmek, derginin yaşam sürecini dört ana safhaya bölmekle mümkün ve hatta gerekli. 1. dönem, 1945-1965 arası ilk 20 yıllık süreci kapsar. 2. dönem, derginin Yapı ve Kredi Bankası bünyesinden kısmen ayrılıp kabuk değiştirdiği 1966-1978 arasındaki daha bağımsız ve hareketli dönemidir. 3. dönem, 1988-1993 aralığını kapsayan süreçtir, ki öykünmeciliği bir tarafa bırakıp pozitif bir yaklaşımla bakılırsa, çocuk dergiciliğinin olması gereken aşamasını resmeden dönem olduğu görülür bu dönemin. 4. ve son dönem ise, 2008-2010 arasındaki 38 sayılık çizgi roman yayıncılığı denemesidir. Bu son dönem, çizgi roman adına bir hayli başarılı sayılsa da, çocuk dergiciliği ile alakasının olmadığı aşikar. Yayın hayatı boyunca sayısız çocuğun yanı sıra **Suna KAN**, **İdil BİRET**, **Coşkun ARAL**, **Pınar KÜR**, **Talat Sait HALMAN**, **Zafer Mutlu**, **Müjdat GEZEN**, **Garo MAFYAN**, **Halit REFİĞ**, **Cem ÖZER**, **Pınar KÜR**, **Bedri BAYKAM** gibi nice tanınmış simanın çocukluklarında okudukları ve karikatür, resim ve şiirlerinin yer aldığı bu müstesna dergi, sadece dergi değil, bir okul ve aile işlevi de görmüştür. Şimdi, **Doğan Kardeş**'in yukarıda bahsettiğimiz dönemlerine, o günlerin ve bu günlerin çocukları olarak hep birlikte, sırasıyla ve kısaca göz atalım:

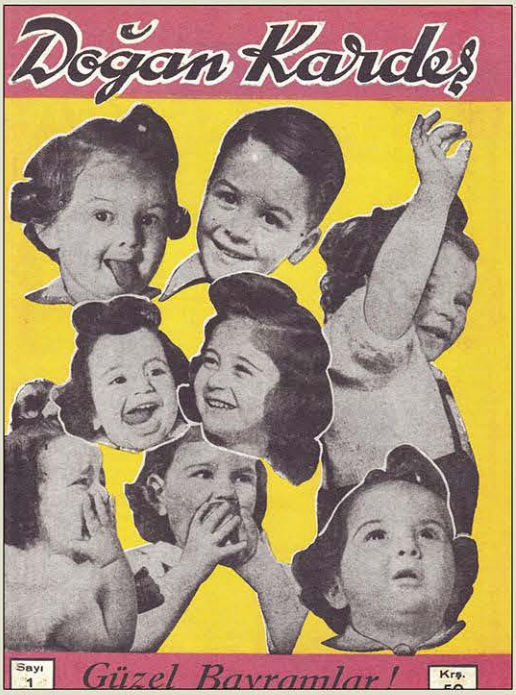

***Doğan Kardeş**'in ilk sayısı, 2009 yılında Yapı Kredi Bankası'nın bir hatıra basımı şeklinde okuyucularına promosyon olarak verildi.*
*(Kaynak: **Oğuz ERKAN**)*

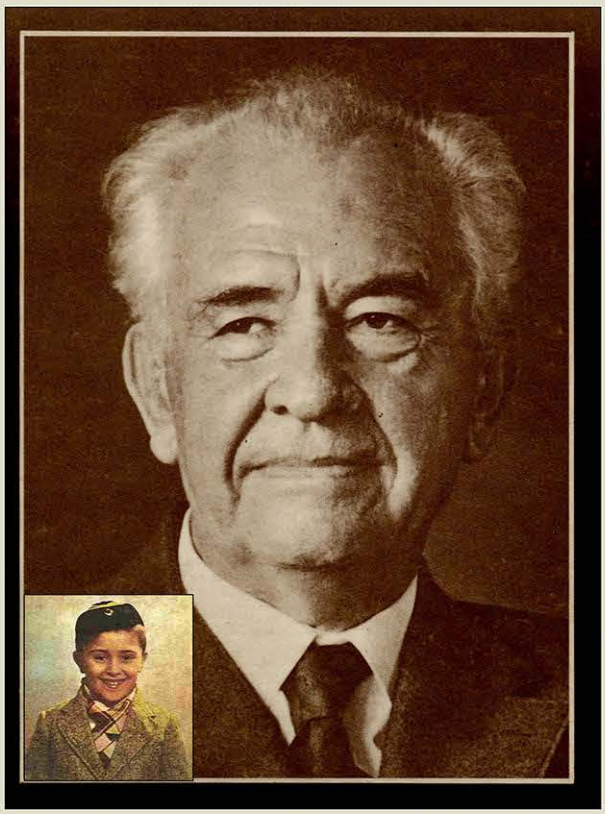

*Derginin kurucusu **Kazım TAŞKENT** ve dergiye adını veren, **TAŞKENT'**in küçük yaşta kaybettiği oğlu Doğan.*

DOĞAN KARDEŞ I. DÖNEM (1945-1965)

İlk sayısı **Vedat Nedim TÖR** yönetiminde, 23 nisan 1945'te, 32 sayfa, 50 kuruş fiyatla ve haftalık olarak çıktı. Ön-arka kapaklar ve ortadaki iki sayfası renkli, diğer sayfaları tamamen siyah-beyazdır. Dergideki tek çizgi roman, ortadaki bu iki sayfadadır ve **Cemal Nadir GÜLER**'in çizdiği Tarzan İstanbul'da adlı hikayedir. **Cemal Nadir** 1947'de hayata veda edecek, **Doğan Kardeş** dergisi Cemal abisiz kalacaktır. Derginin kapak ve vinyetlerinin çoğunu, o dönem henüz kız kolejinde okuyan genç bir yetenek, **Selma EMİROĞLU (AYKAN)** omuzladı. **Doğan Kardeş**'in 1965'te noktalanan ilk dönemi sonuna kadar da yaklaşık 20 yıl boyunca bu yükü başarıyla taşıdı. Dergiyle özdeşleşen Karakedi Çetesi'ni yarattı ve bu karakteri uzun süre arka kapakta çizdi.

1947-48'e gelindiğinde derginin kadrosu **Ayşe Abla** (**Neriman HIZIR**), **Münevver ALPAR**, **Fahrünnisa SEDEN**, **Nebahat KARAORMAN**, **Nahit TENDAR**, **Cemal Nadir GÜLER**, **Vedat Nedim TÖR**, **Selma EMİROĞLU**, **Nihal Yalaza TALAY**, **Eflatun Cem GÜNEY**, **Şükrü Enis REGÜ**, **Naci GOLAR**, **Şevket RADO**, **Adem ŞAKAR** gibi isimlerden oluşmuş, bir hayli zenginleşmişti. Bu arada ortadaki sayfa da siyah beyaza dönüşmüş, sadece ön ve arka kapak renkli kalmıştı. Derginin siyah-beyaz hali 1969'a kadar devam edecektir. 32 olan sayfa sayısı önce 24'e, ardından 12'ye, fiyatı da 25 kuruştan 15 kuruşa düştü. Aynı dönem yayınlanan **Yavrutürk Haftalık Çocuk Gazetesi**'nin de benzer bir yöntem başvurması, o yıllarda yaşanan ekonomik bir sıkıntının dergilere bu şekilde yansımış olabileceği ihtimalini güçlendiriyor.

Şe.1

Şe.2

Şe.3

Şe.4

Şe.5

SÖĞÜT DALINDAN DÜDÜK

Söğüt dalından düdük yapmak çok kolaydır. Sesi de güzel çıkar. Bunu yapabilmek için dümdüz bir söğüt dalı ile keskin bir çakı bulmanız gerekir. Düdüğü yaparken dikkat edin.

Düdüğü yapacağınız dalın kalınlığı 1, 5-2 cm olsun. Birinci şekilde gördüğünüz gibi dalın iki ucunu dikleme-sine kesin. A ve B parçalarını çakınızla keserek çıkarın. C noktasından başlayarak dalın kabuk kısmını çakı ile çepeçevre çizin. Sonra C ile B arasındaki parçaya kabuğu-nu içiçeki tahtadan ayrılması için çakının tersiyle hafif hafif vurun. Yalnız bunu yaparken kabuğun bozulmamasına dikkat edin. Kabuğu yavaş yavaş büküerek boru gibi çıkarın. (Şekil 3) Şekil 4'e bakarak D parçasını kesip çıkarın. Düdüğe üfleyince nefes buradan geçecektir. Çakı ile E parçasını da oyarak sesin çıkması için bir boşluk meydana getirin. Tahta kısmı biraz inlatıp boru gibi çıkardığınız kabuğu tekrar bunun üstüne geçirin. Artık düdük bitmiştir. Bakalım güzel ötecek mi? İstersenız başka başka boylarda birkaç düdük yaparak çeşitli sesler çıkarabilirsiniz.

★

BU SATIRLARI ANNE ve BABANIZA OKUTUN

En güzel, en mânalı sınıf geçme hediyesi Doğan Sigorta'nın Tabalî ve Çeyiz Sigortalarıdır.

Doğan Sigorta, çocuklarını seven, onların istikbalini düşünen anne - babaların emirlerini bekler.

*Solda, söğütten düdük yapımı anlatılıyor. Sağda ise, bir hikayenin anlatıldığı sayfa düzeni içerisinde, yurdumuzun yüzölçümlerine ilişkin bir bilgi küpünün yer aldığı örnek bir resim var. **Doğan Kardeş** hem eğlendirici, hem de eğitici bir dergidir. Öyle ki, bilginin her türlüsünü her şekilde vermeyi başarmış, sayfalarında gereksiz bir boşluk bırakmamıştır. Laf olsun diye çıkartılan bir dergi değil, işini iyi yapan insanların emek ve sevgiyle dokuduğu bir yuvadır.*

sonra dalgalar hayli irileşmişti Ayhan kayığın baş tarafında oturmuş içeri dolan suyu elindeki kovayla boşaltmağa çalışıyordu.

Önceleri hiç yolumuzdan alıkoymak istiyen dalgalara karşı kürek çekmek çok hoşuma gidiyordu.

Ama biraz sonra iş değişti. Hava iyice karardı. Ve sanki ortalığın aydınlık olması gerekiyordu. Bir ara içime bir ferperi geldi. Galiba karanlık beni korkutuyordu. Kıyıdan ne kadar uzaklaştığımızı anlamak için telâşla başımı arkaya çevirdiğimde halıkların bulunduğu yeri kolayca bulabilmek için işaret olarak seçtiğimiz kayalığın hemen solumuzda olduğunu gördüm.

Rüzgâr çok kuvvetli esiyordu. Bir ara durdu. Ortalığı derin bir sessizlik kapladı. Bunun arkasından da çok şiddetli ve simşekle beraber bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başladı. Ortalık göz gözü görmiyecek kadar kararmıştı. Rüzgâr tekrar esmeğe başladı. Bu defa şiddetli ve soğuk bir poyraz başlamıştı. Hızı gittikçe artıyordu. Başımdaki kasketi de uçurup götürdü. Rüzgâr, ardımızdan önümü durmadan havalandırıyor yüzüme tokat gibi inişiyordu. O kadar kuvvetli esiyordu ki yerimde oturabilmek için büyük bir gayret sarfediyordum.

Artık adamakıllı korkmağa başlamıştım. Ayhan yerlerimizi değiştirmemiz için başımızı başımızı bir şeyler söyleyip duruyordu ama ben duymazlıktan geliyordum. Kürek çekme sırası bendeydi. Bence, bir insan üstüne düşen görevi sonuna kadar başarmağa çalışmalıydı.

Az sonra kayık o kadar çok sallanmağa, dalgalar öyle kuvvetle saldırmağa başladı ki artık istesem de yerlerimizi değiştiremezdik.

İşaret olarak seçtiğimiz kayalığı da karanlıktan kaybettim. Zaten artık halık tutmak için durup vakit kaybetmenin sırası değildi. Geri de dönemiyordum. Yaptığım bütün iş kayığın devrilmemesine çalışmaktı. Her dalga kayığın baş kısmına çarpıp alt üst etmeden önce onu kürekle tam zamanında karşılamağa çalışıyordum. Ayhan ise eğilmiş durmadan kova kova suyu denize döküyordu. Artık soğuktan ellerim ayaklarım sutlamaya başlamıştı. Belime de bıçak gibi bir ağrı saplanmıştı.

Birdenbire korkmağa başladım. Önce bir bu kadar çok korktuğumu hatırlamıyorum. Azgın dalgalar arasında durmadan uzaklara sürüklendiğimizi düşündükçe ürperiyordum. Korkuyordum. Korku kocaman bir canavar gibi beni pençesine almıştı. Artık kıpırdıyamıyordum bile. Ne yapacağımı bilemediğimden ağlamağa başladım.

Rüzgârın uğultusu arasında Ayhan'ın titrek sesi, kulağıma geldi. Kesik kesik, «Ahmet, başım çok ağrıyor, Suyu boşaltamıyacağım. Bana bir şeyler oluyor» diyordu.

Ayhan küçüklüğünde çok ağır bir hastalık geçirmişti. Bir de arada sırada şiddetli bir baş ağrısından sonra bayılıp kalıyordu. Doktor bu'dan önce hiç bir şeyi kalmıyacağını söylemişti. Gerçekten de büyüdükçe sıradan bir gelen baş ağrıları seyrekleşmeğe başlamıştı. Çoktandır çok iyiydi. Öyle ki ben onun hastalık geçirdiğini bile unutmuştum.

Canım gibi sevdiğim Ayhan'ın tekrar eski hastalığının belirdiğini duyunca, herşeyi unuttum.

«Dişini sık Ayhan, göreyim seni az sonra karada olacağız» dediğimin farkına var dım. Benim kendimde hayl yabancı geldi. Titremiyordu bile. Az önce birdenbire ben avuncu, içine alan korku üçü gitmişti sanki. Şimdi artı Ayhan'ı elimden geldiği kadar çabuk karaya çıkarmak tan başka birşey düşünemi yordum. Kollarıma öyle bi kuvvet gelmişti ki bu fırtı nanın kat kat üzerinde kolaylıkla kürek çekebilir dim. Olanca gücümle yarım saatten fazla azgın dalgalar la çarpıştım durdum. Artı kıyıdaki ağaçlar görünmeğ başlamıştı. Biraz sonra küçük tahta iskeleye yanaştık Ayhan'ın koluna girip kıyıdaki balıkçı kulübelerinden birine taşıdım. Balıkcı amcı büyük bir telâşe atılaştığımızı söyledi. Fele Ayhan'ın hastalandığını duyunca hemen bize yardım etmeğe başladı. Bize kuru esvaplar giydirdi. Ayhan'ı yerdeki minderin üstüne yatırıp sıcak bir ihlamur içirdik. Çocukcağız biraz sonra kendine geldi.

İlk sözü. «Sen olmasaydın şimdi burada olamıyacaktık. Kimbilir belki de suların dibinde...»

Ben hemen sözünü kesip «Azıt sen olmasaydın biz bir daha karayı göremiyecektik» dedim. Onun olanları hatırlayıp heyecanlanmasını istemiyordum. İyi alaya alıp onu susturmağa çalıştım:

«Tekrar hastalandın diye aklım başımdan gitti. Fırtınadan korkmak için bende korku bırakmadın ki kardeşim.»

YURDUMUZUN YÜZÖLÇÜMÜ

Anadoludaki karalar	743 119 Km²
Trakyadaki karalar	24 000 Km²
Göller ve bataklıklar	9 604 Km²
Toplam	**776 723 Km²**

★ Doğan Kardeş kitapları en güzel hediyedir ★ 15

Çeşitli başlıklar altında sağlık, elişi, yurttaşlık bilgileri, tabiat, bilim gibi envai çeşit konular yer alır dergide. Okurlardan gelen hikaye, masal ve şiirler önceleri okuyucu köşesinde, ileriki yıllarda ise daha nitelikli bulunanları derginin muhtelif sayfalarında yer almaya başlar. Hediyesi hikaye kitabı ya da dolmakalem olan elişi, şiir, resim, kompozisyon, fotoğraf gibi edebi ve sanatsal yarışmalar da ilerleyen yıllarda artacak, para ödülleri de dahil olmak üzere armağanların büyüyeceği daha geniş organizasyonlara dönüşecektir. Doğan Kardeş Ansiklopedisi başlığı altında küçük, ilginç bilgilerin yer aldığı kutucuklar, 1972-73 yıllarında yayınlanan **Doğan Kardeş Ansiklopedisi**'ne ilham kaynağı olacaktır.

1950'lerde çizimleriyle **Yalçın EMİROĞLU** ve **Hikmet DURUER,** hikayeleriyle **Cevat GOBİ** kadroya dahil olurlar. 1951'de derginin sahibi **Kazım TAŞKENT**, yazı işleri müdürü de **Şükrü Enis REGÜ** olur. Güneş Tapınağı üst başlığıyla alt yazılı bir Tenten macerası başlar. **Mıs-Tık** (**Mustafa EREMEKTAR**) arka kapakta Gökyüzünde Seyahat, Yeşil Hazine gibi hikayeleriyle yer almaya, kapak çizimlerinde ise **Ferruh DOĞAN** görünmeye başlar.

Kapaklar daha sonra derginin düzenlediği bir karikatür yarışmasına katıldıktan sonra 1953'te kadroya dahil olan **Güngör KABAKÇIOĞLU**'na emanet edilir. Aynı yıl **İsmet KIRDAR** Çölde İki Arkadaş adlı çalışmasıyla **Doğan Kardeş** ailesine katılır. Kadro ve derginin içeriği zenginleştikçe yazı puntoları küçülmeye başlar, anlatılan konular yoğunlaşır.

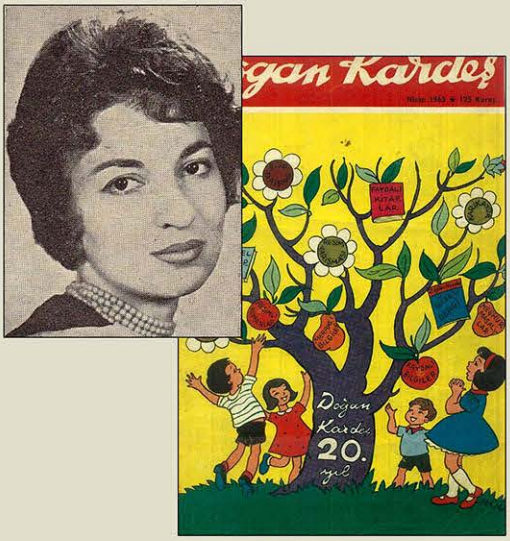

Selma EMİROĞLU AYKAN

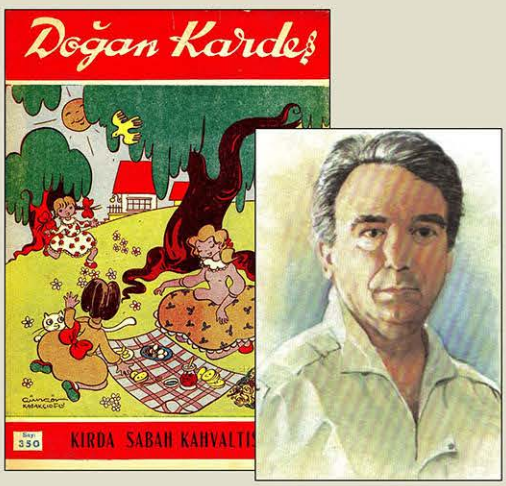

Güngör KABAKÇIOĞLU

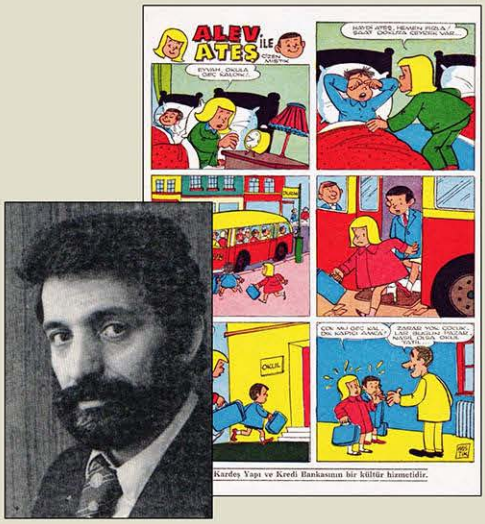

Mustafa EREMEKTAR (Mıs-Tık)

1960'lara doğru aylık periyoda dönen derginin sayfa sayısı 52'ye çıkar. 1958'de 100 kuruş olan fiyat 1959'da 125 kuruşa yükselse de, format ve sayfa sayısı tamamen aynı kalmasına rağmen, 1966 başına kadar derginin fiyatı 125 kuruşta sabit kalacaktır. 60'lı yıllara girmeden evvel para ödüllü resim ve kompozisyon yarışmaları düzenlenir. **Doğan Kardeş Kitaplığı** başlığıyla, çocuklara yönelik, dergi harici eserler basılmaya başlanır. Dergide ise yerli edebiyat çalışmaları ve çizimler azalır, dünya edebiyatından eserlere ve çizimlere daha çok yer ayrılmaya başlanılır. Konu başlıkları ve çizimlerde yabancı kaynaklı çalışmalar artmaya başlar. Kızılderili masallarından Japon öykülerine, elektriğin hikayesinden Amazon Nehri'ne kadar sayısız çeşitlilikte anlatı ve çizimlerdir bunlar. Yine dönem gereği fotoğrafların da artmaya başladığı gözlenir. Öyle ki, derginin emektarı **Selma EMİROĞLU**'nun tekrar kapakları çizmeye başladığı 1964-65'lere kadar bütün **Doğan Kardeş** kapakları fotoğraflardan oluşacaktır. Disney kahramanlarının maceralarını anlatan çizgi romanlarda da artış yaşanır. İç sayfalarda yayınlanan Alemdar Mustafa Paşa ve dergiye vinyetler de hazırlayan **İbrahim ERSARAÇ**'ın arka kapakta çizdiği Nasreddin Hoca çizgi romanları, 1958'in güzellikleri olarak değerlendirilebilir.

DOĞAN KARDEŞİN MERAKLI HİKÂYESİ

Derleyen: S. Türkis NOYAN

Esrarlı Bir Alış Veriş

ri yüzünden büyük bir önem taşır. Bob ve Bill Ocotlandaki kuşun işletmelerinde çalışan iki arkadaştılar. Bir pazar sabahı iki genç, beraber oturmak üzere kiraladıkları evin balkonun-

benim bir teklifim var,» dedi. «Buradaki çalışma anlaşmamız bitince nasıl olsa memleketimize döneceğiz. İstersen, hazır Meksikaya gelmişken, biraz bu dolaylarda seyahat edelim ve

*1960'lara doğru yerli çalışmaların yerini yabancı kaynaklı edebi çalışmalar ve çizgiler almaya başlamıştır. Bu durum **Doğan Kardeş**'te geçici bir uygulama değildir ve ilerleyen yıllarda dünyanın dört bir köşesinden bu tür çalışmalar dergide boy gösterecek, artarak devam edecektir.*

1959-60'lardan itibaren Hipokrat, Mozart, Michelangelo, Kristof Kolomb, Magellan gibi ünlüleri ya da dünya ölçeğinde kabul görmüş olayları anlatan, yabancı kaynaklı, 4-5 sayfalık kısa çizgi romanlar görünmeye başlar ve kesintisiz devam eder. **Vedat Nedim TÖR**'ün yazı işleri müdürü olduğu 1961 yılında, **Mustafa EREMEKTAR** arka kapakta Alev ve Ateş adlı çizgi karaktere başlar. Sonraki yıllarda Minikler adlı bir çizgi karakter daha yaratacak ve bu iki çizgi karakteri dönüşümlü olarak çizmeye devam edecektir.

1963'te, derginin kendi ifadesine göre Türkiye'de ilk kez çocuklar arası satranç turnuvasını **Doğan Kardeş** düzenler. 1965 yılında düzenlediği röportaj yarışması da dönem itibariyle not düşülmesi gereken önemli bir etkinliktir. 1966 yılının Ocak sayısı ile birlikte **Doğan Kardeş**'in 1. dönem olarak tanımladığımız ve 562 sayı süren yolculuğu tamamlanır. 23 Nisan 1966'da yeni bir formatla tekrar okurlarının karşısına çıkacağını müjdeleyen derginin yeniden yayına başlaması ancak 10 ay sonra gerçekleşebilecek, aynı yılın Ekim ayını bulacaktır.

Günümüzde bir banka, başka bir bankanın reklamını yapar mı bilemiyorum. Fakat Yapı ve Kredi Bankası'nın bir yayını olan ***Doğan Kardeş*** *dergisinde, İş Bankası reklamı yapılmış. Hatta* ***Doğan Kardeş Yayınları****'na ait kitapları edinmek isteyen okurlara verilen hesap numaralarında da yine İş Bankası adı geçiyor. Gerekçesini, Yapı Kredi Bankası'nın henüz çok yaygın olmayan, genç bir banka olmasına ve Anadolu'daki okurların ilgili ödemeleri yapabilecekleri geniş bir teşkilata sahip bankanın da İş Bankası olabileceğinin düşünüldüğü ihtimaline bağlıyorum.*

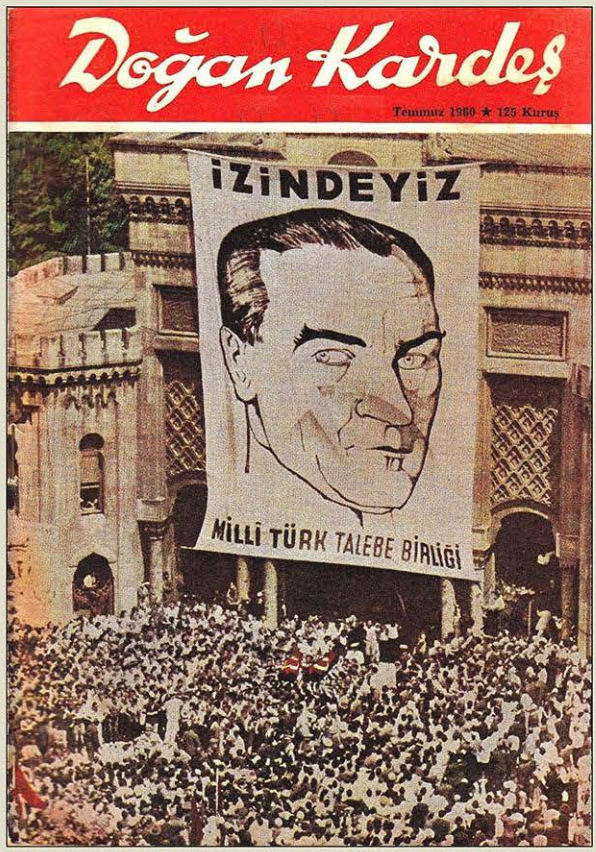

1958-63 aralığındaki bütün ***Doğan Kardeş*** *kapakları fotoğraflardan oluşmaktadır.* ***Doğan Kardeş*** *dergisi pragmatik bir dergi değildir ama, üstte, örnek olarak koyduğum 27 Mayıs sonrasına rastlayan bu kapağı, bir çocuk dergisinin bile dönemin siyasi koşullarından ister istemez etkilenebileceğine dair ilginç bir örnek olarak düşündüğüm için tercih ettim.*

DOĞAN KARDEŞ II. DÖNEM (1966-1978)

31 Ekim 1966 tarihinde, ön ve arka kapak renkli olmak üzere 20 sayfalık formatı ve tifdruk baskı tekniği ile yeniden yayına başlar **Doğan Kardeş**. Fiyatı 20 kuruştur ve pazartesi günleri çıkan haftalık bir dergidir artık. Yazı işleri müdürü **Orhan TERCAN**'dır ve kısa bir süre sonra yerini **Yavuz HERKMEN** alacaktır. **Doğan Kardeş**'in, Yapı ve Kredi Bankası'nın bir kültür hizmeti olduğuna ilişkin o tanıdık ibare, derginin 2. dönemini noktaladığı 1978'e kadar künyede yer almayacaktır. **Kemalettin TUĞCU** bu dönemin hemen başında hikayeleriyle kadroya dahil olur.

Şu Garip Dünya başlığı ile ilginç olayların aktarıldığı panellerin, Profesör Nitro, Uğursuz Elmas ve Uçan Adam üst başlığıyla arz-ı endam eden Superman'ın çizgi romanları yer alır sayfalarda ama derginin lokomotifi, ön ve arka kapakta renkli yayınlanan ve çizimlerini **Mike NOBLE**, **Frank HAMPSON** ve **Don LAWRENCE**'in yaptığı Ateştop (Fireball XL5)'tur. Ateştop'un 12 adet macerasından sonra 1968'de **Mike NOBLE** tarafından çizilen bir başka çizgi roman, Zero X'in maceraları başlar. Zero X'in 15 macerası yayınlanır birkaç yıl içinde. 1969'da yine bir **Mike NOBLE** klasiği tercih edilir ve Zero X'in yayınlandığı derginin sayfalarında aynı anda Ateş Kaptan (Captain Scarlet) yayınlanmaya başlar. 10 Adet Ateş Kaptan macerası **Doğan Kardeş** sayfalarından Türk okuyucusuna ulaşır.

1966 ve SONRASI DOĞAN KARDEŞ'TE YAYINLANAN;

ATEŞTOP (FİREBALL XL5) MACERALARI

Ateştop Uranus'ta
Deniz Ejderi
Meçhul Düşman
Tehlikeli Görev
Dünya Tehlikede
Kara Gemi
İlkel insanlar
Uzayda Savaş
Yıldız Filo
Devler Savaşı
Kuzey Seferi
Cinler Ülkesi

ZERO X MACERALARI

Mars Seferi
Casus Var
Jüpiter'e Yolculuk
Satürn'ün Sırrı
Altın Tohum
Gizli Düşman
Uranüs Devleri
Uzay Canavarları
Deri Adamlar
Zümrüt 849
Ölüm Hücresi
Canlı İskeletler.
Atomlaşan İnsanlar
İkiz Yıldız
Dünyaları Ele Geçiren Çocuk

ATEŞ KAPTAN (CAPTAİN SCARLET) MACERALARI

Marslılara karşı
Büyük saldırı
Gizli görev
Marsta buluşalım
Makine adamlar
Ölüm yarışı
Karınca ordusu
Canavar bitki
Büyük savaş
Ejderlere karşı

1967'de Ormanlar Hakimi başlığı altında **Russ MANNİNG**'in eşsiz çizgileri eşliğinde Tarzan maceraları başlar ve 1973'e kadar aralıklarla yayınlanır. **Özcan ERALP**'ın Osmanlı denizcilerini anlattığı Akdeniz Şahini adlı çizgi roman, Kaptan ve Çocukları Edi ile Büdü, Yıldırım Kaptan, Garip ama Gerçek, Dünya edebiyatından ünlülerin ya da buluşların hikayelerini anlatan alt yazılı, kısa çizgi romanlar, **Necdet Rüştü EFE**'nin yazdığı ve **Sedat ALKAN**'ın çizdiği Nasrettin Hoca, yine **Sedat ALKAN**'ın hazırladığı Aliş Maviş 1967'de başlayan çizgi romanlardır. Okurların gönderdiği şiirler ve fotoğraflar dergi sayfalarında yoğunluk kazanmıştır.

1968'de Cici Can başlığıyla Dennis yayınlanır. **Eflatun Cem GÜNEY**, hayvan masalları derlemeye başlar. Dergi hala siyah-beyazdır ama bazı konu başlıkları kırmızı puntolarla hazırlanmaya başlar bu yıl.

28 Nisan 1969'da dergi format değiştirir. 20 olan sayfa sayısı 32'ye, 50 kuruş olan fiyatı da 75 kuruşa çıkar. Ama esas olay, derginin kurulduğu tarihten beri devam eden siyah-beyaz sayfalarının artık renkli yayınlanıyor oluşudur. 32 sayfanın yarısı tamamen renkli, diğer yarısı ise gri tonlara kavuşmuştur bu tarihten itibaren. Arka sayfada **BARA**'nın Turist Amca'sı başlar. Yerini bazı sayılarda Profesör Okur Yazar alır. Şeytan Çekici Pen, Sokak Kedisi Karamaça bu yılın çizgi romanlarıdır. **Aziz K. VERSAN**'ın hazırladığı Pul Köşesi gerçek bir tarih arşivi niteliğindedir. Derginin kapaklarında kimi zaman çizimlere, kimi zaman da fotoğraflara yer verilmeye başlanır. Bu dönemin bulmaca sayfalarında vinyet olarak sürekli Cici Can'ın kullanılmış olmasını da ilgi çekici bulduğumu söylemeliyim.

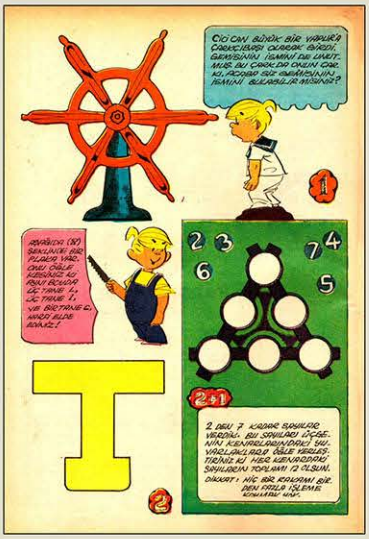

Cici Can'lı bulmaca sayfası

***Russ MANNİNG**: Tarzan*

***Özcan ERALP**'in çizgileriyle Akdeniz Şahini (1967)*

1970'te yazı işleri müdürü **Sezai SOLELLİ** olur. 2 yıl sonra görevi **Şevket RADO** devralacak ve 1978 yılına kadar sürdürecektir. 70-72 yılları arasında Ponpon adıyla Cubitus, **Mümtaz ARIKAN**'dan İstanbul'un Fethi ve arka kapakta Tekir, Küçük Kovboy Kit Kat, Cakcak-Saçak-Yumurcak adlı üç arkadaşın hikayelerini konu alan Süper 3, Taş Devri (Flinstones), Minifare, Giyom Tel, Devler Ülkesi, Marko Polo, Fırtına Kuşları, **Celal KANDEMİROĞLU**'dan Kahraman Osman ve Foto Çakır çizgi romanlarının yanı sıra, kızlara hitap eden Pembe Melek, Suzi, Genç Kızlar, Dağların Kızı, Küçük Balerinler, Sihirli Yüzük gibi çizgi romanlar son sürat sahne alırlar. Masallar, yaşanmış olaylar, rengarenk okur şiirleri ve resimleri, hikayeleriyle **Kemalettin TUĞCU**, **Vefa ÇAĞAN** ve **Sıdıka DURMUŞ**, derginin kapaklarında dünya çocuklarının çizdiği resimlerle bu yıllar, **Doğan Kardeş**'in kabına sığamadığı, içerik olarak dolup taştığı bir dönemdir. Özellikle İngiliz çizgi romanlarının tercih edildiğini ve 1971'de derginin 100 kuruşa çıktığını notlarımız arasına ilave edelim.

1972-73'te **Şevket RADO**'nun umum neşriyat müdürlüğü ve **Vahdet GÜLTEKİN**'in yazı kurulu başkanlığında, 100'er sayfalık 10 fasikülden oluşan **Doğan Kardeş Ansiklopedisi** hazırlandı. Alfabetik olmayan ve toplam 1000 sayfalık bu tematik ansiklopedi; Atamız, Cumhuriyetimiz, Yurdumuz, Tarihimiz, Dilimiz, Edebiyatımız, Dünya Ülkeleri, Dünya Tarihi ve Bilim Teknik başlıklarından oluşturuldu.

1973'te derginin fiyatı 125 kuruşa, 74'te 150 kuruşa, 75'te 250 kuruşa, 77'nin sonuna doğru 350 kuruşa ve son olarak 78 yılının 17. sayısında 500 kuruşa çıkar. Daha önceki yılların tersine, bu dönemde yaşanan ve kısa zaman aralıklarına tekabül eden bu fiyat değişimleri, ülkenin ekonomik durumunu gösteren bir veridir aslında. Çocuk dergileri, fiyatından kapağına, içeriğinden kağıdına dek, esasında yayınlandığı coğrafyanın bir tür turnusol kağıdıdır da.

OKUYUCU KÖŞESİ

ÖĞRETMENİM

Okula başladığım gün çok sevindim
Bilmediğim her şeyi öğrenecektim
Öğretmenimi her şeyden çok sevdim.

Yazı, matematik bilmiyordum
Ne demek hepsini sen öğrettin
Daha bir çok şeyler öğreteceksin.

Hasta olduğum günler okulumu çok özledim
Gideceğim günü dört gözle bekledim
Benim sevgili öğretmenim.

GÖKHAN YÜCEL

Gökhan YÜCEL

KEDİCİKLERİM

Benim üç kediciğim var.
Her gün ederler mırmır.
Anasını seversem
Yavruları kıskanır.

Biri sarman, biri Tekir,
Birinin adı Çiçek'tir.
Hiç kedi sevmeyenler
Benim üç kedimi sevecektir.

REHA IŞIK

Reha IŞIK

BEN

Ben küçücük bir insanım.
Hem aklım var, hem canım.
Hele olayım kocaman
Görürsünüz o zaman.

TÜBA PEKİN

KARDEŞİM

Senelerdir annemden
Bir bebek isterdim.
Nihayet annem bir gün
Hastaneden
Güzellerin güzeli
Bir bebekle
Çıkıp geldi!

DİLEK UMUL

«... Doğan Kardeş, en küçük kardeşim için yazdığım şiiri sana göndermeden yapamadım. Kardeşimin adı «Diler». Benim isteğim üzerine ona bu ad verildi. Tanrım herkese böyle bir kardeş versin. Öyle güzel, öyle tatlı ki... Çok seviyorum onu, seni de Doğan Kardeş...»

İşte Dilek ablanın kardeşi Diler için yazdığı şiir:

Nüvit TOPALLI

KANARYAM

Babam eve getirdi
Sapsarı bir kanarya.
Okadar sevimli ki
Doyamıyorum bakmaya...

Adını koydum «Esin»
İsterim, çok yem yesin!
Komşularımız desin:
«Ah... Ne güzel kanarya!..»

NÜVİT TOPALLI

ANNEM

Ben dünyaya geleli
Sana karşı inan ki
Kalbimde vardı sevgi.

Şefkat dolu yüzünle,
Sımsıcak yüreğinle
Çok seviyorum seni anne.

Hakkın nasıl ödenir
Söyle bana anne,
Hemen yapayım, neyse...

HANİFE KOPUZ

FIRIN

Karşımızda bir fırın var
Her zaman ekmek çıkarır.
Ekmekleri arabaya koyarlar
Arabacı da bakkallara dağıtır.

Herkes ekmek almak için
Uzun bir kuyruğa girer.
Bu uzun kuyruk bazan
Bizim köşeyi bile döner.

NALÂN ÖZHAN

© Doğan Kardeş

Doğan Kardeş okurların şiir, resim, kompozisyon, hikaye, fotoğraf gibi çalışmalarını sürekli desteklemiş, yarışmalar açmış ve en önemlisi hiç aksatmadan uzun yıllar boyunca bu çalışmalara dergi sayfalarında yer vermiştir. Ayrıca Doğan Kardeş Yayınları vasıtasıyla çocuk kitapları yayınlamaya da daima özen göstermiştir.

Doğan Kardeş YAYINLARI

Öğretici, meraklı kitaplar:
- Eşyaların Hikâyesi .... 300 Kuruş
- Işığın Hikâyesi .... 200 »
- Saatin Hikâyesi .... 250 »
- Dünyanın Çehresini Değiştiren 12 Adam .... 1000 »

Heyecanlı romanlar:
- Yeşil Mühürlü Mektup ... 200 »
- Pembe Evin Kedisi ...... 200 »
- Jenifer Teyzenin Anahtarları .... 250 »

Ciltli, hediyelik kitaplar:
- Halime
- Hayvan Hikâyeleri
- Dünyanın Dört Bucağından Dostlar
- Allah Rahatlık Versin
- Wilhelm Tell
- Gökten Üç Elma Düştü
- Masal Bahçesi
- Dede Korkut Masalları
- Binbir Gece Masalları
- Tabiat Ana Anlatıyor
- Keşifler ve İcatlar Ansiklopedisi
- Bufalo Bill.

Bez ciltli, iyi kâğıtlı, renkli kapaklı bu kitapların her biri onar liradır. Ödemeli olarak (P. K. 1146 - İstanbul) adresine sipariş edebilirsiniz.

Fen ve Tabiat Ansiklopedisi

Her evin demirbaş kitabı
İnsanlar, hayvanlar, bitkiler, yıldızlar âlemi, matematik, fizik, kimya, biyoloji konuları, keşifler, icatlar. Binden fazla resim, 32 Tifdruk baskılı tablo. Bez ciltli. 500 sahife, 20 lira.

1973'te Sipru ve Mantar Cüceleri başlığıyla **PEYO**'nun Şirinler'i başlar. Dergi içinde **Celal KANDEMİROĞLU**'nun çizimleri ağırlık kazanır. Zero X, macera adı belirtilmeden tekrar yayınlanmaya başlar.

1974'te **Erol ARISAL** ve **Turhan CELKAN** vinyetleriyle renk katarlar dergiye. Tarzan sona ermiş, Stingray ve 1960'larda **Yeni 1001 Roman** sayfalarından tanıştığımız İngiliz çizgi romanı Balık Çocuk başlamıştır. Zaten bu yıllar, derginin Sihirli Ayakkabı, Hedef Dünya ve benzeri türden İngiliz çizgi romanlarına müptela olduğu yıllardır. Kapaklarda yine fotoğrafa dönülmüştür. Arka kapakta ise **Yakup KAMER** Cin Ali'nin Maceraları'nı çizmeye başlar.

1975-78 aralığında; **Orhan ÖZDEMİR**'in çizdiği Yaman Gazeteci, Valerian, Kahraman Şerif King, Jerry Spring, **Hakan ÇELİK**'ten Zırzop Ali, Dick Turpin, **İsmail AKYOL**'dan Ömer ve Köpeği, **Resimli Bilgi Ansiklopedisi** ilavesinde de boy göstermiş olan Dağların Kızı Heidi gibi çizgi romanlar yayınlanır. Şayet toplu bir sunum yapılsa çok fazla yer tutmayacak ve belki bir solukta okunabilecek bu çizgi romanların her sayıda sadece birkaç sayfalık kısmının yayınlanması yayın sürecini uzatmış, bu şekilde okurlar tarafından içselleştirilmelerine de vesile olmuştur aslında. Bu dönem **Midhat SERTOĞLU** orta sayfada Türk tarihinden önemli olayları aktarırken, **Hadi BESLEYİCİ** tefrika hikayeler yazmış, **Yurdagün GÖKER** iç sayfalara vinyetler çizmiş, **Erden GÜLEY** Pul Köşesi'ni hazırlamıştır. Çoğunluğu çizimden oluşan ve derginin içeriğini yansıtan kapaklar tercih edilmiştir. Fotoğraf, karikatür, şiir ve resim yarışmaları düzenlenmiştir. Orta sayfada önceleri futbol takımlarıyla başlayan posterler zamanla voleybol ve basketbol takımlarını da kapsamaya başlamıştır. Televizyonun toplum hayatında daha fazla yer tut-

Fatma Ninenin Ziyafeti

BİR Mart sabahı Fatma Nine yataktan kalkıp perdeleri açınca aydınlıktan gözleri kamaştı. Hayli şaşırmıştı. Minik kedisi Çekirgeye dönüp, «baksanas» dedi, «gök masmavi, güneş de pırıl pırıl parlıyor. Eminim artık o sıkıntılı, karanlık kış günleri sona erdi.»

Çekirge ise bu sırada perdenin kenarından içeri süzülen güneş ışığını yakalamağa çalışıyordu.

Fatma nine kendi kendine şöyle söyleniyordu: «Bu güzel hava'dan faydalanmalıyım. En iyisi çamaşır yıkayım. İçerde çamaşır kurutmaktan bıktım usandım. Dışarıya sererim, bu arada komşularla da çene çalarız.»

Fatma teyze önlüğünü beline bağladı. Neşeli bir şarkı tutturup dağ gibi bir çamaşır yığının başına geçti. Bunları güzelce yıkayıp sıktıktan sonra çamaşır ipini germeyi düşündü. Kapıyı açar açmaz yüzüne buz gibi bir rüzgâr çarptı. Merdivenlerden güçlükle iniyordu.

Bununla beraber, «Hımm» dedi, «bugün biraz rüzgârlıymış, ama ziyanı yok. Benim için daha iyi, çamaşırlarım çarçabuk kurur.»

İpi gererken rüzgâr yaklarına çarpıyor eteklerini balon gibi şişiriyordu.

Az sonra komşusu Ayşe teyze pencereden başını uzatıp, «Ne yapıyorsun Fatma teyze» diye seslendi. Öteki rüzgârın uğultusundan sesini duyurmak için iyice bağırarak, «Çamaşırlarımı asıyorum. Seninkileri de dışarıya sersene. Şurada ipin altında tatlı tatlı konuşuruz da.»

46

Resimdeki teyzenin Fatma Nine olma ihtimali yok. Ama çizimlerde ve edebi alanda yabancı kaynakların zenginliği o kadar fazla ki, ***Doğan Kardeş*** *dergisi bu imkandan sadece durum zuhurunda yararlanmakla kalmamış, çoğunlukla tercihini bu yönde kullanmıştır. Oysa derginin her döneminde, kadroda hatırı sayılır miktarda ve kabiliyette yerli çizer bulunmuştur. Buna rağmen yabancı kaynaklara ziyadesiyle eğilim gösterilmesi, çeşitliliği ve görselliği zenginleştirme amacından hasıl olmuştur denilebilir. Belki de tam tersi, haftalık bir dergiyi hızla kotarabilmek için bu tür bir kolaycılığa kaçılmış da olunabilir. Oturduğum yerden bakınca yorum yapmak gayet kolay ama dönemin şartlarını yaşamamış olmanın rahatlığı da var bu yorumlarda.*

maya başlaması dergide de etkisini hissettirmiş, tv programları ve yıldızları hem kapaklarda hem de dergi içi başlıklar altında yer bulmaya başlamıştır. 1978 sonlarına doğru kimi sayfalar 3 renge dönüşmüş, tam renkli sayfaların sayısında düşüş yaşanmıştır.

Dergi bu 2. dönemini 1978'de noktalamıştır. Dönemde dikkat çeken bir husus da derginin gizli kahramanlarıdır. Bu dönem, sayısı belirsiz yabancı çizgi romanları, hikayeleri, tefrikaları çevirenlerdir bahsettiğim isimler. 1967-78 arasında çevirileriyle dergiye emek veren **Füsun YENER**, **Semra TUNA**, **Akşit GÖKTÜRK**, **Aslı CAN**, **Azize BERGİN**, **Tomris UYAR**, **Ülkü ÖZTÜRK**, **Selahsun HEKİMOĞLU**'nun adlarını da anarak bitirelim bu bölümü.

*1973 tarihli bu kapak, **Doğan Kardeş** dergisinin çizgi roman zenginliğini yansıtmakta.*

Celal KANDEMİROĞLU

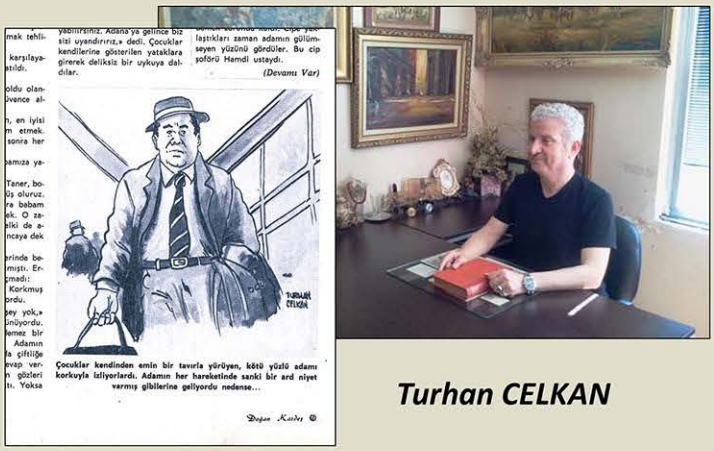

Turhan CELKAN

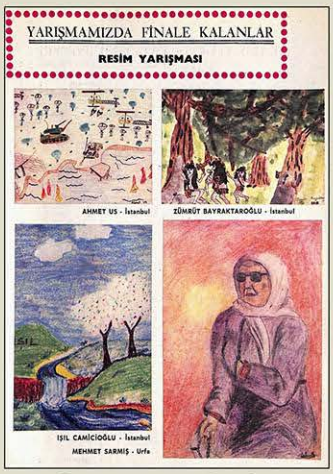

***Doğan Kardeş**'te okurlara yönelik yarışmalar asla son bulmamıştır. Resimde, 1978'de derginin düzenlediği bir resim yarışmasına ait çalışmalar yer almakta.*

Yurdagün GÖKER

DOĞAN KARDEŞ III. DÖNEM (1988-1993)

Doğan Kardeş'in yayınını noktaladığı 1978'de **Milliyet Çocuk** yürümeye başlamış, **Tercüman Çocuk** henüz emeklemektedir. 80'lerin hemen başında kervana **Türkiye Çocuk** dergisinin de katılmasıyla, 80'li yılları domine eder bu üçlü. Arada kısa süreli **Günaydın arkadaş**, **Yaman Çocuk**, **Hürriyet Çocuk** gibi güzel dergiler de gelip geçerler. Dağıtım ağı geniş olmasına rağmen çeşitli sebeplerle geniş bir okur kitlesine ulaşamayan **Başak Çocuk**, **Kumbara**, **Pamuk Çocuk** gibi banka destekli dergileri ve **Can Kardeş**'i de unutmamak gerekir bu arada. Çocuk dergileri açısından böylesine bereketli bir sürecin sonlarına gelir **Doğan Kardeş**'in 3. dönemi.

1988 Ekiminde 1.000 TL fiyatla ve aylık periyotla başlar yeni **Doğan Kardeş** serüveni. Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. adına sahibi **Münir SUBARLAS**'tır. Tamamı renkli 52 sayfadan oluşur ve sayfa sayısı 1991/38. sayıda 64'e yükselir. Fiyatı 6. sayıda 1.500 , 13. sayıda 2.500, 25. sayıda 4.000, 36. sayıda 8.000,54. sayıda 10.000 TL'ye yükselen bir grafik seyreder.

Tarık GÜNERSEL'in yazdığı ve **Kemal AYDABOL**'un enfes çizimleriyle bezediği Gezegenlere Yolculuk, **İsmail GÜLGEÇ**'in Ormangiller'i, **Kemal Gökhan GÜRSES**'in Dedemle Ben adlı son derece içten çizgi hikayeleri, Kahraman Ozan Hügo, **Tuncay BATIBEKİ**'nin sevimli çizgilerle anlattığı İnsanlık Tarihi, **Ercan DİNÇER**'in Sevgili Kardeşim adlı çocuk hikayeleri bu dönemin akılda kalan çizgi romanlarıdır. **Tan ORAL**, **Feridun ORAL** gibi çizerlerin de yer aldığı dergide masallar, hikayeler, fıkralar, şiirler, spor, bilmece-bulmaca, origami, dünyadan ve ülkemizden güncel haberlerin de bulunduğu geniş bir konu çeşitliliği görülür. Dergi bünyesinde resim yarışması düzenlenir.

__Doğan Kardeş__ ilk yayınlandığı 1945'ten beri kapağında daima, kırmızı fon üzerine beyaz renkte "__Doğan Kardeş__" yazılı klasik logosuyla yayınlanmıştır. 1988'de başlayan 3. dönemde, her sayısında zemin rengi değişen, zaman zaman da punto rengi değişen yukardaki logo kullanılmıştır. 2008'de başlayan 4. dönem __Doğan Kardeş__'te ise tekrar eski logoya dönülecektir.

Doğan Kardeş'in efsane olduğu yıllardan farklıdır bu dönem. Ama alıcı gözle bakıldığında, bu dönem **Doğan Kardeş** dergisinin altyapı, kadro ve nitelik bakımından son derece yetkin, çocuk dergiciliğini de özümsemiş bir muhtevaya sahip olduğu görülür. Dönemin dezavantajı, sadece çocuk dergilerini, çizgi romanları değil, bütün bir toplum yaşamını etkileyen hızlı bir dönüşüm çağına giriliyor olmasıdır. Geçmişte, yıllarca aynı format ve muhtevayı koruyarak yayınlanan dergilerin, bu çağda aynı şekilde yaşayabilmesine olanak kalmamıştır toplumsal yapı gereği. Son sayılara doğru kadrosu da zayıflayan **Doğan Kardeş**, bu koşullar ortasında yayınını, Aralık 1993'te yayınlanan 63. sayı ile noktalar.

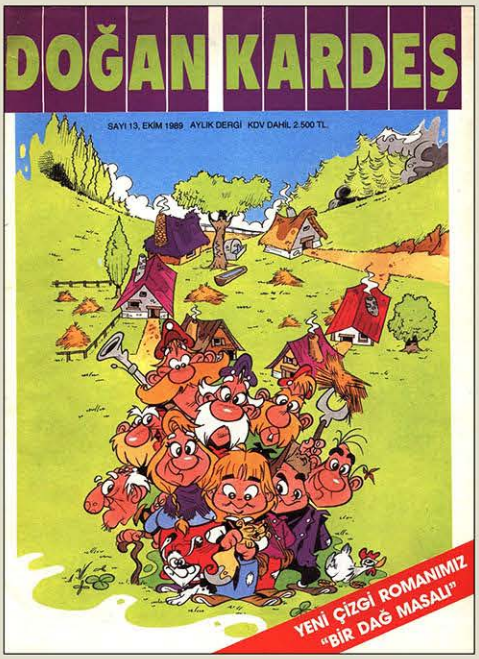

3. DÖNEM DOĞAN KARDEŞ KADROSU

Gülten DAYIOĞLU, Turhan ILGAZ, Sadi KAPISIZ, Necla KIZILÇEÇ, Enis BATUR, Nazar BÜYÜM, Faik ERTENER, Münir SUBARLAS, Nadir Ergin TELCİ, Tarık GÜNERSEL, Kemal AYDABOL, Keziban ÇAPKI, Refik DURBAŞ, Barış GÜNERSEL, Şehrazat KARAGÖZ, Ruhiye KAYRA, Ege MADRA, Piyale MADRA, Yeşim MÜDERRİSOĞLU, Feridun ORAL, Orhan ÖNAL, Aslı ÖZER, Ateş SUNAY, Sefa TAŞPOLATOĞLU, Beren TUNCAY, Ahmet GÜVEN, Erdoğan UĞURLU, İsmail GÜLGEÇ, Tan ORAL, Kemal Gökhan GÜRSES, Orhan BURSALI, Abbas CILGA, Çağla ERDOĞAN, Haldun GENÇ, Ferruh DOĞAN, Behiç AK, Sevim AK, Tuncay BATIBEKİ, Şakir GÖKÇEBAĞ, Mustafa EREMEKTAR, Keiko NONOKO, Buket UZUNER, Elvan PEKTAŞ, Fatih ERDOĞAN, Nazan ERKMEN, Gülçin ALPÖGE, Aslı NİYAZİOĞLU, Ercan DİNÇER, Mehmet SEVİNÇ, Ayşegül İLDENİZ, Sevda Fırat AK, Nesrin BARAZ, Nezihe MERİÇ, Bahadır İŞLER, Zeynep ARSLAN, Tansel BAYBARA, Pelin AYKUT, Cem AKAŞ, Suna BALKANCI, Ahmet KAYGISIZ, Emine BORA, Füsun EVCİMEN İYİCİL, Mümtaz ARIKAN...

DOĞAN KARDEŞ IV. DÖNEM (2008-2010)

Bir önceki döneme ilişkin sözlerimizi, hızla değişen toplum yapısı ve buna bağlı bir tüketim kuşağının oluştuğunu belirterek noktalamıştık. İşte **Doğan Kardeş**'in 4. ve son dönemi, internetin yaygınlaşmasıyla birlikte teknoloji ve iletişim olanaklarının arttığı böyle bir sürece tekabül eder. **Raşit ÇAVAŞ**'ın genel yayın yönetmenliğinde, Şubat 2008'de, aylık periyotla tekrar yayına başlar dergi. Büyük boy, kuşe kağıt, tamamı renklidir ama artık o bir çocuk dergisi değildir. ''Her Yaştan Gençler İçin Aylık Çizgi Roman Dergisi'' ibaresiyle çıkmaktadır ve tamamı çizgi romanlardan oluşmaktadır. Yeni çizgi roman okur kuşağının ağırlıklı tercihi olan mangalar da, her biri 16 sayfadan oluşan ilaveler şeklinde verilir dergiyle birlikte. 23 sayı sürer manga ekleri. Derginin fiyatı 6 YTL olarak başlar. 16. sayıda 7,5 TL olur ve kapandığı Mart 2010 tarihli 38. sayıya dek korunur bu fiyat. Yarım macera bırakılmaması için 60 sayfa yayınlanan son sayısı hariç, tüm sayılar 52 sayfadır.

Yayınlanan çizgi romanlar şunlardır; Gecelerin Efendisi, Albatros, Okko Su Devri, **Jean GİRAUD**'dan Genç Blueberry, **Juanjo GUARNİDO**'dan Blacksad, **Luc JACAMON**'dan Tetikçi, Söz, Küçük Spirou, Görünmez Bay Bran, Tengiz, Komançi, Cartland, Samuray, Simyevi Yumurta, HMS ve **MORRIS**'ten Rin Tin Tin.

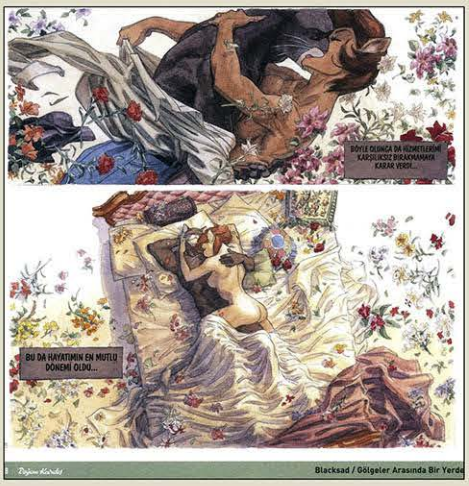

Kimi hikayelerde konunun akışı gereği yer yer şiddet ve cinselliğe dair kareler görülmekle birlikte, tamamen karanlık ya da salt cinsellik içeren öyküler tercih edilmemiştir. Tercihleri belirleyen esas çerçevenin sanatsal bakış açısıyla çizildiği görülür. Lakin, farklı türden de olsalar, gerek dergide rahatlıkla hissedilen koyu, ağır bir renklendirmenin varlığı ve gerekse çizim tekniği açısından birbirine yakın çizgi romanların seçilmiş olması, çizgi roman tercihlerini yapan kadronun bakış açısını çok geniş tutmadığı izlenimi vermektedir.

SONSÖZ NİYETİNE KÜÇÜK NOTLAR;

Doğan Kardeş'i dönemlere ayırırken, çok fazla dallandırıp budaklandırmamaya çalıştım. Farklı bakış açıları geliştirilebilir. Örneğin 1969 sonrası için yeni bir dönem, ya da ilk dönemdeki aylık periyot farklı bir dönem olarak düşünülebilir. Ama dönemlere ilişkin skalayı oluştururken, derginin kadro ve içeriğinin de tamamen değiştiği, daha uygun tanımla kabuk değiştirdiği, dönüştüğü süreçleri baz aldım. Bu pencereden baktığım zaman gördüğüm resimde 4 önemli dönem belirledim ve yazıyı bu şablon üzerine kurdum.

İlk yayınlandığı tarihten günümüze dek yaklaşık 75 yıllık zaman geçmiş. Bu zaman zarfında birisi kısa, ikisi uzun olmak üzere 3 kez yayınına ara verilmiş ama **Doğan Kardeş** ne yapıp edip yeniden doğmuş. **Doğan Kardeş** sadece bir dergi değil, bir markadır artık günümüz itibariyle. Bu nedenle, 2010'da sonlanan yayınının, derginin son durağı olduğunu düşünmüyorum. Adı üstünde; **Doğan Kardeş**. Bir yerlerde yeniden doğacağına dair umudum tam. Bence **Doğan Kardeş**'in hem anlatacağı ve hem de yaşayacağı hikayeler henüz bitmedi.

Derginin var olduğu günden bugüne dek kadrosunda yer alanları saygıyla, hayata veda etmiş olanlarını rahmetle yad ediyorum. Hepsine kucak dolusu teşekkürler…

***Doğan Kardeş**'e ait bu yazıyı hazırlarken, araştırmalarım esnasında internette karşıma bir kitap çıktı. "**Sevgili Doğan Kardeş**" adlı bu kitabı bir çizgi roman sever olarak, hele hele çocuk dergilerine ilgi duyan bir insan olarak nasıl görmemiş, gözden kaçırmış olduğuma hayıflandım, cahilliğime kızdım. İlk fırsatta sipariş verip edineceğim. http://kitap.ykykultur.com.tr/kitaplar/sevgili-dogan-kardes internet adresinde verilen bilgilere göre **Mine SÖĞÜT**'ün hazırladığı kitap, derginin tarihçesini ve dergiyi çocukluğunda okumuş olanların anılarını, anlattıklarını içeriyor. **YKY**'dan yayınlanan kitabın ilk baskı tarihi Ocak 2003 ve sayfa sayısı 260. Kendi okumadığım bir kitabı başkalarına tavsiye edemeyeceğime göre, ilk iş kendime tavsiye ediyorum.*

Anısına Saygıyla...

SUAVİ SUALP

Absürt mizahın öncüsü Suavi *(Süalp)*Baba Suavi Süalp *(23 Nisan 1926; Üsküdar, İstanbul - 14 Nisan 1981; Üsküdar, İstanbul)***Karikatürist, mizahçı, çizgi romancı, senarist, yazar**

Erol Çelik

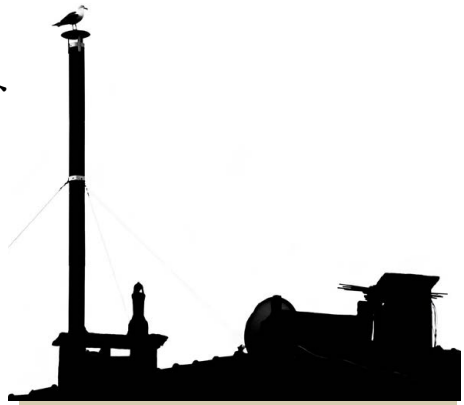

KENTİN MOTORLARI

Sararmış dişleriyle, “Benim de bazı kusurlarım var elbette,” diyerek sırıttı. Makamında oturuyor, gelen geçene büyükleniyordu.

Dünya bu kadar kötü bir yer olmasa, çeker miydi ağız kokusunu? Demez miydi, “Sen kimsin de bana böbürleniyorsun?” Derdi valla ama demeyecekti. Kabul edecek, yutkunacak ve karşısındaki atı doyuracaktı. Yoksa kişnemeye devam eder, istediği oluncaya kadar cırlar, dururdu.

Kapı hızla, bacalardaki kuşları telaşa sokacak bir rüzgar gibi açılınca, sarı dişlerin sahibi ayağa fırladı. En az kuşlar kadar ürkmüştü. Gri saçlarını kaşıyarak, “Ne oluyor be?” diye isyan etti.

Kapının eşiğinde, en fazla onlu yaşların başında, eli ayağı yağ içinde bir oğlan belirdi. Gözleri çakmak çakmaktı. Üzerine düşen sorumluluğa o kadar sahip çıkmıştı ki, dünya yansa umurunda olmazdı. “Baba!” dedi. Elinde, kolundan büyük bir İngiliz anahtarı taşıyordu ve yüzünde, söyleyeceklerinde ne kadar önemli olduğunu anlatacak bir ciddiyet vardı.

Tam da bazı kusurları olduğunu kabul etmişti, kirli dişli makam sahibi. Kendisinden yardım dilenmeye hazırlanan adamın şaşkın bakışlarına kilitlendi. Önce, yüzünde hiçbir ifade yoktu, sonra aniden öfkelendi. Daha sonra, kaşlarını çatmaktan canı yanmış gibi tekrar ifadesizleşti.

Çocuk, aradan geçen bu anlamsız zaman boyunca sağ ayağı ileride, sol omuzu taşıdığı anahtarın ağırlığıyla sarkmış bir şekilde, öylece bekledi. Oysa daha fazla dayanamayacaktı, çok önemli bir durum vardı ortada. “Dört numaralı pompa durdu, bunun ne anlama geldiğini biliyorsun değil mi?” diye çıkıştı babasına. Galiba bunu her daim yapıyordu. Babasına çıkışmaktan büyükçe bir zevk alıyordu.

Çocuğun babası hızla oğluna döndü. “Seni piç kurusu, seni! Ne yap, ne et o makinenin durmasına müsaade etme demiştim sana!”

“Üzgünüm baba ama bunu benden başka başarabilecek kimse yok.”

Sarı dişlerin gıcırdaması tüm odada duyuldu. Oğlunun taşıdığı fırtınada boğulmamak için önce yutkundu, daha sonra odadaki diğer adama döndü. “Benim kusurum da bu işte. Kafası daha çok çalışan çocuklar dölleyemiyorum.”

Oğlan, “Ben olmasam bu şehri ayakta tutan hiçbir motor çalışmazdı.” diye, tıpkı babası gibi büyüklendi.

Mikro Öyküler 3

Sararmış dişleriyle, "Benim de bazı kusurlarım var elbette," diyerek sırıttı. Makamında oturuyor, gelen geçene büyükleniyordu.

Bünyamin TAN

ZAMANDA YOLCULUK: YILDIZ MORAN - BİR DAĞ MASALI SERGİSİ

İstanbulmodern'de 24 Kasım 2018 gününden itibaren sergilenmeye başlayan Yıldız Moran: Bir Dağ Masalı sergisi Türkiye'nin akademik eğitim almış ilk profesyonel kadın fotoğraf sanatçısı Yıldız Moran'ın fotoğraflarından oluşuyor.

İstanbulmodern'de 24 Kasım 2018 gününden itibaren sergilenmeye başlayan Yıldız Moran: Bir Dağ Masalı sergisi Türkiye'nin akademik eğitim almış ilk profesyonel kadın fotoğraf sanatçısı Yıldız Moran'ın fotoğraflarından oluşuyor. Birçoğu Anadolu'da çekilmiş olup İstanbul ve yurtdışındaki birçok yerde çekilmiş fotoğraflar da bulunuyor. Fotoğraflar 1950 ila 1962 tarihleri arasına ait. Serginin son tarihi ise 12 Mayıs 2019.

Sergiyi gezerken siyah-beyaz fotoğraflar sizi geçmişte bir yolculuğa çıkarıyor. Kitaplarda yazmayan bir tarihi, havaya, suya ve toprağa yazılmış insanın tarihini görüyorsunuz. Önünüzde açılan büyülü bir koridor bulunduğunuz andan sizi alıp geçmişle kucaklaştırıyor.

Anadolu'da bir tren yolculuğuna çıkıyorsunuz ilkin. Diliskelesi İstasyonu'nda bekleyen insanlar karşılıyor sizi. Kiminin yüzünde hüzün, kiminin yüzünde umut, kiminin yüzünde heyecan... Veda edenler, bekleyenler... Onlara bakarken kendi hikâyeniz geliyor aklınıza.

Kimleri yolcu ettiniz, kimleri beklediniz bugüne değin. Birden gözünüz Antalyalı kız çocuğuna takılıyor. Kucağında minicik bir bebek... Daha o yaşta analık içgüdüsünün verdiği şefkatle nasıl da sarılıyor. Annenizin size sarılışını duyumsuyorsunuz, bir sıcaklık kaplıyor ruhunuzu. Biraz ötede Vanlı küçük kız... Bakımsız ama bir o kadar sevimli, çakmak çakmak gözleriyle seyrediyor etrafını... Ve tarlasını ekmeye giden Anadolu köylüleri... Bir yıllık rızkını çıkarmak için sabahtan akşama tarlasında verdiği emeğin bitkinliği vücudundan okunan yoksul insanların karesi... Yıldız Moran'ın kadrajından Kapadokya'yı, Anadolu'nun kıvrılıp sonsuzluğa uzanan yollarını, çeşmeden su dolduran kadını izliyorsunuz. Tıpkı bu dünyaya yaşam veren bedeni gibi toprağa yaşam veren suyu dolduruyor güğümüne. Bir at arabalı seyyar satıcı koşuyor günlük rızkının peşinde. Bir eliyle atının başını okşayan mağrur çocuk, diğer yanda Hasankeyf'in zamana meydan okuyan yapıları, derede çamaşır yıkayan kadınlar, samanını arabasına yükleyen köylüler, küçük çocuklar gibi kendinden geçmişçesine oynayıp zıplayan eşekler, eşelenip yemlenen kazlar, parlak pulları ve iri gövdeleriyle akşamcıların iştahını kabartan tezgâhtaki balıklar... Ve kadim Ayasofya çıkıyor 1954'teki haliyle karşınıza, kaç yüzyıldır tanıklık ettiği olaylarla konuşuyor her bir taşı sizinle, Bizans'ı, Osmanlı'yı anlatıyor çağıl çağıl... Sonra yeşilin her tonunun grinin ayrı bir tonuna dönüştüğü bir manzaranın karşısında bir masaya oturup dinleniyorsunuz. Anadolu'nun havaya yazılan hikâyesi ciğerlerinize doluyor, toprağa yazılan yemyeşil hikâyesi gözlerinizden zihninize nakşediliyor ve içtiğiniz çayda yine o hikâyenin tadını alıyorsunuz.

Avusturyalı bir çocuk... Yanında kızağıyla doğayı örten bembeyaz karın ortasında oynuyor. Karlara bastıkça çıkan o sesin armonisinin oluşturduğu melodi geliyor kulağınıza sanki. Doğanın senfonisi kulaklarınızda yankılanıyor. Cenap Şehabettin'in Elhân-ı Şitâ'sını (kış Şarkıları) mırıldanıyorsunuz birden. Adım adım ilerlerken iki posta köpeği kesiyor önünüzü. Ağızlarında kocaman iki zarf... Kim bilir kimlerin hikâyesini taşıyorlar. Bir ölüm haberi mi, bir özlem mektubu mu ya da iki sevgilinin kavuşacakları günün habercisi mi? Savaşın kirli ve ölüm kusan korkunç yüzüne sırtınızı dönüp sevimli ve insana umut veren bu iki simanın sarılıp başlarını okşuyorsunuz. Paytak paytak yürüyüşleriyle havuz başında gezintiye çıkan penguenler... Neşeli ayaklar animasyon filmini izleyip "Dayıcığım, hadi biz de penguen olalım," diyen yeğenim Deniz'i getirdi aklıma... Ebeveynlerini ve bendeniz dayısını tüm gün evin salonunda paytak paytak yürütmüştü kerata. Ve sonra gözünüz takılıyor Özdemir Asaf'ın fotoğrafına. Sevdalı yüreğinizde bir kibrit daha çakan şiirleri dolanıyor zihninizde. Sevdalarınız, ayrılıklarınız, kavuşmalarınız, sevinçleriniz, kederleriniz... Hepsi bir anda doluyor içinize. Çıkarken fotoğraftaki insanların hikâyeleri de bir diğer vedanız oluyor hayattaki. Özdemir Asaf'ın aşkı anlatan şu dizeleriyle uğurluyorlar sizi:

Sen kocaman çöllerde bir kalabalık gibisin

Kocaman denizlerde ender bir balık gibisin

Bir ısıtır, bir üşütür, bir ağlatır, bir güldürür

Sen hem bir hastalık hem de sağlık gibisin

Gündelik yaşamda alıştığımız, alıştığımız için hissizleştiğimiz o kadar çok şey var ki. Bu fotoğraflara baktıkça nasıl olup da her gün gördüğümüz bu mucizevi güzelliklerin farkına varamadığınızı düşünüp hayret ediyorsunuz. Büyüleyicilik, mucize, farkındalık, doluluk ve derinlik... Biz insanoğlu bunları duyumsamak için imgeyi icat ettik edebiyat dilinde. Şiirlerde, romanlarda, oyunlarda, hikâyelerde ruhumuza seslenebilecek, o tarifi imkânsız olan hissi duyumsamamıza olanak sağlayacak imgeyi oluşturmak için ilmik ilmik işledik dilimizi. Yıldız Moran ise yıllar önce çektiği fotoğraflarla aradığımız bu içsel doyumu bize tek karede vermeyi çoktan başarmış bile. Her bir kare ayrı bir hikâye, ayrı bir şiir, ayrı bir oyun ve ayrı bir roman. Çektiği fotoğraflar siyah-beyaz olsa da Moran hayatı tüm renkleriyle anlatmış bize. Bir dağ başında anlatılan masalın düşünden kalan yansımalarla...

Bünyamin TAN

Burak iyice afallamıştı. Son bir aydır yaşadıkları neydi peki? Bir rüyada mıydı? Yoksa bir kabusta mı? Hayatına giren, dokunduğu, sarıldığı, öptüğü, birlikte vakit geçirdiği o kadın bir hayal miydi? Yoksa aklını mı kaçırıyordu? Bacakları mecalsizdi ve yavaş yavaş merdivenlerden indi. Arabasına bindi. Eve geri döndü.

GAZANFER AĞA'NIN SAATİ

Bölüm 3

Burak iyice afallamıştı. Son bir aydır yaşadıkları neydi peki? Bir rüyada mıydı? Yoksa bir kabusta mı? Hayatına giren, dokunduğu, sarıldığı, öptüğü, birlikte vakit geçirdiği o kadın bir hayal miydi? Yoksa aklını mı kaçırıyordu? Bacakları mecalsizdi ve yavaş yavaş merdivenlerden indi. Arabasına bindi. Eve geri döndü. Ne kız kardeşine ne de annesine bir şey söylemedi. Saatin cebinde olduğunu anımsadı. Çıkarıp kardeşine verdi. Yemek de yemedi ve uyumak istediğini söyleyerek odasına çekildi. Gece yarısı sıkıntılı bir şekilde uyandı. İçinde tarifi mümkün olmayan o sıkıntı vardı yine. Üstelik vücudu hararetliydi

ve ağzının kurumuş olduğunu fark etti. Yataktan çıktı, su içmek için mutfağa gitmek üzere merdivenlerden inerken etrafı çok kötü bir kokunun sardığını fark etti. Salondan bir inilti sesi geliyordu ve karanlıkta, yerde birinin kıvrandığını gördü. Hemen ışıkları açtı. Salonun ortasında annesini yerde yatarken gördü. Kadının ağzı yamulmuştu ve dışkısını üzerine yapmıştı. Felç geçiriyordu ve yerde acı içinde debeleniyordu. Ayrıca yerde kusmukları da vardı. Odasına koşup telefonunu aldı ve 112'yi aradı. Kız kardeşini uyandırdı ve ambulans gelmeden iki kardeş, annelerini temizlemeye koyuldular. Seda, gözyaşlarına hâkim olamıyordu. Elleri ve ayakları stresten titriyordu. Bir ara hıçkırıklara boğuldu, ama kendine hâkim olmaya çalışıyordu. Üç yıl önce babalarını kaybetmişlerdi ve şimdi annelerini kaybetme fikri ona çok acı veriyordu. Yarım saat sonra ambulans geldi. Sağlık ekipleri içeri sedyeyle girdi ve yaşlı kadını yerden kaldırıp ambulansa doğru götürmeye başladı. Burak o arada halının köşesinde köstekli saatini fark etti. Yine başından garip bir olay geçiyordu ve o saat oradaydı. Fakat annesi bu durumdayken onunla uğraşamazdı. Ambulans önde, o ve kardeşi arabayla arkasında hastanenin yolunu tuttular. Yaşlı kadını derhal yoğun bakıma aldılar. Durumu kritikti. Beyin kanaması geçirmişti ve sağ tarafına çok ağır bir felç inmişti. Biraz sonra içeriden doktor çıktı ve iki kardeşin yanına geldi:

- Çok geçmiş olsun. Anneniz çok ağır bir felç geçiriyor. Bu gece çok kritik... Elimizden geleni yapıyoruz. Üzülerek söylüyorum, kendinizi her şeye hazırlayın.

Seda, kendini daha fazla tutamadı ve bayıldı. Hemşireler koştu ve derhal onu yan odaya aldılar. Sinir krizi geçiriyordu ve derhal bir sakinleştirici yaparak bir yatağa yatırdılar. Biraz sonra sakinleşmişti. Burak ise yanı başında bir koltuğa öylece oturmuştu. Artık hiçbir şey düşünemez haldeydi. Bir ara annesinin yanına gitti. Sonra tekrar kardeşinin yanına döndü. Bir saat sonra Seda gözlerini açtı. Abisini, başını iki elinin arasında öylece kederli bir şekilde otururken bulmuştu:

- Abi?

- Seda, canım iyi misin?

- İyiyim, arkandaki bu kadın kim?

Burak arkasını dönüp baktı. Kimseyi göremedi.

- Anlayamadım? Hangi kadın?

- Az evvel arkanda, kapının ağzında kırmızı elbiseli, esmer, güzel bir kadın vardı.

Burak, hemen odadan çıktı. Hastanenin koridorlarını alt üst etti. Ama Melis'i göremedi. Hemen odaya döndü.

- Seda, nasıl bir kadındı gördüğün bana tarif edebilir misin?

Seda, gördüğü kadını tarif etti. Bu gerçekten de Melis'ti. Ama nereye kaybolmuştu ki? Burak'ın içinde çok kötü hisler oluşmaya başlamıştı. Melis'in bir insan olmadığını düşünmeye başladı ve koltuğa kendini öylece bırakıp dehşetli gözlerle yere bakmaya başladı. Seda:

- Abi, ne oluyor iyi misin?

- Hayır, Seda. Hem de hiç iyi değilim.

- Abi korkutma beni. Hem annem de bu durumdayken senden başka kimim var ki?

- Zaten annem de benim yüzümden bu durumda ya?

- Saçmalıyorsun, kendini niçin böyle bir şeyle suçluyorsun ki?

- Sana her şeyi anlatacağım.

Burak, en başından beri olan biten her şeyi Seda'ya anlattı ve ekledi:

- Ve bu akşam da annemi bulduğum yerin biraz ilerisinde, halının köşesinde yine o saati gördüm.

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

- Aman Tanrım, abi sen neye bulaştın böyle?

Tam o esnada hemşire içeri girdi. Annelerinin durumun giderek ağırlaştığını haber verdi. Burak yerinden fırladığı gibi annesinin bulunduğu odaya koştu. Seda da ardından fırladı.

- Anne, anneeeeeeee!...

***

Huriye Hanım, o gece sabahı edemedi ve hayatını kaybetti. Zincirlikuyu Mezarlığı'nda annelerini toprağa verdiler. Burak, bir yandan acısını hafifletmeye çalışıyor, bir yandan kız kardeşini teselli etmeye çalışıyordu. Annelerinin ölümü duyan bir sürü aile dostu gelmişti. Bir yandan da onlarla ilgilenmeye çalışıyordu. Ama aklının köşesinde hep o saat vardı. Sonunda misafirler gitmişti ve evde kız kardeşiyle yalnız kalmışlardı. Kız kardeşi bir sakinleştirici aldı ve uyumak üzere odasına çekildi. Burak, saati televizyon ünitesinin içine koymuştu daha öncesinden, hemen çıkardı, masanın üzerine koydu ve gözlerine ona dikti. İçinde yine o sıkıntıyı duydu. Bu saatte ters bir şeyler vardı. Melis'i de karşısına çıkaran bu saatti. Hemen dizüstü bilgisayarını açtı ve internette araştırmaya yapmaya başladı.

Müzayedede saatin sahibinin III. Murad döneminde Gazanfer Ağa adlı bir kişi olduğunu öğrendi. Arama motorunda bu ismi tarattı ve karşısına çıkan linklerdeki makaleleri okumaya başlamıştı. Saati, dönemin meşhur saat ustalarından Rüstem Ağa adında birisine özel olarak yaptırmıştı. Hikâye odur ki, Gazanfer Ağa, bu şahsa gösterişli bir saat yapması için servetinden yüklüce bir miktar altın ve pek çok elmas vermişti. Rüstem Ağa da üzeri elmas taşlarla süslü, eşsiz bir saat yapmıştı. Saati teslim aldıktan iki ay sonra Gazanfer Ağa'nın rüşvet aldığı ortaya çıkmıştı ve idam edilmişti. Tüm mal varlığı cellat pazarına düşmüştü. Yazı burada bitiyordu ve kaynakçada Peçevi Tarihi kaydı vardı. Cellat pazarını ilk kez duymuştu ve arama motorunda hemen tarama yaptı. Çıkan linklerden birine tıkladı ve okumaya başladı. Cellat pazarı, idam edilen kişilere ait malların satıldığı pazarlardı. Bu pazarda satılan malların uğursuz ve lanetli olduğuna inanılırdı. O yüzden bu pazara düşen mallar çok ucuza satılırdı. Aklına bu uğursuzluğun kendisine geçmiş olabileceği fikriyle tüyleri ürpermişti. Peki ya Melis'in bu olanlarla ilgisi neydi? Ya o rüyada gördüğü çirkin ve ucube kadının? Saatin hikâyesi Gazanfer Ağa ile bitiyordu. Peki, saatin başına sonra ne gelmişti? Ertesi gün bu konuyu daha detaylıca araştırmaya karar verdi.

***

Ertesi gün soluğu Atatürk Kitaplığı'nda aldı. Saati de yanına almıştı. Tarama kataloğundan Peçevi Tarihi'ni buldu, kitap istek fişini doldurdu ve görevli kadına teslime dip beklemeye başladı. 20 dakika sonra kütüphaneci kadın adını okudu ve giriş kartını alarak kitabı kendisine teslim etti. Derhal bir masaya oturan Burak, dizin kısmından Gazanfer Ağa'nın geçtiği sayfaları belirledi ve okumaya başladı. Gazanfer Ağa'nın saatini cellat pazarından satın alan Tırnakçı Hasan Paşa adından birinden bahsediliyordu. O da iki ay sonra idam edilince saat yine cellat pazarına düşmüştü ve bu sefer Kasım Paşa tarafından satın alınmıştı. O da bir ay sonra idam edilmişti ve saat yine cellat pazarındaydı. Saati I. Ahmed döneminden Sadrazam Derviş Paşa almıştı ve bu güzel saati, kardeşi Eğriboz Sancak Beyi Civan Bey'e hediye etmişti. Civan Bey'in katibi kitabın yazarı Peçevi İbrahim idi ve saati görür görmez tanımıştı. Civan Bey'e, saatin uğursuz geçmişinden bahsetmişti. Duydukları karşısında şaşkına dönen Civan Bey, hançerini çıkarıp saatin elmas süslemelerini sökmüştü ve bir taşla saati ezip konağının balkonun denize atmıştı. O arada konağa hızlıca bir atlı gelmiş, Civan Bey'e ağabeyi Derviş Paşa'nın idam edildiğini, kendisi

için de ferman çıktığını, fakat sonra bu idamdan vazgeçildiğini, kendisinin de cellatlardan önce yetişip haber ulaştırmaya geldiğini söylemişti.

Burak, okudukları karşısında şaşkına dönmüştü. Acaba cebindeki saat o saat olabilir miydi? Çünkü kitapta saatin taşla ezilip denize atıldığı yazılıydı. Kafası karışmıştı. Satın aldığı müzayede binasına gidip saatle ilgili bilgi almaya karar verdi. Kütüphaneden çıkar çıkmaz Gezi Parkı'nın olduğu tarafa yöneldi. Parkı geçtikten sonra İstiklal Caddesi'ne yöneldi ve Meşrutiyet Caddesi'ne doğru hızla yürüdü. Müzayedenin düzenlendiği hana vardı ve merdivenleri hızla çıktı. Zili çaldı ve kapıyı açan görevliye, bir konuda bilgi almak için geldiğini söyledi.

- Tabii, buyurun. Müdürümüz Mehmet Bey içerideler.

Burak, müdürün bulunduğu odaya yöneldi. Önce derin bir nefes aldı ve sonra kapıyı tıklattı.

- Buyurun?

Kapıyı açtı.

- Mehmet Bey siz misiniz?

- Evet, benim. Siz kimsiniz?

- Adım Burak Gökbulut. Geçtiğimiz ay bu müzayede salonun bir saat almıştım. Saatle ilgili bir takım sorumlarım olacaktı, tabii müsaitseniz.

- Tabii ki, lütfen içeri gelin ve şöyle oturun.

Burak, kapıyı ardından kapadı ve kendisine gösterilen koltuğa oturdu.

- Konu nedir, hangi saatten bahsediyorsunuz?

Burak, cebinden saati çıkardı ve masaya koydu.

- İşte bu saat.

- Hımm, Gazanfer Ağa'nın saatinden bahsediyordunuz demek.

- Evet, bu saatte normal olmayan bir şeyler var.

- Ne gibi?

- İzin verirseniz tüm hikâyeyi size baştan sona anlatayım.

- Tabii ki, sizi dinliyorum.

Burak, tüm olan biteni anlattı. Saat hakkında yaptığı araştırmadan ve Peçevi tarihinde okuduğu kısımlardan bahsetti. Ve sonra ekledi:

- Yani anlamıyorum, bu saat nasıl o saat olabilir? Saat kırılıp atılmış. Fakat siz müzayedede bu saatin Gazanfer Ağa'ya ait olduğunu belirttiniz.

Mehmet Bey, arkasına yaslandı ve gözlerini Burak'a dikerek sakince anlatmaya başladı.

- Aslında hikâye tam olarak böyle bitmiyor Burak Bey. Saatin denize atıldığını gören konağın kahyası, Civan Bey'e fark ettirmeden denize atlayıp saati alır. Elmas parçaları masadan alır, atmaz ve çarşıya gittiği bir gün haraç mezat elden çıkarır. Saati satın alan kişi bir saatçidir ve onu tamir eder. Bir süre sonra saatin o uğursuz saat olduğunu öğrenir ve tılsımlı bir kutuya koyarak gömer. Bu hikâye, bu saatçinin ailesince nesilden nesile aktarılır. Kimse el sürmeye cesaret edemez. Ta ki torunlarından biri bize saati getirene kadar... Bize bu hikâyeden bahsetmişti; fakat açıkçası buna inanmadık. Bilirsiniz, sahipli altınlar, uğursuz eşyalarla ilgili bir sürü efsane vardır. Onlardan biri sanmıştık. Demek ki anlattıkları doğruymuş.

- Peki, bu olanların o akşamki kadınla ilgisi ne?

- Hangi kadın? Haa evet, bahsettiğiniz şu kadın. İnanın hiçbir fikrim yok. Ama saati getiren kişi bu hikâyeyi anlatırken bir kadından da bahsetmişti sanırım. Güya kahyaya bu saati almasını söyleyen, Civan Bey'in cariyelerinden biriymiş. Eğer saati kurtarırsa kendisiyle beraber olacağını söylemiş. Bilirsiniz, seks ve para. Bazı insanlar bu ikisi için her şeyi yapmayı göze alır. Adam da saati kurtarmış ve daha sonra satmış. Akıbeti hakkında bilinen bir şey de yok. Bilirsiniz, bu bir aile sırrı olarak aktarılmış bir hikâyeye. Ne kadarı doğru ne kadarı yanlış bilinmez. Saatin böyle ilginç lanetli

bir geçmişi olduğunu ben de okumuştum ve siz gelip bunları anlatana kadar da inanmamıştım açıkçası. Anlattığınız hikâye, tanıştığınız kadın. Bu ailenin anlattığı hikâyeyle çok benzer. Size tavsiyem bir an önce bu saatten kurtulmanız.

- Peki, ama kadının bu saatle ilgisi ne? Ve kim olabilir ki?

- İnanın bir fikrim yok.

- Az evvel sahipli altınlar, lanetli eşyalarla ilgili efsaneler olduğunu söylediniz.

- Evet, öyle şeyler duyuyoruz. Hatta okuyoruz da çoğu zaman. Ölülerden kalma eşyalarla ilgili bu tarz şeyler çok anlatılır. Ama bu konuda detaylı bir bilgim yok açıkçası. Bu konunun uzmanı değilim. Ama bana sorarsanız, bu işlerden anlayan bir antropolog veya halk bilimciye danışabilirsiniz.

Burak, birden arkadaşı Sencer'in kız kardeşinin üniversitede halk edebiyatı dersleri verdiğini anımsadı.

- Sanırım öyle bir tanıdığım var. Çok teşekkür ederim. Çok yardımcı oldunuz.

- Rica ederim Burak Bey, ama tavsiyem bir an önce o saatten kurtulun.

- Ne olup bittiğini anladıktan sonra hemen...

Saati cebine koydu. Müdürün odasından çıktı ve müzayede salonu hemen terk etti. Merdivenlerden hızla indi. Telefonunu eline aldı ve arkadaşı Sencer'i aradı. Telefon üçüncü çalışında açıldı:

- Alo kardeşim merhaba.

- Merhaba kardeşim, nasılsın?

- İyiyim kardeşim sen nasılsın? Toparlayabildin mi kendini? Orada olup da Huriye Annenin cenazesine katılamadım ya hâlâ içime dert. Kusura bakma, burada çok zor durumdayım ve yurda dönmek için izin almam çok zor.

- Biliyorum kardeşim. Takma kafana. Bak ne diyeceğim? Senin kardeşin üniversitede halk edebiyatı dersleri veriyordu değil mi?

- Aysun mu? Evet de hayırdır?

- Bir konuda bilgi almam lazım ondan. Acaba telefonunu bana mesaj atabilir misin?

- Tabi de anlamadım. Hayırdır, senin ne işin olur halk edebiyatıyla?

- Bir konuda bilgi almam lazım Sencer, uzatma hadi.

- Tamam, kardeşim kızma. Atıyorum şimdi. Sonra ara beni, ne olduğunu söyle.

- Tamam, kardeşim. Söz veriyorum arayacağım seni. Görüşürüz.

- Görüşürüz kardeşim. Kendine iyi bak.

- Sen de...

Sencer, telefonu kapatır kapatmaz kardeşinin numarasını Burak'a mesajladı. Burak hemen numarayı çevirdi. Beşinci kez çalışında telefon açıldı:

- Alo, buyurun?

- Merhaba Aysun, ben Burak.

- Merhaba Burak Abi, nasılsın?

- Sağol iyiyim Aysun, sen nasılsın?

- Ben de iyiyim. Seda nasıl, toparlayabildi mi?

- Daha iyi şimdi... Ben seni bir konuda bilgi almak için aradım Aysun, bugün görüşmemiz mümkün mü acaba?

- Tabii, konu nedir?

- Telefonda olmaz. Neredesin şu an?

- Üniversitedeyim. Birazdan çıkacaktım tam da.

- Çok güzel, Ortaköy'de hep beraber gittiğimiz bir kafe vardı. Hatırlıyor musun?

- Evet.

- Orada buluşalım, uygunsa?

- Tabii, ben çıkıyorum birazdan. Direkt kafeye geçerim o halde.

- Ben de yoldayım. Geliyorum hemen.

- Peki, görüşmek üzere...

- Görüşürüz.

DEVAM EDECEK

#1

NOW

MARVEL

#1

TAKE BACK JUSTICE!

occupy avengers™

WALKER
PACHECO
FONTERIZ
OBACK

Okan Kasnak/Cemil Hazman

STANDING ROCK DİRENİŞİ VE OCCUPY AVENGERS

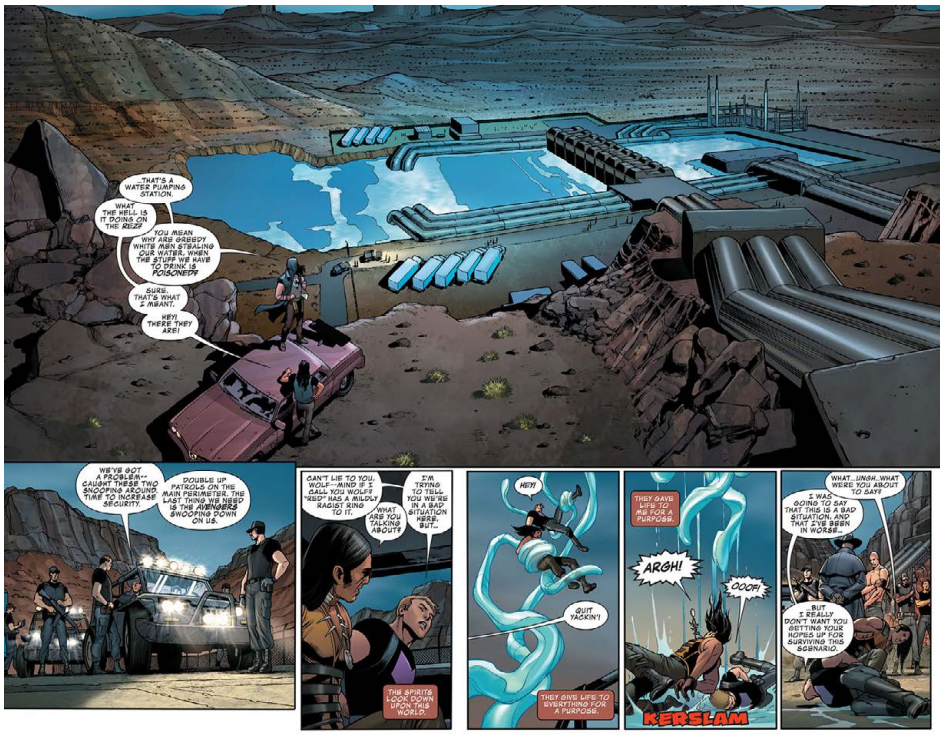

Dünya üzerinde şu anda hakim tür olan "homo sapiens sapiens" yani insan, bundan yaklaşık 15 000 yıl önce, Sibirya ile Alaska arasında yer alan bugün suların yükselmesi dolayısıyla var olmayan "Beringia Köprüsü"nü geçerek Kuzey Amerika kıtasına ayak bastı.

Dünya üzerinde şu anda hakim tür olan **"homo sapiens sapiens"** yani insan, bundan yaklaşık 15 000 yıl önce, Sibirya ile Alaska arasında yer alan bugün suların yükselmesi dolayısıyla var olmayan **"Beringia Köprüsü"**nü geçerek Kuzey Amerika kıtasına ayak bastı. Alaska'dan ovalara açılan buzsuz koridorun bitki örtüsüyle kaplı olmadığını ve bu nedenle insanların ya da hayvanların yaşamalarının imkânsız olduğundan dolayı ilk yerleşimcileri Alaska kıta sahanlığı boyunca doğuya ve güneye ilerlediler. İlk Kuzey Amerikalıların buzullar arasındaki geçitleri aşarak şimdi Amerika Birleşik Devletleri'nin bulunduğu güney bölgelerine ulaşmaları için binlerce yıl daha geçmesi gerekti.

M.Ö 13500 ila 13000 yılları arasında bugünkü New Mexico bölgesinde ilk yerleşimcilerin yani Paleo-Kızılderililerin izlerine rastlanır. Kızılderililerden önce herhangi bir insan türünün Amerika kıtasında yaşadığına dair bir kanıt bugüne kadar bulunamamıştır. Yani Kolomb 1492 yılında Amerika kıtasına ayak bastığında zaten orada hayvancılık ve tarım konusunda oldukça ileri bir topluluk yaşamını sürmekteydi. Kolomb öncesi uygarlıklardan birçoğu kalıcı konutlar, şehirler kurmuş, tarım ve sosyal hayatta ilerlemiş, önemli mimari yapılar inşa etmiş, karmaşık sınıfsal topluluklar kurmuşlardır. Bu uygarlıkların bazıları, kalıcı ilk Avrupalı sömürgecilerin gelmesinden önce ortadan kalkmıştır ve sadece arkeolojik buluntular sayesinde bilinmektedir Diğerleri

ise tarih anlatımları sayesinde bilinmektedir. Bu uygarlıklardan çok azı kendi tarihini yazmıştır. Ancak bu yazılı belgeler Avrupalılar tarafından dine karşı metinler olarak görüldüğünden Hristiyan din adamları tarafından imha edilmiştir. Günümüze ancak çok iyi saklanan az sayıda belge ulaşmıştır.

Kuzey Amerika Yerlileri, sömürgecilerin kıtaya ilk ayak bastıkları günden itibaren sistematik olarak baskıya ve soykırıma maruz kaldılar böylece nüfusları ve yaşam alanları oldukça azaldı. Kuzey Amerika'da Kızılderililer sınırları belirli kısıtlayıcı özel yerleşimlerde yasal olarak toplanırlar ve bu yerlere Amerika Birleşik Devletleri'nde Kızılderili rezervasyonu *(Indian reservation)*, Kanada'da ise Kızılderili rezervi (*Indian reserve)* adı verilir. Yerlilerle yerel hükümetler arası silahlı çatışmalar sona ersede 2000'lerde yeniden yükselen aktivizmin odağını ise doğayı koruma çabası oluşturuyor. Son yıllarda ABD'nin Dakota Boru Hattı projesinin, kutsal topraklarının doğasını ve içme sularını tehdit ettiğini savunan Sioux ulusuna ait Standing Rock Rezervasyonunun direnişi küresel ilgi ve destek görüyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Kuzey Dakota eyaletinin kuzeyinde yer alan petrol rezevlerinden elde edilen petrolü Illinois eyaletinde yer alan rafinelere taşıyacak boru hattı projesi olan Dakota Access Pipeline *(DAPL)*, Kuzey Dakota eyalet başkenti Bismarck'a yakın ilk önerilen güzergahın su kaynaklarına ek olarak riskli sayılmasından dolayı reddedildikten sonra Standing Rock Sioux Rezervasyonu'nun yakınlarında yeniden projelendirildi. Ancak , Kabile, Oahe Gölü ve Missouri Nehri altında inşa edilecek boru hattına su kaynaklarının kirleneceği ve kendilerince kutsal sayılan toprakları yok edeceği sebebiyle karşı çıktı. 25 Ocak 2016 tarihinde Dakota Access, Kuzey Dakota Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından izin belgesi verildiğini ve dört eyaletli ham petrol boru hattının inşaat aşamasına bir adım daha yaklaştığını açıkladı. Dakota Access, web sitesinde, 2016 yılının sonuna kadar boru hattının bitirlmesini umduğunu ve Kuzey Dakota'dan Illinois'e günde 470.000 varil petrol taşınmasının planlandığını yazdı.

1 Nisan 2016'da, Standing Rock Sioux kabilesinin yaşlı bir üyesi olan LaDonna "Cesur Boğa Allard ve torunları, Standing Rock Rezervasyonu'na için tek su kaynağı olan Yukarı Missouri Nehri'ni tehdit eden bu projenin sahibi DAPL'yi protesto etmek için Kutsal Su Kampını kurdu. Kamp, Allard'ın özel arazisinde yer almakla beraber, külütrel korumanın ve DAPL'ye karşı manevi direnişin merkezidir.

Kuzey Dakota'daki boru hattındaki protestolar 2016 baharında başladı ve pek çok diğer taraftarın yanı sıra Kuzey Amerika'nın her yerinden yerli halkı çekti. Yerli Kabilelerin son 100 yıldaki en büyük toplanması burada oldu. Sivil itaatsizlik içinde insanlar kendilerini ağır makinelere kilitledikleri bir dizi planlı eylem gerçekleşti. Facebook, yerel makamlara protestoculara sansür uygulamalarında yardım ettiği için eleştirildi.

31 Ağustos 2016'da Birleşmiş Milletler Yerli Halklar Daimi Forumu, Standing Rock Sioux direnişine destek verdi.

"Yerli halklar için çevre, yaşam kaynağımız olması yanı sıra kutsal alanlarımızı ve mirasımızı içeren canlı bir varlıktır. Çevre, yaşamımızın önemli bir parçasıdır ve aileleri, ataları ve gelecek nesilleri etkileyer. Bu nedenle, Birleşik Devletlerin, Sioux'un kendine özgü, birbirine bağlı haklarına ve onların manevi geleneklerine, tarihine, felsefesine ve özellikle de kendi topraklarına ve bölgelerine olan haklarına saygı duyması ve kabul etmesi şarttır.Dünya Kuzey Dakota'da olanları izliyor"dedi.

3 Eylül 2016 günüyse Dakota Access tarafından işe alınan özel güvenlik çalışanları ile protestocular ilk defa şiddete başvurdular. Bize çok tanıdık olan şekilde biber gazı ve köpeklerle protestoculara saldıran güvenlik görevlilerine rağmen yerel yetkililer protestocuları şiddet kullanmakla suçladılar ve gösterilerin barışçıl bir amaç taşımadığını iddia ettiler.

Bundan kısa bir süre

THE SWEET MEDICINE INDIAN RESERVATION.
THIS PLACE...
...IT'S NOT SUPPOSED TO BE LIKE THIS IN AMERICA.
LIKE MANY AMERICANS, YOU ARE BLINDED BY IDEALISM, OR WILLFUL IGNORANCE.
I PREFER "IDEALISTICALLY MISINFORMED." THAT HAS LESS STING TO IT.
LOOK, DEPUTY RED WOLF, I DON'T WANT TO SOUND LIKE ONE OF THOSE PEOPLE WHO THINK THEY CAN SOLVE THE WORLD'S PROBLEMS...
ENTERING
SWEET MEDICINE
INDIAN RESERVATION
NO HUNTING WITHOUT TRIBAL PERMITS
...BUT THERE HAS TO BE A WAY TO HELP THIS COMMUNITY.
BEFORE THE SUPPLY BECAME CONTAMINATED, THE TRIBE EARNED MONEY BY PROVIDING WATER TO THE SURROUNDING REGION.
NOW THEY MUST BUY THEIR WATER IN BOTTLES.
HEY! CAN WE HELP YOU WITH SOMETHING, DEPUTY RED WOLF?
GREETINGS, GRANNY FIREHEART. I HAVE BROUGHT A COMPANION-- HE WANTS TO KNOW MORE ABOUT THE RESERVATION.
HEY. HELLO.
GRANNY WANTS TO KNOW WHY YOU'RE HERE.
ARE YOU SOME KIND OF INVESTIGATIVE JOURNALIST...
YOUNG & CRAZY
...OR A BLEEDING-HEART ENVIRONMENTALIST COME TO SAVE--
HEY!
I KNOW WHO THIS GUY IS! HE'S AN AVENGER!
C'MON, FRANK! YOU DON'T RECOGNIZE HAWKEYE?!
HE SHOOTS ARROWS AND HE USED TO WEAR A PURPLE MASK AND HE KILLED THE HULK!
THIS GUY? HE KILLED THE HULK?
ONE SHOT.
SO, WHAT'RE YOU DOING HERE, MR. AVENGER?

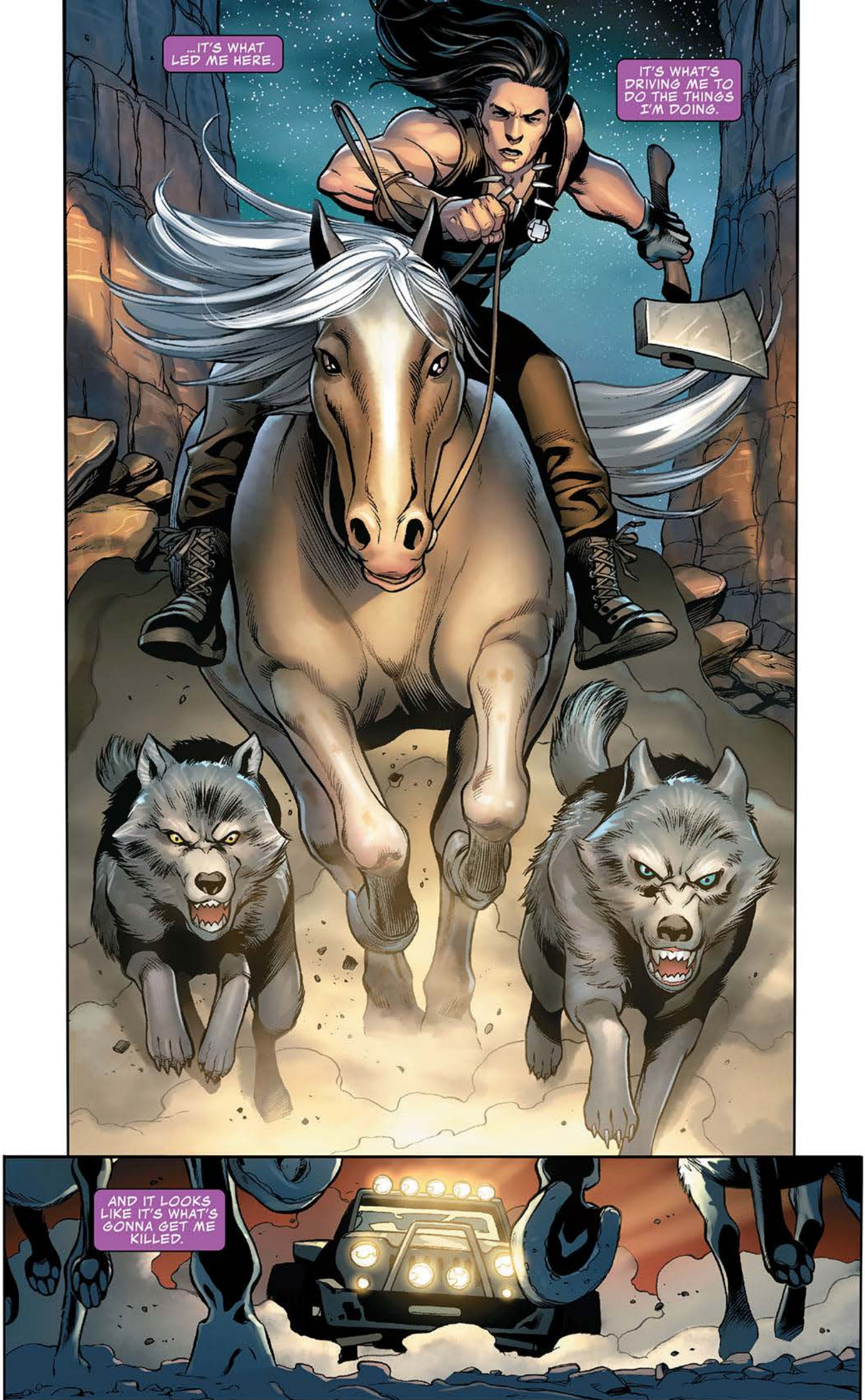
...IT'S WHAT LED ME HERE.
IT'S WHAT'S DRIVING ME TO DO THE THINGS I'M DOING.
AND IT LOOKS LIKE IT'S WHAT'S GONNA GET ME KILLED.

sonra, 7 Eylül 2016'da, federal mahkemenin kabilenin duruşma talebini reddetmesinden sonra, Birleşik Devletler Çevre Koruma Ajansı *(EPA)*, Amerika Birleşik Devletleri İçişleri Bakanlığı *(DOI)* ve Tarihi Danışma Konseyi Koruma, ek çevresel değerlendirmeler yapılıncaya kadar boru hattının yapımını durdurma emri verdi.

Dakota Access, 9 Eylül'e kadar **"barışı korumaya"** yardımcı olmak için Kuzey Dakota'nın bazı bölgelerinde inşaatı geçici olarak durdurmayı kabul etti. Adalet ve Savunma Bakanlığı Oahe Gölü çevresindeki boru hattının inşaatını, gölün her iki tarafından32 kmlik bir mesafede durdu ancak projeyi tamamen durdurmadı.

Ocak 2017'de, Başkan Donald Trump daha fazla istihdam yaratma bahanesine sığınarak inşaatı durdurma kararını kaldırdı ve boru hattı inşaatı tekradan başladı. Sivil protestolara, yargı karalarına ve kamuoyu tepkisine rağmen boru hattı inşaatı hızla bitirilerek devreye alındı. Ve kapitalizm bir kez daha oyunu kazandı...

Halen devam eden bu direnişe çeşitli sanatçılar ve aktivistlerde desteklerini verdi. Bu desteklerden biriside Marvel Comics'in Kasım 2016'da yayınlamaya başladığı yazar David Walker ve çizer Carlos Pacheco tarafından yaratılan **"Occupy Avengers"** serisi. 9 sayı yayınlanan ve Kasım 2017'de sona eren seri II. İç savaş sonrasında Hawkeye'nin, süper kahramanların suçla mücadelede nadiren görüldüğü yerlere gideceği ve yol boyunca müttefikleri kazandığı yerlere yaptığı seyahatlerde odaklandı. Seriyi özel yapan özellikle ilk iki sayısında işlediği Kızılderili su sorunu. Her ne kadar yer adları ve özel isimler değiştirilmiş olsa da olay örgüsünü bire bir Standing Rock Direniş'inden aldı. Çizgi romanın amiral gemilerinde nadir görülen bu durumu gelen bir okuyucu mektubuna cevaben üçüncü fasikülün sonunda, Ciddi toplumsal sorunlara -Kızılderililerin sorunları, su sorunu gibi- değinen, gerçeklerden kopmayan bir seri okumaktan mutlu olduğunu belirten bir mektuba yazarlar şu cevabı vermiş: Sadece eğlence amaçlı veya sadece didaktik şekilde derinlemesine konuların işlendiği bir hikaye değil de bunların dengeli şekilde yer aldığı bir çizgi roman üretmek her zaman kolay olmuyor. Bu seride okurlara standart "Beat-em-up" (Onu yen!) hikayelerinin ötesine geçecek şeyler vermek istiyoruz....

A. Cemil Hazman'ın Occupy Avengers İncelemesi

Fasikül 1

Hawkeye New Mexico'da bir restorandadır ve insanlar onunla konuşmakta, fotoğraf çektirmektedir. Kendisi ise düşüncelidir, Hulk'u öldürmüştür, bunun doğruluğunu sorgulamakta, biraz da kendisine gösterilen ilgiden uzaklaşmak istemektedir. Santa Rosa kasabası şerifi Ortiz ve yardımcısı Red Wolf onunla konuşmaya gelir. Bir süre önce The Sweet Medicine Kızılderili rezervasyonunun sularına tehlikeli madde sızıntısı başlamıştır.

Hawkeye ile Red Wolf bölgeye giderler, tekerlekli sandalyedeki Büyükanne Fireheart iki torunuyla onların yanına gelir. Rezervasyonda yaşayanların yüzde yüzünün fakirlik sınırı altında yaşamakta olduğunu konuşurlar. Hawkeye sorar: **"anlamıyorum, neden insanlar hala burada yaşıyor?"** Cevap bellidir, **"kimsenin başka yere gidecek imkanı yok".**

Bu sırada uzaktan maskeli adamların onları gözetlediğini ve adamımızı tanımaya çalıştıklarını görüyoruz. Şefleri olan Mr. Beckar adamlarına onu takip etmelerini ve canlı yakalamalarını emreder.

9 saat sonra. Üç jip dolusu silahlı adam H.yi kovalarken ateş etmektedir. H. Oklarını konuşturmaya başlarken düşünmektedir: **"Tabanca kişiliksizdir, bıçaklar acımasız.** Bir ok ise zarafettir, **"kısa mesaj" çağında el yazısı bir mektup. Bir yay ve ok şunu söyler: Benden sana sevgi ve öpücüklerimle."**

Hulk'un ondan kendisini durdurmasını istediğini düşünür, yani insanlara zarar vermektense ölmeyi Hulk istemiştir aslında. H., yaptığını sürekli sorgulamaktadır.

Bu arada Red Wolf silahlı

adamlara karşı kahramanımıza yardıma gelir. Birlikte silahlı adamları alt ederler. Sonra H., çarpışmanın olduğu kuru nehir yatağının ıslandığını ve Hydro-Man'ın kendilerine saldırmak üzere olduğunu fark eder…

Fasikül 2

İkinci fasikül şerif yardımcısı Red Wolf'un hikayesi ile başlıyor. Hafızasını kısmen kaybetmiş biridir, bir kez ölmüş olduğunu düşünmektedir. Geçmişte kim veya ne olduğunu hatırlamamaktadır. Tek hatırladığı doğru kişi olduğu ve kurtlarla iletişim kurabildiğidir. Daha fazlasını bilmek ister hep.

Sonraki panelde Hydro-Man kahramanlarımızı suda boğarak öldürmek üzeredir. Büyükanne Fireheart'ın torunları Silas ve Frank olayı uzaktan görür ve nasıl olacağını bilemeseler de onlara yardım etmek için harekete geçerler. Biri nunçaku diğeri balta ile saldıracaktır, Crazy Horse ruhuyla! Bu arada Morris *(Hydro-Man)* Bench H. ile Red Wolf'u sıkarken, Mr. Beckar ve milisleri görünür, Mr. Beckar onları öldürmeme emri verdiğini hatırlatır ve esirlerini alarak bir su pompa istasyonuna giderler. İki genç de arkalarındadır. Reservasyon topraklarında böyle bir tesisi daha önce görmemişlerdir. Burada H. ile RW.*(red Wolf)* iplerinden kurtulup tekrar silahlı adamları alt etmek üzereyken Hydroman onları yakalar. İki genç burada saldırıya geçip urumu lehlerine çevirir.

Fasikülün sonunda polis ekipleri gelip kötü adamları tutuklar. Kızılderililerin suyunu çalıp, toksik atıklar bırakan işletme kapatılır.

H. RW.'a bir yandan yolculuğuna devam ederken diğer yandan kendilerini bulmak ve masum insanların korunması ile yanlışları düzeltmeye çalışacağı maceralar için kendisine katılmasını teklif eder…

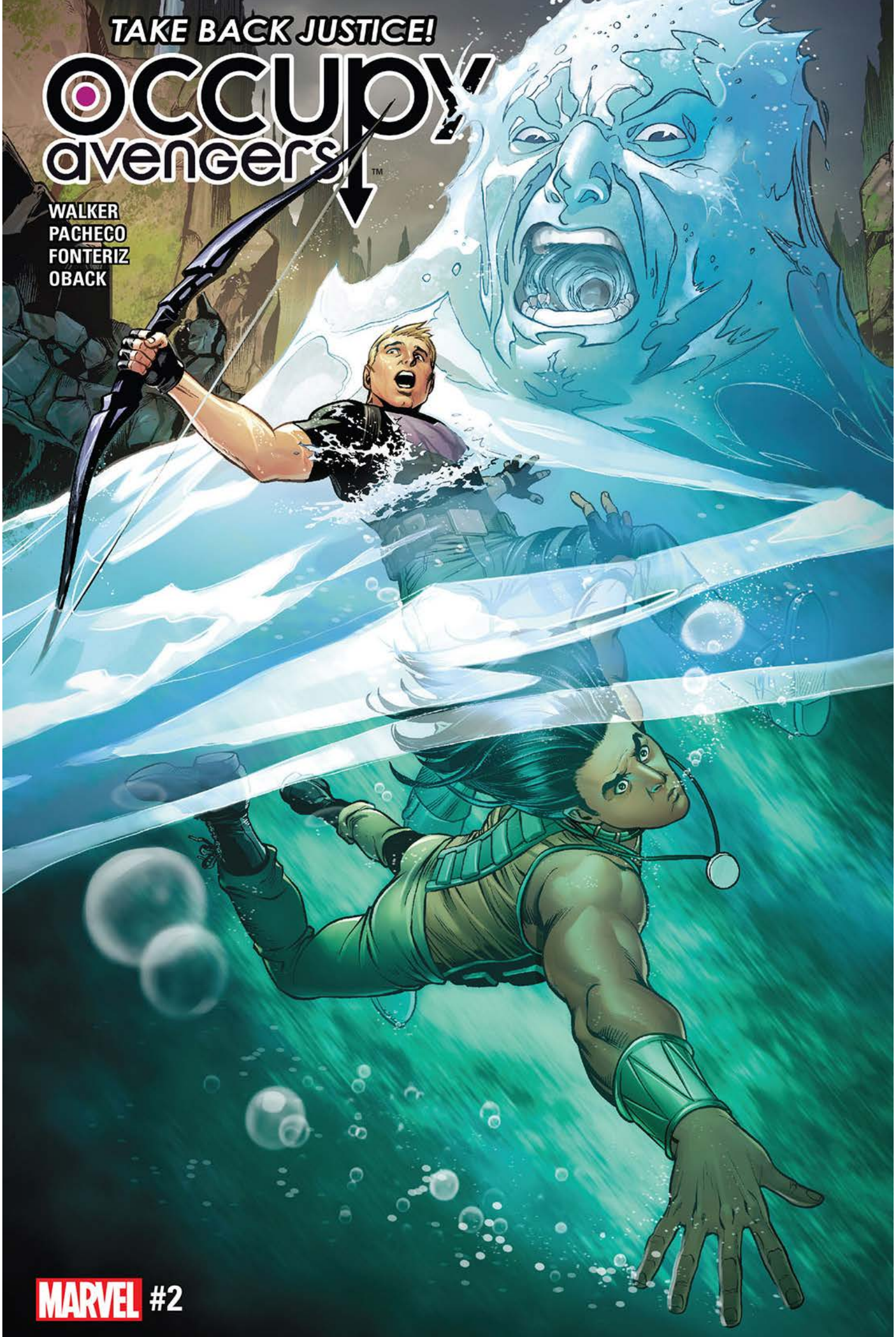
TAKE BACK JUSTICE!
OCCUPY avengers
WALKER
PACHECO
FONTERIZ
OBACK
MARVEL #2

Atilla Bilgen

NE İŞİM VAR BENİM VİETNAM DA?

İLK AKŞAM YEMEĞİ

Otobüs kocaman ve biz rehberle birlikte toplam on üç kişiyiz, ama nedense kimse tek başına oturmayı tercih etmedi. Bu, belki ilk günün tedirginliği, belki de uzun uçak yolculuğunun vermiş olduğu alışkanlık. Pencere kenarını her zamanki gibi eşim kaptı ve dışarıyı rahatça seyretmek için yüzünü cama dayadı.

Otobüs kocaman ve biz rehberle birlikte toplam on üç kişiyiz, ama nedense kimse tek başına oturmayı tercih etmedi. Bu, belki ilk günün tedirginliği, belki de uzun uçak yolculuğunun vermiş olduğu alışkanlık. Pencere kenarını her zamanki gibi eşim kaptı ve dışarıyı rahatça seyretmek için yüzünü cama dayadı. Onun izlediklerini görmek için başımı şekilden şekle sokmaktan sıkılınca, bakışlarımı sol tarafımdaki cama yönelttim Görüntü birden netleşti, zira yan koltuk boştu! Tereddüt etmeden oturduğum yerden kalkıp oraya geçtim ve trafiğin yok denilecek kadar az olduğu otobanı seyretmeye daldım. İç sesim; tabelalardaki yazıları görmezden gelirsen Hanoi'nin herhangi bir Avrupa ülkesinden farkı yok diyordu. Ancak dış sesim anında yanıt verdi: "Gördükleriniz sizi yanıltmasın. Buradaki tek otoban; havaalanını şehre bağlayan yoldur. Zaten bu da yeni yapıldı." İrkildim. Zira dış sesim farklıydı. Adeta bir kadını andırıyordu! Vietnam'ın suyunu içmemiştim, acaba havası mı dokundu diye düşünürken kadınsı dış sesim gevezeliğe devam etti. "Gerçek Hanoi'yi şehir içine vardığımızda göreceksiniz. Yollar daracık, trafik keşmekeştir." Kadınsı dış sesimin konuşmama yansıyıp yansımadığını öğrenmek amacıyla eşime "NeriMAN'ım süpermanım baksana bana." diye seslendim. Sesimin normal çıkması

moralimi düzeltmişti.“Ne var?” dedi. Sesinin sert çıkmasıyla sindim ve bir şey yok dercesine omuzlarımı kaldırdım. “O zaman sus biraz. Rehberi duyamıyorum.” Bakışlarımı eşimden alıp ön tarafa yöneltince dış sesimle karşılaştım! Zeynep Hanım ayağa kalkmış Hanoi hakkında bilgi veriyordu.

“Şu an tek tük görüyorsunuz, ama şehre yaklaştıkça motosikletlerden başınız dönecek. Vietnam’ın nüfusu doksan milyonu geçmiş durumda ve neredeyse her ailenin iki motosikleti var. İşe giderken kullandıkları mini scooter ve daha geniş olan aile scooterleri! Ailece dediğimde iki veya üç kişi oturduğunu düşünmeyin. Rekorum bir motorda beş kişi! Anne, baba, babanın önünde ayakta duran büyük çocuk, anneyle babanın arasına sıkıştırılmış ikinci ve üçüncü çocuklar. Bakalım sizler rekorumu kırabilecek misiniz?”

“Yok, daha neler.” dedim erkeksi çıkan sesimle! Bunun üzerine gülerek “Yarın şehri gezerken fikrinizi değiştireceğinizden eminim. Bu arada karşıdan karşıya geçerken dikkatli olmanızı tavsiye ederim. Önünüzden yüzlerce motor akacak, ama ne yaya geçidinde ne de ışıklarda kimse size yol vermeyecek.” dedi.

“O halde karşıdan karşıya nasıl geçeceğiz?” diye sordu ön tarafta kocasıyla beraber oturan bir hanım. Gayet normal bir şey söylüyormuşçasına “Yola atlayacaksınız.” dedi Zeynep Hanım.

“Nasıl yani? Ya yine durmazlarsa?” diye sordu eşim.

“Haklısınız durmayacaklar. Sağınızdan solunuzdan geçmeye devam edecekler. Bu yüzden asla yolun ortasında durup onlara yol vermeyin, zira o an ışık görmüş tavşanlar gibi şaşırırlar. Yapmanız gereken tek şey boş bir yolda yürüyormuşçasına caddeye atlamak ve sakince yürümeye devam etmek. Ne gelene bakın, ne durun, ne de koşun. Meraklanmayın gelişmiş refleksleriyle yanınızdan geçip giderler.”

Eşim bana baktığında sinirli bir şekilde gülüyordu. Sadece benim duyabileceğim bir sesle “Nereye geldik biz böyle?” diye sordu. En sevimli halimi takınarak “NeriMAN’ım süpermanım Vietnam’a!”dedim.

Şehre doğru yaklaştıkça motosikletlerin sayısı arttı, yollar daraldı. Pencereden akan motor trafiğini izlerken başım adeta dönüyordu. Trafik ışıklarının kimse tarafından önemsenmediği caddelerde, tek tük yol alan arabalara karşın, her yönden gelip her yöne giden yüzlerce motosikletli vardı. Sürücülerin kafalarında rengârenk kasklar, ağızlarında ise uçuşan böceğe ve egzoza karşı maskeler takılıydı.

“Otelimize gitmeden önce akşam yemeğimiz için restauranta uğrayacağız ve geleneksel Vietnam yemeklerine bir merhaba diyeceğiz. Hazır mıyız?” diye sordu Zeynep Hanım. Yol yorgunluğundan mı, yoksa ne ikram edileceğini bilememenin verdiği tedirginlikten mi bilmem, ama kimseden ses çıkmadı. Eşim bana dönüp “Sence ne yiyeceğiz?” diye sordu.

“Böcek filan NeriMAN’ım süpermanım.”

“İğrençsin iğrenç.”

İçerisi küçük sevimli bir yerdi. Dörder kişilik masalardan birine oturduk. Çekik gözlü garsonlar ve yemek kültürlerinin olmazsa olmazı olan çubukları görünce, Vietnam’da olduğumuza artık iyice inandım. Kâğıt kılıfların içinde duran çubukları çıkarıp elime aldığım sırada, yaşça bizden büyük bir çift yanımıza oturdu. Erkek Hıncal Uluç’a benziyordu. Aralarındaki tek fark daha uzun olması ve fular takmamasıydı. Kadın ise ona göre daha kısa boyluydu ve yüzünde hiçbir şeyden memnun olmayan bir ifade vardı. Karşılıklı selamlaştık, isimlerimizi söyledik, gezimizin keyifli geçmesini diledik ve muhabbet bitti. Çubuklarla oynamak hoşuma gitmişti. Onları parmaklarımın arasında kalem gibi çevirirken bir yandan da belgesellerden öğrendiğim

MKAANS

bilgileri eşime satıyordum: "Bak hayatım Asyalıların bunları kullanmalarının nedeni yemeğe duydukları saygıdır." Eşim "Ne alaka?" diye sorduğunda karşımızdaki çiftin bizi dikkatle dinlediklerini fark ettim. Oturduğum yerden hafifçe doğrulup yüzüme uzman ifadesi kondurdum ve "Uzak Doğu kültüründe yemeklere bıçak, çatal gibi kesici aletlerle dokunmak saygısızlıktır. Onların gözünde bu vahşi bir harekettir. Yemeklerin parçalanması, kesilmesi tabakta değil mutfakta yapılır ve sofraya geldiğinde çubuklarla yemekleri incitmeden tane tane alıp yerler. Yemeklere duydukları saygıdan dolayı sebzeleri fazla pişirmezler. Hatta çiğ tüketilebilecek hiçbir sebzeyi pişirmemeye çalışırlar. Böylece doğal kokuları ve renkleri kaybolmaz." dedim.

"Bence son derece mantıklı. Böylece vitaminleri kaybolmaz."dedi eşim.

Yüzünü her zamankinden daha fazla buruşturan hiçbirşeydenmemnunolmayan abla "Domates ve salatalık haricinde hiçbir şeyi çiğ yemem. Yalçın garsonlara söyle önüme böyle bir şey getirmesinler."dedi.

Fularsızhıncal Abi eşinin söylediklerini duymazlıktan gelip bana döndü ve "İsmail Bey chopstick konusuna bayağı hâkimsiniz." dedi.

"O da ne Vedat Bey?"

"Vedat değil Yalçın. Choptcik elinizdeki çubukların adı."

Bunu ilk defa duyuyordum Buna rağmen renk vermeden "Doğru ya öyleydi! Malum jet lag durumları… Birden çıkaramadım."dedim.

"Valla bizim Çeşme'de her hafta şusi günümüz vardır. Yani olmazsa olmazımızdır. Çok da güzel yaparlar. Orada alıştık bu çubuklara." dedi Hiçbirşeydenmemnunolmayan Abla.

"Çiğ balık bana her zaman itici gelir. Az önce sebzeyi çiğ yemem dediniz balığı nasıl yiyorsunuz?" diye sordu eşim.

"Canım ama o şusi!"

Konuyu değiştirmek amacıyla araya girdim ve "Şimdi bu choptcik dediğimiz çubuklar insanın zayıflamasını sağlar. Zira bunlarla isteseniz de çok yiyemezsiniz! Yemeği ağzınıza koyarken çubuklar ne dilinize ne de dudağınıza değer, dolayısıyla yemeklerden katıksız lezzet alırsınız. Bir de Asyalılar kaplardan ortak yemek yemeyi sevdiklerinden daha hijyenik olur. Ha bir de kadınlar bunlarla saçlarını toplarlar." dedim.

"Valla biz kullanıyoruz ama bilinçsizce. Sonuçta sizin kadar profesyonel değiliz. Artık inceliklerini bize öğretirsiniz."dedi Fularsızhıncal Abi.

"Yani… Tabi ki, ama prensip olarak başka kültürlerin sofra adabı yerine, kendi örf ve ananelerimize uygun olarak davranmayı tercih ederim."

"Yoksa kullanmayı bilmiyor musun hayatım?" diye sordu eşim dudaklarında hınzır bir gülümsemeyle.

"Ne demek bilmemek! Şimdi bakın, birini yüzük diğerini orta parmağınıza dayayıp kalem tutar gibi tutacaksınız ve çubuklar mutlaka birbirine paralel durmalı. Bu arada üstten kavramanızı rica edeceğim. Zira sadece sıradan halk ve köylüler alt kısmından tutarlar! Gerçi biz soylu değil orta direğiz! Bu yüzden ortanın biraz üstünden tutun yeter!" dedim ve anlattığım gibi çubukları parmaklarımın arasına yerleştirdim, ne var ki paralelliği bir türlü beceremiyordum. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım lanet olası chopstickler parmaklarımın arasında sürekli x harfi çiziyorlardı.

"Ne oldu canım?" diye sordu eşim.

"Şimdi NeriMAN'ım süpermanım her yörenin chopstickleri farklı. Çin eğitimi aldığımdan Vietnam çubukları haliyle ters geldi! Zaten yirmi birinci yüzyılda yaşıyoruz. Millet Marsa giderken çubuklarla mı yemek yiyeceğiz? Öyle değil mi Sedat Bey?"

"Sedat değil Yalçın."

"Kusura bakmayın isim hafızam biraz kötüdür. Ama haklıyım değil mi Yalçın Bey."

Fularsızhıncal Abi gülümseyerek başını sallarken çekik gözlü garson ne içeceğimizi sormak için yanımıza geldi. Vietnam biralarının methini duymuştum. Bu yüzden hiç düşünmeden "Bira" dedim. Anlamadı! "Bunun üzerine getirdiği listeye bakıp "Two Saigon beer" dedim. Biraz sonra biralarımızla birlikte ilk yemeklerimiz geldi. Sıcak bir suyun içinde erişte ve tavuğa benzer parçalar vardı. Bu ne diye düşünürken imdadımıza arka masada oturan Zeynep Hanım yetişti: "Efendim bir çeşit tavuklu noodle çorbasıdır. Adı da Pho Ga. Vietnam'ın ulusal yemeğidir ve halkı sabah akşam sürekli içer. İçinde tavuk, noodle, lima limonu dilimleri, az doğranmış acı Cayena Biberi, soya filizi, nane yaprağı ve fesleğen bulunur. Umarım beğenirsiniz. Ancak önce Vietnam'a bir merhaba diyelim" diyerek kola dolu bardağını kaldırdı. Kapıya yakın masada oturan ve muhtemelen seyahate birlikte katılmış olan iki çift rakı bardaklarını havaya kaldırınca afalladım. Fularsızhıncal Abi şaşkınlığı fark edip "Senin de gözün rakıda kaldı değil mi? Havaalanından aldılar." dedi. Kıskançlıkla "Ortalıkta rakı içilecek meze mi var?" dedim ve durakladım. Adamın ismini yine unutmuştum. Ama keskin hafızam sayesinde hemen anımsadım ve konuşmamama kaldığım yerden devam ettim: "Burada Saigon birası içilir. Öyle değil mi Yaşar Bey" Dudaklarında acı bir tebessüm belirdiyse de, bir şey söylemedi. Bunun üzerine biramdan büyükçe bir yudum alıp çorbanın tadına baktım. Hoşuma gitmedi. Belki de güzeldi, uçakta tükettiğim onca şaraptan dolayı tadını alamamıştım! NeriMAN'ıma baktım o da bir kaşık alıp bırakmıştı. "Ne o beğenmedin mi?" diye sordum. Eşimden önce hiçbirşeydenmemnunolmayan abla yanıt verdi. Bizim aksimize çorbaya elini bile sürmemişti. "Ay şekerim prensip olarak biz tavuk yemiyoruz. Tam yedi yıl oldu bırakalı. Görüyor musunuz burada da karşımıza çıka çıka tavuk çıktı! "dedi. Kadının sözlerini tekzip edercesine eşi iştahla çorbasını kaşıklıyordu Onun bu halini görünce "Ay sen niye içiyorsun Yalçın? Bıraksana şunu."diye çıkıştı.

"Ne yapayım acım!"

Aldığı bu yanıt üzerine yüzünü buruşturdu ve "Bu da bir tuhaf doğrusu! Yıllardır tavuğu ağzına sokmayan adam burada birden değişti!" dedi."Belki de Türk tavuklarını sevmiyordur!" dediğim sırada çekik gözlü garson kardeşlerim, "Haydi biran önce yiyin ve kalkın. Daha dükkânı temizleyip eve gideceğiz." dercesine ardı ardına servis yaptılar.

Önce dillere destan com geldi. Görüntü olarak annelerimizin hastalandığımızda yaptığı lapaya benziyordu. Çatalın ucuyla birkaç pirinci ağzıma attım; tatsız tuzsuzdu. Zeynep Hanımdan gelen öneriyle üzerine soya sosu döktük, sonuç değişmedi. "Allah Fransızlardan razı olsun." diyerek bir parça ekmeği ağzıma attım. "Ne alaka?" diye sordu. "NeriMAN'ım süpermanım şu ekmekle karnımı doyuyorsam, bunu Fransızlara borçluyuz, zira ekmekle onların sömürge dönemlerinde tanıştılar. Gerçi hala alışkanlıklarına değiştirmeyip ekmek yerine pirinç yiyorlar, ama bu onların sorunu. Biz konuşurken ortaya az pişmiş karışık sebzelerden oluşan tabak kondu. Brokoli fena değildi.

En azından tanıdıktı! Hemen ardından tavuklu sulu bir yemek geldi. "Ay yine mi tavuk?" dedi Hiçbirşeydenmemnunolmayan Ablamız. Bu sözleri duymuşçasına Zeynep Hanım oturduğu yerden konuştu: "Efendim bu kajulu ördek yemeği. Benim favorimdir. Tatmanızı öneririm. "

Tadına baktım. Pişmiş kajular nefisti. Ördek ise eh işte kıvamındaydı. Bu arada

hiçbirşeydenmemnunolmayan abla ördeği iştahla götürüyordu. Eşime yanaştım ve "NeriMAN'ım süpermanım ördekle tavuk arasındaki fark ne?" diye fısıldadım. " Ördek yüzen, tavuk ise yüzemeyen kuştur. Şimdi bu soru nereden çıktı?" diye sorunca ablamızı işaret ettim ve "Acaba yüzemediği için mi tavuk yemiyor." dedim. Yanıt yerine bacağıma sıkı bir tekme atınca konuşmaktan vazgeçip masaya konan meyve tabağına baktım. Karpuz ve ananasla daha önce tanıştığımdan kırmızı elmaya benzeyenin ne olduğunu sordum. Pitaya yani ejder meyvesiymiş. Ortasından ikiye kestiğimde beyaz üzerine siyah puantiyeli bir desenle karşılaştım. Tadı tatlıydı. Sulu armudu andırıyordu. Son olarak kahve fincanlarımızda sunulan yeşil çayla- ki bir yudumda bitti, ufacık porselen kâsede "Che" geldi. Yeşil renkli bu tatlıya yeni bir kıta keşfetmenin hevesiyle daldım; bildiğimiz puding çıktı!

Baget yardımıyla da sonunda karnım doymuş sıra kendimi mükâfatlandırmaya gelmişti. Oturduğum yerden kalkarken eşime "NeriMAN'ım süpermanım serotonim hormonumu salgılama zamanım geldi." dedim. Fularsızhıncal Abi bu sözüm üzerine ufak bir kahkaha atarak "Âlemsiniz doğrusu İsmail Bey. Tuvalete gidiyorum demenin bu şeklini ilk defa sizden duyuyorum. Sahi nerede? Benim de gitmem gerek." dedi. "Bilmiyorum. Zaten tuvalete gitmiyorum." dedim.

"O zaman serotoninle ne kastettiniz?"

"Vietnam'a mutlu olmak için geldim ama yemekler keyif vermedi. Bu durumda mutluluk hormonumu kendi gayretlerimle salgılamaktan başka çarem kalmadı."

"Nasıl yapacaksınız bunu?"

"Çok basit. Bir sigara yakarak!"

Kötü bir tat almışçasına yüzünü buruşturan hiçbirşeydenmutluolmayan abla "Sigara mı?" dedi.

"Evet. Gerçi sevdiğimden değil. Mecburiyetten."

"Ayy o nasıl mecburiyetmiş öyle?"

"Hanımefendi serotonin salgısını tetikleyen tek uyarıcı nikotindir!"

Eşim "Sigara içmek için sürekli bir bahane bulur. Bu en yenisi!" dediğinde masadan kalkmış avluya çıkmıştım. Minik, ama sevimli bir bahçeydi. Küllüğün bulunduğu bambu kaplamalı duvarda günü ve zamanı gösteren saat yirmi üçü işaret ediyordu. Onun önünde durup sigaramı yaktım. Dudaklarımdan çıkan duman havaya yeni karışmıştı ki fularsızhıncal abi yanımdan geçti. Bulunduğum yere göre avlunun diğer ucundaki tuvalete girene kadar bakışlarını üzerimden, daha doğrusu elimdeki sigaramdan ayırmadı. İçmemi ayıplamıştı besbelli. "İçtim, içiyorum, içeceğim. Seveceksen beni böyle sev!"dercesine bir nefes daha çektim. Kapıdan içeri girerken durup gözlerini bir kez daha üzerime dikti. Ama bu sefer bakışlarında sanki bir imrenme vardı, ya da bana öyle geldi. Üzerinde durmadım zira serotonim zirve yapmıştı!

Masaya geri döndüğümde Zeynep Hanım ayaklandı ve "Herkes yemeğini bitirdiyse kalkalım isterseniz. Zira yarın Hanoi'yi gezeceğiz. Uzun ve yorucu bir gün bizi bekliyor. Sabah yedi gibi kalkış veriyorum. Sekizde teker dönecek. Herkesin bu konuda hassas olmasını rica ediyorum."dedi.

On bir buçukta oteldeydik. Her yerde görebileceğimiz tarzda standart bir yerdi. Anahtarlarımızı alır almaz odaya çıkıp banyo aldık ve o yorgunlukla başımızı yastığa koyar koymaz derin bir uykuya daldık.

DEVAM EDECEK

Aynur Kulak

AMERİKA'NIN KEŞFİNDEN KÜRESELLEŞMEYE

Kısa bir dünya tarihi yolculuğuna ne dersiniz? Gerçi dünya tarihinin kısa yolculuğu olmaz fakat baz alınan bir takım savaşlar, keşifler, ticaret ve göçler belirleyici olabilir. Küreselleşmeye başlamanın yüzyılı 15. Yüzyıl. Bu yüzyılda başlayan her hareket günümüz yaşantısına kadar geliyor neredeyse.

Küreselleşmeye doğru bizi götüren en belirleyici tarih 1493 Amerika'nın keşfi. Kızılderililerin topraklarını keşfeden Kristof Kolomb bu keşfi yaparken yeni bir kıtayı keşfettiğini değil Hindistan'a ulaştığını sanıyordu. Dünya ise aynı Kolomb gibi ilk başta bu olayı küreselleşmeye doğru giden bir süreç yerine yeni bir keşif olarak değerlendirdi. Dünyanın küreselleşmeyi telaffuz etmeye başladığı yüzyıl 19. Yüzyıl'ın son çeyreği neredeyse. Ve dünya tarihi artık şu tespiti yapmakta: Küreselleşme aslında Amerika'nın keşfi ve insanların yeni kıtaya akın akın gelmeye başlamalarıyla başlamıştı. Yani 1493 tarihi gerçekten de bulunduğumuz yüzyıl olan 21. Yüzyılı her anlamda etkilemekte.

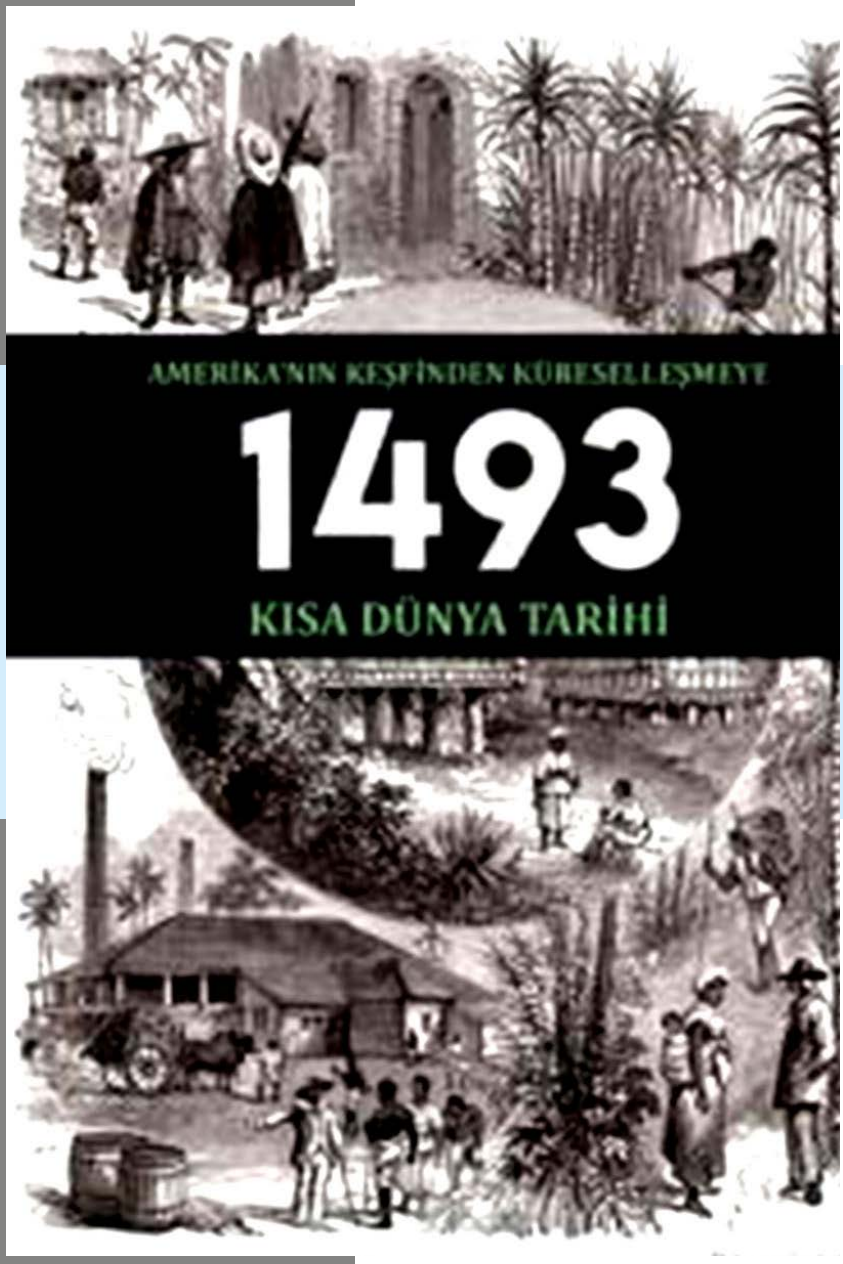

Epsilon Yayınları tarafından yayımlanan bir Charles C. Mann kitabı olan Amerika'nın Keşfinden Küreselleşmeye 1493 Kısa Dünya Tarihi geçtiğimiz ay raflardaki yerini aldı. Konu ile ilgili 'kısa' tabirinin kullanıldığına bakmayın. Kitap küreselleşmeye giden yolda son derece önemli bilgiler içermekte.

Kitap beş bölümden oluşuyor. Kitabın yazarı gazeteci

Charles C. Mann, "Çoğu Afrikalı Afrika'da, çoğu Asya'lı Asya'da ve çoğu Amerika Yerlisi de Amerika kıtasında yaşar. Buna rağmen, Avrupa kökenli insanlar Avustralya, Amerika ve Güney Afrika gibi uzak ülkelere oldukça yayılmış haldeler" diye yazarak kitabın konusunun fitilini ateşler. 1451'de İtalya, Cenova'da doğan 1492'de İspanya kraliyetinin onayı ve desteğini alarak yeni bir kıtaya ayak basan Kolomb küreselleşmeye başlayacak olan dünyanın gidişatını da belirler.

Doğu ve Batı Yarımküreler birbirinden tamamen habersizken gerçekleştirilen bu keşif, dünyanın arkasında ne olduğu bilinmeyen kapalı kapılarını ardına kadar açar. Gemiler Avrupa'dan yeni kıta Amerika'ya insan taşımaya başlar. Tek olan dünya bir anda çoğalır ve genişler. Atlantik ve Pasifikten düzenlenen seferler sayesinde kısa sürede dünya çapında bir ekonomik sistem yaratılır.

Bu sistem akla gelebilecek veya gelmeyecek yeni konulara; yeni hastalıklardan, yeni sebze, meyve çeşitlerinden, yeni askeri silahlara, yeni araçlardan, yepyeni işgallere her şeyi değişmeye başlar. Göçler ve yeni ekonomik oluşumlarla insanlar toprağı işlemeye başlarlar. Bu iş gücüne ihtiyacı da ortaya çıkaracaktır. Dünyaya dalga dalga yayılan küreselleşme etkisi, para kazanma şartlarını değiştirir. Kolomb Takası denilen bir tabirin doğmasını sağlar. Kendi topraklarını bırakıp başka kıtalara yeni yollardan giden insanların yaptığı ticaretin adıdır bu.

Dünyanın keşfinde Çin'in oynadığı rolü biliyor musunuz mesela? 1405'ten 1433'e çok büyük, görkemli gemi filoları Çin'den denize açılır. Gemi filoları ilkin adaların arasından Güney Asya kıyılarını geçerler. Hint Okyanusu'nu Güney Afrika'ya kadar boydan boya kat ederler. Değerli madenler taşıyan bu devasa gemiler geçtikleri yerlerde büyük izler bırakır. Paslanmaz çivilerle ve su geçirmez yeni ahşap teknikleriyle yapılan gemiler su geçirmez bölmeleri de dahil Avrupa tersanelerinin bir asır daha keşfedemeyecekleri tekniklerle yapılmıştır. Çin donanmasının görkemli büyük keşif filosu Dünya Tarihi'nin gidişatını önemli ölçüde etkiler.

Peki patatesin Dünya Tarihi'ndeki önemini biliyor musunuz? Patatesin kilosu 10,00 TL ile benzin fiyatını geçmişken bu konuyu es geçmek istemedim. Patatesin aslen Güney Amerka'nın And Dağlarında yetiştiği biliniyor. Birçok bilim adamı için patatesin And Dağları'ndan çıkıp Avrupa'ya yayılması konusu küreselleşme kadar önemli. Çünkü patates temel gıda maddesi olarak kabul edilince Kuzey Avrupa'da açlık sona ermiş oluyor ve böylece patates batının yükselişini besleyen en önemli gıda maddesi mertebesine yükseliyor.

Aynı şekilde kauçuk ağacı da dünyanın keşfinin kilometre taşları arasında önemli yer tutar. Patates nasıl ki Tarım Devrimi'ne öncülük yaptıysa kauçuk da insan ve hayvan gücüne dayalı bir ekonomiden makineleşmiş üretime dayalı ekonomiye geçişi ifade eden Sanayi Devrimi'ne ön ayaklık yapıyor. Sanayileşmenin hemen hemen her alanında ve safhasında kullanılmaya başlayan kauçuk ağacı günümüzde de yaşanabilecek herhangi bir ekolojik felakette dünya çapında bir ekonomik çöküşe yol açabilir.

Charles C. Mann'ın işte bu bilmediğimiz dünya tarihi detaylarını gayet doyurucu bir biçimde okuyucuya sunuyor ve bir kaynak kitabı daha kitaplığımıza kazandırıyor. Amerika'nın Keşfinden Küreselleşmeye 1493 Kısa Dünya Tarihi kitabı konuları anlatış ve işleyiş biçimi ile; konu boyunca okuyucuya eşlik eden renkli görselleri ve resimleriyle sıkmadan, yormadan tarihi anlamamızı sağlıyor. Okumanız dileğiyle

Amerika'nın Keşfinden Küreselleşmeye 1493 Kısa Dünya Tarihi

Yazar: Charles C. Mann

Yayınevi: Epsilon Yayınları

Yayın Tarihi: Şubat 2019

Sayfa: 321

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman

Çizen: MESUT EKENER

PRENSİN EMRİ ÜZERİNE MUHAFIZLAR HÜCUMA GEÇERLER

13

GELİN...GELİNDE BOYUNUZUN ÖLÇÜSÜNÜ ALIN!..

VE ÖNDEKİ MUHAFIZ BÜYÜK BİR HIŞIMLA SALDIRDI.

ONU BANA BIRAKIN

DELİKANLININ YANA SIÇRAMASIYLA MUHAFIZIN SALLADIĞI KILIÇ HANIN TAHTA DUVARINA SAPLANDI...

SENİ SALAM GİBİ DOĞR....?!

TAK

HAYAKSİ ŞEYTAN ŞİMDİDE KILIÇ ÇIKMIYOR.

BİRDE BENİM DENEMEME MÜSAADE EDERMİSİN..

?

DELİKANLI, MUHAFIZIN DUVARA SAPLI OLAN KILICINI BİR ÇEKİŞTE ÇIKARDI..

GAGIRT

14

İŞTE KILICINIZ.! BUYBUN-

OH.! TEŞEKKÜR EDERİM..

SİZE BİR-ŞEY DAHA VERECEĞİM.

NEYMİŞ O ?!..

İŞTE BU!.

KLOTT!

AMAN AY!

GÜÜM

MUHAFIZ HAVADA BİRİKİ TAKLA ATTIKTAN SONRA ARKADAŞLARININ ÜSTÜNE YUMUŞAK BİR İNİŞ YAPTI...

MEŞUT EKENER

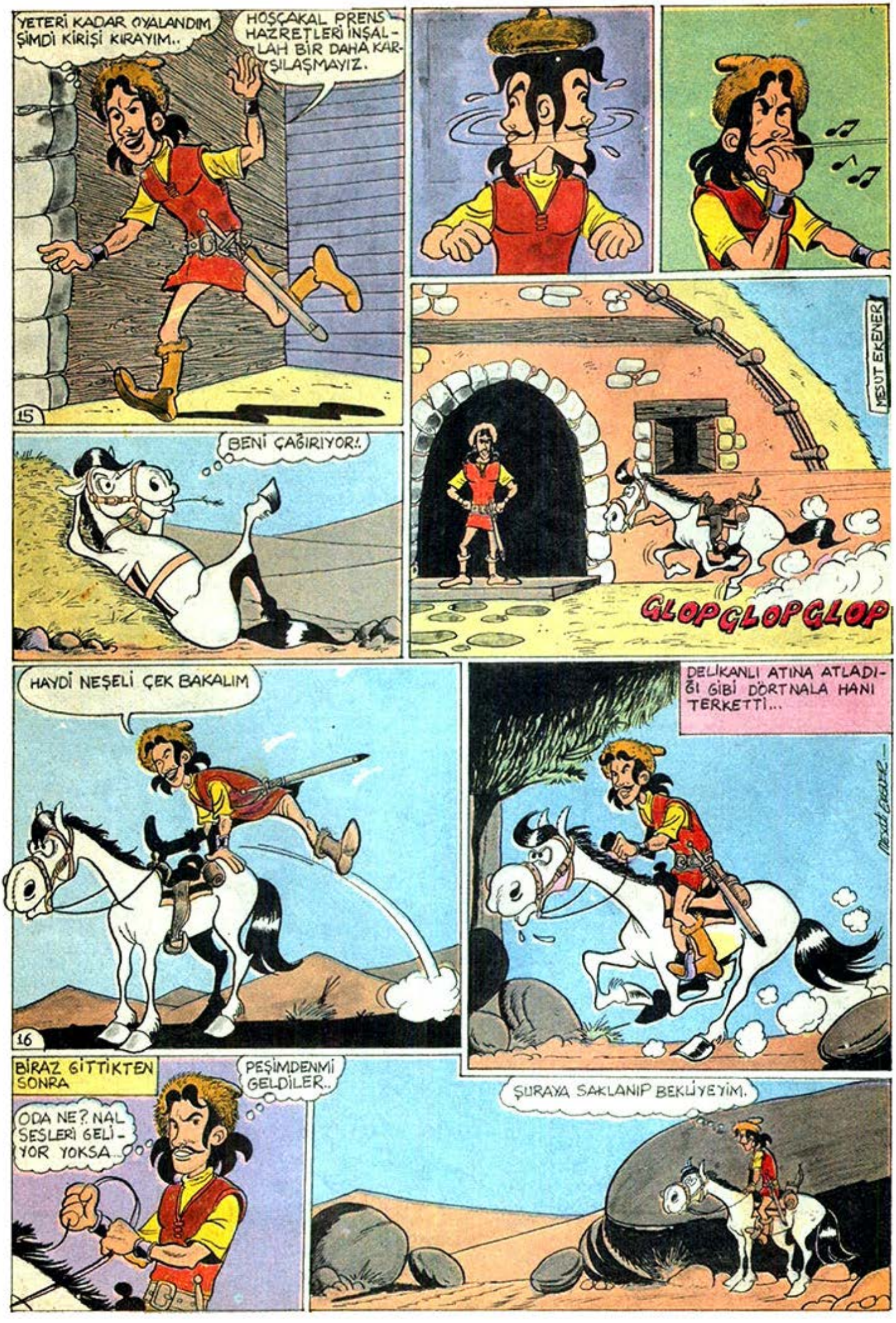
YETERİ KADAR OYALANDIM ŞİMDİ KİRİŞİ KIRAYIM..
HOŞÇAKAL PRENS HAZRETLERİ İNŞALLAH BİR DAHA KARŞILAŞMAYIZ.
15
BENİ ÇAĞIRIYOR!.
MESUT EKENER
GLOPGLOPGLOP
HAYDİ NEŞELİ ÇEK BAKALIM
16
DELİKANLI ATINA ATLADIĞI GİBİ DÖRTNALA HANI TERKETTİ...
BİRAZ GİTTİKTEN SONRA
ODA NE? NAL SESLERİ GELİYOR YOKSA..
PEŞİMDENMİ GELDİLER..
ŞURAYA SAKLANIP BEKLİYEYİM.

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman

Çizen: MESUT EKENER

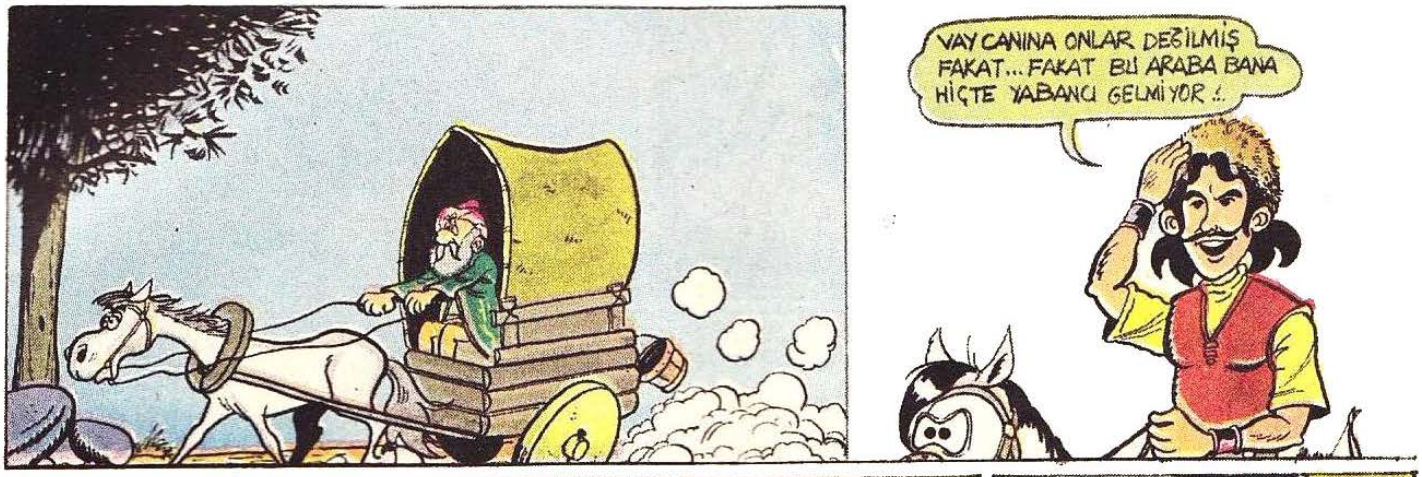

BU SIRADA BOĞAÇLA AKSAKAL'IN BULUNDUĞU YERDEN SAATLERCE UZAKTA FAÇO'NUN KAMPINDA...

DEMEK BU ADAMLARI ORMANDA YAKALADINIZ...

EVET

19

EVET ŞEF HEMDE BİR AĞAÇTA YAKALADIK!.

NEE!. AĞAÇTAMI YAKALADINIZ DEMEK BİZİM KAMPIMIZI GÖZETLİYORLARDI..

CASUS!. CASUSSUNUZ DEĞİLMİ SÖYLE ÇABUK KİMİN HESABINA ÇALIŞIYORSUNUZ!.

Mesut Ekener

DUR..DUR!. SALLAMA!. HERŞEYİ ANLATICAM.

BÖYLECE KEÇİSAKAL BAŞINDAN GEÇENLERİ ANLATMAYA BAŞLAR TABİİ AKŞAKAL'IN BULUŞU OLAN ATEŞLİ SİLAHTANDA BAHSETMEYİ İHMAL ETMEZ...

VAY CANINA ŞU SİLÂHI MERAK ETTİM DOĞRUSU

20

O SİLAHI MUHAKKAK GÖRMELİYİM!. BENİM OLMALI O...

SİZ İKİNİZ ONU BULMAMA YARDIMCI OLACAKSINIZ..

!!!

MESUT EKENER

GLUP!.. ŞEYY... BİZ... YANİ.... BİZ BU İŞE KARIŞMASAK OLMAZMI? BİDEFA AĞZIMIZ YANDIDA..

BİR ŞEYMİ DEDİNİZ?!

HIGK

ŞE..ŞEY YA...YA..YANLIŞ ANLADIN. DEMEK İSTİYORUZKİ SANA YARDIM EDİCEEEZZ!..

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman

Çizen: MESUT EKENER

FAÇO VE ADAMLARI AKSAKAL'IN SİLAHINI ELE GEÇİRMEK İÇİN YOLA ÇIKARLAR..

İLERİİİ.. O SİLAH BENİM OLMALI..

DIGIDIK

DIGIDIK

21

VE BÜTÜN GECE HİÇ DURMADAN YOL ALDILAR.

GECEYİ YILDIZLARIN ALTINDA GEÇİREN KAHRAMANLARIMIZDAN GÖKTUĞ ŞAFAK SÖKERKEN UYANDI ŞÖYLE TATLI TATLI ESNEDİ...

Z

VE AYAĞA KALKTI

OOO BİZİM İHTİYAR HENÜZ UYANMAMIŞ..

UYANANA KADAR BENDE DOLAŞIP KAHVALTILIK BİR ŞEYLER BU....!!??

?

VAY CANINA AŞAĞIDAN BURAYA DOĞRU BİR SÜRÜ ATLI GELİYOR..

HEY AKSAKAL UYAN ÇABUK!..

GÖKTUĞ'UN UYARMASI ÜZERİNE AKSAKAL SIÇRIYARAK UYANIR.

!?

N'OLUYOR? NEVAR ?

ŞU AŞAĞIYA BİR GÖZ ATSANA

EYVAH ONLAR!..

EVET!. FAÇO VE ADAMLARI DÖRT NALA BİZİMKİLERİN BULUNDUĞU YERE DOĞRU İLERLİYORLARDI...

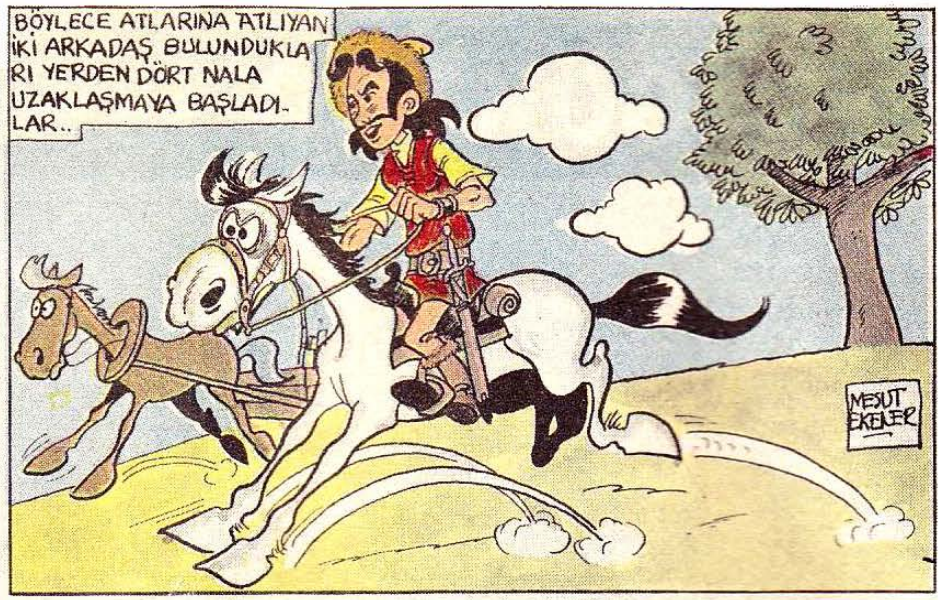

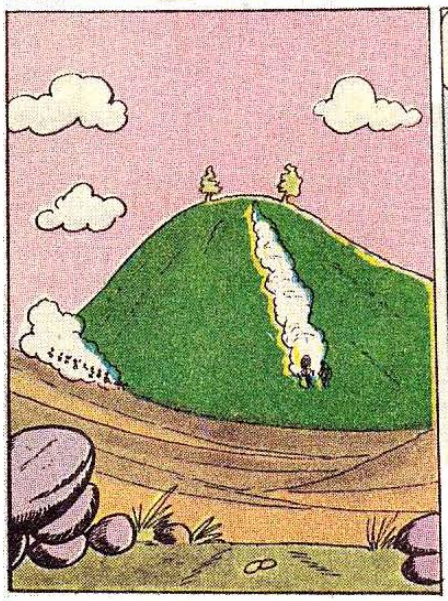

DEVAM EDECEK

Atilla Bilgen

ALPER HOMEROS'A KARŞI!

Eşim, işe giderken beni uyandırmıştı. "Beş dakikaya kadar kalkıyorum." diyerek yorgana sarılmış ve anında dalmıştım. Evden çıkarken yatak odasına girdiğini "Hala yatıyor musun? Beş dedin, yirmi dakika oldu. Geç kalacaksın. Kalk artık." diye söylendiğini hayal meyal hatırlıyorsam da, yanıt verip vermediğim hakkında en ufak bir bilgim yok! Muhtemelen "Şimdi kalktım!" demişimdir.

Eşim, işe giderken beni uyandırmıştı. "Beş dakikaya kadar kalkıyorum." diyerek yorgana sarılmış ve anında dalmıştım. Evden çıkarken yatak odasına girdiğini "Hala yatıyor musun? Beş dedin, yirmi dakika oldu. Geç kalacaksın. Kalk artık." diye söylendiğini hayal meyal hatırlıyorsam da, yanıt verip vermediğim hakkında en ufak bir bilgim yok! Muhtemelen "Şimdi kalktım!" demişimdir. Gözümü tekrar açtığımda saat onu geçiyordu. Yataktan hemen fırlasam, alelacele giyinsem, kahvaltı bile yapmadan evden çıksam, bağcıklarımı asansörde bağlayıp yokuş yukarı olan durağa kadar nefeslenmeden koşsam, ter içinde kalmış bir vaziyette dolmuşa binip kravatımı yolculuk anında bağlasam bile, sonuç değişmeyecekti. İşe geç kalmıştım ve kaçta gidersem gideyim şefimden aynı fırçayı yiyecektim. Bu yüzden hiç acele etmeden yataktan kalktım, banyoya girdim ve duş alıp tıraş oldum. Hazırladığım tostumu demli çay eşliğinde yerken sosyal medya hesaplarımı gözden geçirdim. Hoşuma giden birkaç videoyu arkadaşlarıma yolladım. Bu arada saat on bir olmuştu. Öğle yemeğine geç kalmamak amacıyla hızlıca giyinip evden çıktım. Minibüste sürekli olarak şefimi düşündüm. Ofise adımımı atar atmaz Ali Rıza Bey elindeki işi bırakıp yanıma gelecek, söylenecek ve bir türlü susmak bilmeyecekti. Hâlbuki işyerinde önemli olan verimdi! Gereksiz muhabbetler çalışmanın aksamasından başka bir işe yaramazdı, ama gel de bunu Ali Rıza Bey'e anlat! Ne var ki şefimdi. Tüm bunları benim yerime onun düşünmesi gerekirdi. İşyerimizin geleceği açısından hiç değilse bugün onu fazla konuşturmamalıydım. Bunun için elimde sağlam bir mazeret olmalıydı. Tüm sülalelimi daha

önce hastalandırmış, hatta hızımı alamayıp zaman zaman öldürmüş olduğumdan bu bahaneyi artık kullanamazdım. Trafik sağlam bir kozdu, ancak bu kadar gecikmede söz konusu bile olamazdı. Daha sağlam bir şeyler bulmalıyım diye düşünürken, kucağında çocuğuyla oturmakta olan kadın şoföre uzatmam için bana para verdi ve birden yüzüm aydınlandı. Bu iş hallolmuştu!

İşyerine girdiğimde tahminimde yanılmadım. Ali Rıza Bey geldiğimi görünce uğraşmakta olduğu dosyayı şirketin geleceğini düşünmeden öylece bıraktı ve avını ele geçiren vahşi bir hayvanın yüz ifadesiyle koltuğundan kalktı. Yanıma gelir gelmez de "Sonunda teşrif ettiniz Alper Bey! Bu mutluluğu neye borçluyuz?" diye sordu. Sıkıntılı bir şekilde derin bir nefes alıp "Ne olursunuz üzerime gelmeyin. Biliyorsunuz bu şirkette en çok sevdiğim ve saygı duyduğum insansınız, ancak bugün sinirlerim tepemde, tüm öfkemi sizden çıkartabilirim." dedim. Beklemediği bir tepkiyle karşılaşmanın verdiği şaşkınlıkla durakladı. Sağ elinin işaret parmağıyla burnunun ucunda duran gözlüğünü yukarı iterken, ne demek istediğimi anlamak istercesine gözünü üzerime dikti. Yüz ifademden bir şey çıkartamayınca mecburen " Ne oldu?" diye sordu.

"Neler olmadı ki? Ama ne olursunuz önce bir bardak su verin. Sinirden elim ayağım titriyor." dedim. Şirkette çalışanların tümü yerlerinden kalkmış merakla etrafımıza toplanmıştı. Ali Rıza Bey onlara dönüp "Ne duruyorsunuz su getirsenize." dedi. Bu fırsattan yararlanarak hafifçe sendeledim ve düşmemek için Ali Rıza Beyin omzuna sarıldım. Mecburen koluma girdi. Masama kadar bana eşlik edip sandalyeme oturmama yardım etti. Sekreterin getirdiği suyu kana kana içtim. Başımda merakla beni izleyen Ali Rıza Bey "Nasıl şimdi biraz daha iyi misin?" diye sordu. "Bu durumda ne kadar iyi olunabilecekse o kadar iyiyim." dedim. Az önceki öfkesinden eser kalmamıştı. Nefes alıp verişlerim biraz düzelince "Ne oldu Alper Bey. Şunu başından itibaren anlatsanız artık." dedi. "Aslında " dedim, bir süre sustum, derin bir iç çektim ve "bu sabah başıma gelenlerden biraz da siz sorumlusunuz." Afallayıp soran gözlerle yüzüme baktı. "Zam konusunu sürekli erteleyip durmasaydınız bunların hiçbiri yaşanmayacaktı." dedim. Şimdi bu konu nereden çıktı dercesine kollarını iki yana açtı. Bunun üzerine parmağımı başımın etrafında çevirerek "Hiç iyi değilim. Hala başım dönüyor. Üzerime fazla gelmeyin." mesajını verdim. Bu halimi görünce geri adım attı ve "O konuyu merak etme. Ekonomik krizden çıkar çıkmaz gerekli düzeltmeleri yapacağız. Ancak bunun başına gelenlerle ne ilgisi var?" diye sordu.

"Zam yapsaydınız araba alacaktım. Araba alsaydım bu sabah işe onunla gelecektim. İşe onunla gelince de karakola düşmeyecektim."

"Karakol mu? Oraya nasıl düştünüz Alper Bey."

"Görev sorumluluğum gereği yedi de kalktım ve işe gelmek üzere yedi otuzda evden çıktım. Şansıma dolmuş da hemen geldi. Arka koltuğa geçip oturdum. Biraz sonra bir kadın kapıda belirdi. Elinden tuttuğu iki yaşındaki çocukla içeriye bir süre baktı ve sonra onca yer varken gelip yanıma oturdu. Bu arada çocuğu da kucağına almıştı."

"Gayet normal. Minibüste en güvenli adam olarak seni görmüş."

"Ya da en keriz! Neyse biraz sonra hareket ettik. Kadın "Çocuğu iki dakika tutabilir misiniz? Çantamdan para çıkartmam lazım." dedi. "Tabi ki" diyerek çocuğu aldım. Gerçekten çantasını açıp içinden cüzdanını çıkartıp parayı aldı ve şoföre uzattı. Para üstü geldi. Onu da aldı. Aynı ağır hareketlerle çantasını açıp cüzdanını çıkartıp içine koydu."

"Bırak şimdi çantayı cüzdanı da karakolluk nasıl oldun onu anlat."

"Oraya gelmem için bunları anlatmam şart şefim. Neyse işi bittiğine göre çocuğunu şimdi alır diye bekliyorum, ama kadının umurunda değil. Ellerini göğsünde birleştirdi, başını cama dayayıp dışarıyı seyretmeye koyuldu. Bunalmıştır. Nefeslenmek istiyordur diye ses etmedim. Zaman geçmeye başladı, ineceğim

MKAANS

durağa yaklaştım kadın da hala tık yok. "Hanımefendi çocuğunuzu alın artık. Birazdan ineceğim." dedim. "Ne çocuğu?" diye sert bir şekilde sordu. "Kucağımdakini." dedim. "Ne yapayım senin çocuğuna?" demez mi?"

"Dedi mi gerçekten Alper Bey?"

"Demesi önemli değil Ali Rıza Bey, bir de nasıl bağırıyor, anlatamam. Haliyle tüm gözler üzerimize döndü. "Bakın hanımefendi az evvel cüzdanınızı açmak için çocuğu bana verdiniz ya."dedim. Bunu söylememle kurulmuş saat gibi başladı yaygaraya. Madem bakamayacakmışım neden çocuk yapmışım? Onun gibi iffetli bir kadına utanmadan nasıl iftira atarmışım? Sesi minibüste ciyak ciyak yankılanırken şoför dayanamayıp frene bastı ve bize dönüp "Hanginiz haklısınız bilmiyorum. Zaten umurumda da değil. Yaygaranız yüzünüzden birine geçireceğim. İnin aşağıya orada halledin derdinizi." dedi.

"Bir dakika Alper Bey kadın minibüse binerken elinde çocuk vardı. Kimse görmemiş mi bunu."

"Maalesef. Herkes ya uyukluyordu, ya da cep telefonuyla ilgileniyordu. Bu yüzden çocuğun kiminle geldiğini görmemişler."

"Şu işe bak! Eeee?"

"Mecburen kucağımda çocuk yanımda kadın indik aşağıya ve kavgamıza kaldığımız yerden devam ettik. Bu arada gürültümüzü duyan halk başımıza toplaştı. Kalabalığı gören polis yanımıza geldi. Kadın inadından vazgeçmeyince de bizi ekip arabasına bindirip en yakın karakola götürdü."

"Bir dakika Alper Bey bu arada çocuk ne yapıyor? Anne filan demiyor mu?"

"Yok be şefim. Kadın tüm gece çocuğu uykusuz mu bıraktı nedir bilmem kucağıma oturur oturmaz uyuyup kaldı. Onca bağırış çağırışa rağmen ne uyandı ne de tek kelime etti."

"Sabah sabah aldın başına belayı desene. Karakolda ne oldu?"

"Aynı tantana orada da devam etti. Çocuk benim değil diyor, başka bir şey de demiyor. Kadının kimliğine bakıldı bu arada. Bekâr gözüküyor. Göz göre göre benim üstüme kalacak çocuk. "Bakın ben evliyim, çocuğum yok. Karımın numarası bu. Arayın sorun isterseniz." diye kendimi savunurken, araya girip "Tüüüü karısını da aldatmış bu rezil!" diyor. Delireceğim. Gürültüden dellenen komiser "Kesin sesinizi." diye bağırınca mecburen sustuk. "Çıkın dışarı." Şimdi dedi. Kuzu kuzu çıktık. Koridorun bir ucuna beni diğer ucuna kadını, çocuğu da tam ortamıza koydu. Sonra da "Koş bakalım anne babaya." dedi. Kafasına göre çocuk kime giderse onun demekmiş. Kalbim nasıl hızlı hızlı atmaya başladı anlatamam. Sonuçta parmak kadar çocuk! Saatlerdir de kucağımda. Ağlamadığına bakılırsa alıştı! Ya o kafayla bana koşarsa diye içimden geçirirken çocuk hareketlendi."

"Yoksa sana mı geldi?"

"Yok. Bu sefer şansım yaver gitti. Annesine doğru gitti ve bacaklarına sarılıp "Anne" dedi."

"Oh be sonunda!"

"Oh ya… Ama o ana kadar neler çektiğimi gel de bana sor Ali Rıza Bey. Sonra da koşarak işe gel ve fırça ye!"

"Tüm bunları nereden bileyim Alper Bey. Derdi neymiş kadının? Niye sana iftira atmış?"

"Nesi olacak, iki tahtası eksik! Bu hayattan bıkmışmış, intihar edecekmiş, beni aklı başında bir adam olarak görünce içinden bari çocuğum emin ellere gitsin demiş. Anlayacağın bir sürü hikâye. Geç kaldım diye tamamını dinleyemedim. İşe yetişmek için karakoldan öyle bir çıkışım vardı ki komiser bile gülerek "Tamam oğlum kaçmana gerek yok. Çocuk senden değilmiş. Bunu anladık. Rahat ol artık." dedi."

"Niye öyle davrandınız ki Alper Bey. Soluklansaydınız. Olayın özünü iyice anlasaydınız."

"Yetişmesi gereken dünya iş varken mi? Asla. Benim için önemli olan şirketimizin bekası. Gerisi teferruattır Ali Rıza Bey."

"Ah keşke her çalışan sizin gibi sorumluluk sahibi olsa! Ama nerede? Şimdi nasılsınız?"

"Valla ne yalan söyleyeyim sersem gibiyim. Hala kadını yanımda görüyor gibiyim."

"Kolay değil tabi. Bak ne yapalım Alper Bey? Siz şimdi eve gidin ve bir güzel dinlenin."

"Olur mu hiç öyle şey? Hem yapılacak onca iş varken! Duymamış olayım Ali Rıza Bey. Mümkünatı yok."

"Israr ediyorum Alper Bey. Hem bu kafayla çalışırsanız verimli olamazsınız ki."

"Bakın orası da doğru. Şimdi beni ikilemde bıraktınız. Ne yapsam acaba?"

"Gidin ve dinlenin. İtiraz istemiyorum."

"Sonuçta hem büyüğümsünüz hem de amirim. Sizi kıramam! Mecburen gideceğim, ama aklım da burada kalacak."

İşyerinden çıktığımda keyiften içim içime sığmıyordu. Kolay değil tüm öğleden sonrası benimdi! Duygu işyerinde olduğundan eve gitmemin bir anlamı yoktu. Ne yapacağımı bilmeden amaçsızca yürürken usuma Mehmet Kemal'in dizeleri düştü. "Güzeldir öğle rakıları efendim/ Unutulmaz/ Bir kadından söz eder gibi/ Utangaç, gizli, yasak." Kararımı vermiştim. Ali Rıza Bey'den kaptığım izni anasonun keskin kokusunu içime çekerek tüketecektim.. Zaten mevsimlerden bahardı! Hava ne sıcaktı ne de soğuk. Hava, rakı havasıydı!

İşyerinin önünde dolmuşa binip çarşıya indim ve sağa sola bakınarak yürüdüm. Gördüğüm tüm lokantalar ruhuma hitap etmiyordu. Sıkılınca bir sokağa saptım. Henüz on adım ilerlemiştim ki, önünde ufak bir bahçesi olan iki katlı dar bir binadan, anason kokuları eşliğinde Müzeyyen Senar'ın sesi yayıldı Şarkısında Ali Rıza Bey'in hakkımdaki düşüncelerinden bahsediyordu. "Benzemez kimse sana, tavrına hayran olayım..." Hiç tereddüt etmeden içeriye girdim. Dört beş masalık küçük bir yerdi Sigara dumanıyla sararmış beyaz badanalı duvarlarında asılı fotoğraflar, çekildiği andaki canlılığını yitirmiş olsalar da, ellerinde rakı kadehleriyle kameraya poz veren insanlar dertlerinden arınmışçasına gülümsüyorlardı. Dolaba gidip mezelere baktım; lezzetli görünüyordu. Yanıma gelen garsona bir ufak rakı, söğüş, peynir, lakerda, ezme ve enginar söyledim.

Mevsimlerden bahar, saatlerden öğlendi. Gün ortasında canları burnunda oradan oraya koşuşturan insanları seyrederek, birazcık da özendirerek öğlen rakımı içmek istediğimden garsona dışarıda oturacağımı söyledim.

İçeride bir masa doluydu, bahçede ise benden başka kimse yoktu. İlk yudumumu beyaz peynir eşliğinde Ali Rıza Bey'in sağlığına içtim. İkinci yudumumu oradan oraya koşturan insancıkları keyifle izleyerek içtim. Kadehimdeki son yudumu lakerdamdan kestiğim bir dilimle bitirdiğim sırada, elli elli beş yaşlarında, kısa boylu, zayıf bedenli, sakallı bir adam yanımda beliriverdi. Çalışanlardan biri olmalıydı. Boşalan kadehimi masaya bıraktım ve "Her şey çok güzel. Şimdilik bir istediğim yok." dedim. Kepçe kulaklarını örten uzamış saçlarını eliyle söyle bir düzeltip "Oh ne güzel." dedi, ama ne rakımı tazeledi, ne de gitmek için hamle yaptı. Mecburen bardağımı kendim doldurdum. Buzumu attım. Kızarmış ekmekten kopardığım parçayı ezmeye bandım. Ağzıma atacağım sırada adamın bakışlarını üzerimde hissettim. El, kol hareketleriyle "Ne var kardeş?" dedim, aynı hareketlerle "Ne olsun be abi takılıyoruz işte." diye yanıtladı. "İyi o zaman." dercesine bir mimik yapıp rakımdan bir yudum aldım. Hayalinde içiyormuşçasına benimle birlikte yutkundu. Yavaş yavaş sinirlenmiştim. "Kimsin? Neyin nesisin?" diye sordum. Hazır ola geçercesine topuklarını birleştirip kollarını gövdesinin iki yanına koydu. Bu arada karnını içeri çekmiş, başını öne doğru uzatmıştı. Ardından tekmil verircesine bir solukta "Müsaadenizle kendimi tanıtayım. Bendeniz Homeros. Homeros Hüsnü." dedi.

DEVAM EDECEK

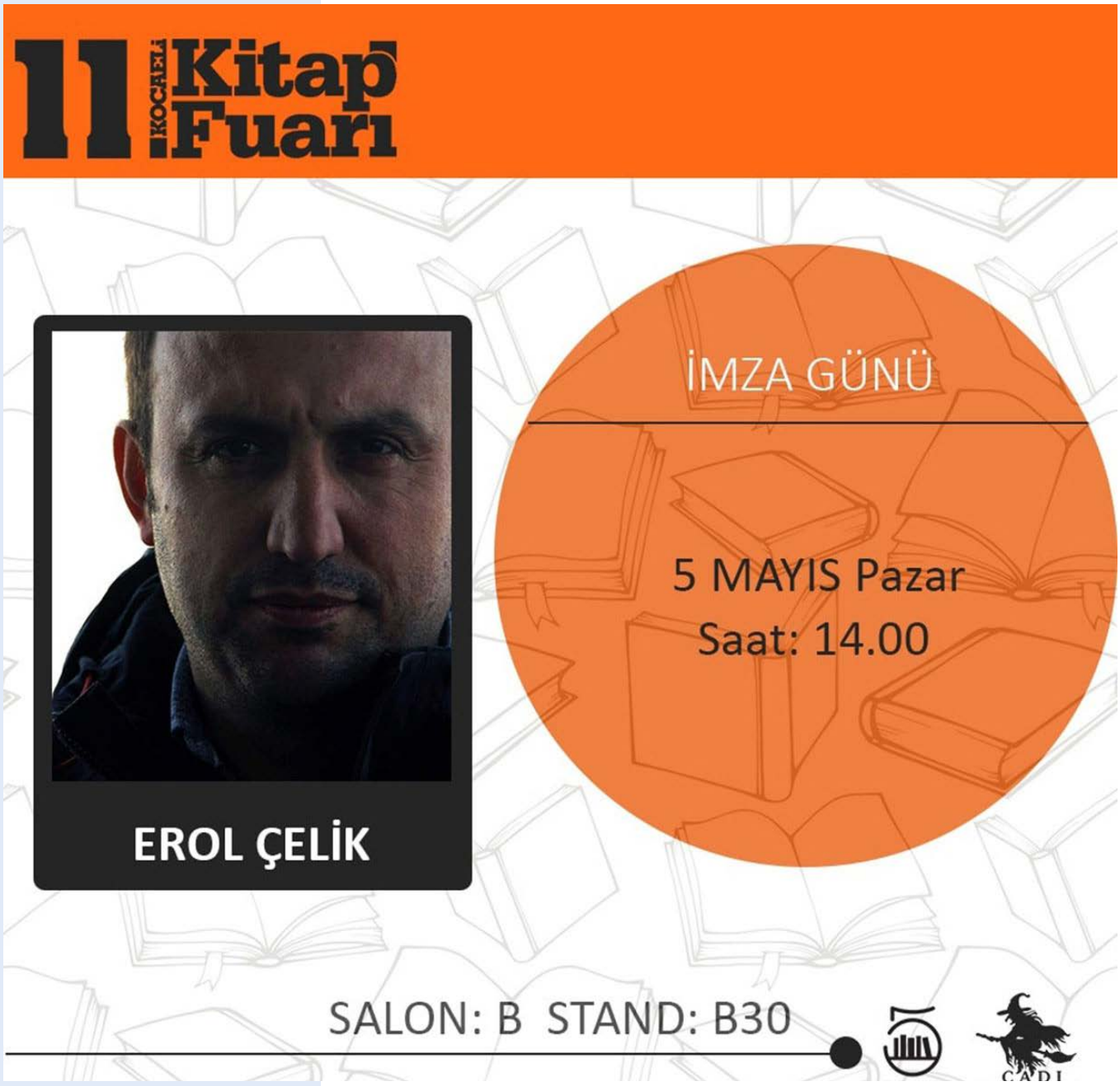

5 Mayıs Pazar Kocaeli Kitap Fuarında Cellatlar Kahvesi imza günü var. Yolu düşeni Cadı Yayınları standına beklerim.

Onur Ataç

İBLİSLE GİDEN

Cinci Hoca derler Karabaşzade Hüseyin Efendi'nin talebelerinden olan Şemsettin Meraki bir gece merakına yenik düşerek inlerin ve cinlerin bile uykuda olduğuna inandığı bir vakitte hocasının kara kaplı defterini kurcalamaya başlar. Kitabın türlü hortlakları ve iblisleri sakladığından habersiz ve tedbirsiz okur.

Cinci Hoca derler Karabaşzade Hüseyin Efendi'nin talebelerinden olan Şemsettin Meraki bir gece merakına yenik düşerek inlerin ve cinlerin bile uykuda olduğuna inandığı bir vakitte hocasının kara kaplı defterini kurcalamaya başlar. Kitabın türlü hortlakları ve iblisleri sakladığından habersiz ve tedbirsiz okur. Derken fırsat bu fırsat diyen iblislerden bir tanesi kitabın içinden fırlar ve Şemsettin'i korkutur. Yüreğini korkuyla dolduran; gözleri masmavi, sureti ise kırmızı ile siyah renklerden ibaret olan ve dahi saçları karman çorman bir vaziyette ortalığa saçılan bu tüylü mahluk karşısında titremeye başlayan Şemsettin, "Kıyman bana yazıktır günahtır, etme eyleme " diye feryat figan eder ancak yine de iblisin gazabından kurtulamayıp oracıkta ruhunu teslim eder. Hüseyin Efendi gürültü ve patırtıları duyar duymaz can havliyle odasına gittiğinde talebesinin cesediyle karşılaşır ve kitabın sayfalarının açık olduğunu görünce korkudan etrafında dört dönmeye başlar "Medet ya rabbim, sen bu Hüseyin kuluna merhamet ediver, merhamet ediver ki bu vaziyetten kurtulsun" diye söylenir. Talebesinin korkudan fal taşı gibi açılmış gözlerinin içine dikkatlice bakınca cinayetin başına kalacağından korkar ve tüm bu belayı başına saran mendebur iblisi yakınına davet edip "Bre zalım ne etmişsin böyle, tiz bu biçarenin ruhunu geri veresin yoksa boynuzlarını kırarım senin" diyerek talebesini diriltmesini ister. İblis ise "Talebeyi diriltmesine diriltirim amma karşılığında özgürlüğümü talep ederim, beni kitaplardan kurtarmanı dilerim" diyerek hınzırca gülümser. Hüseyin Efendi "Ne yapalım kaderimiz buymuş" diyerek iblisin teklifini kabul eder ve Şemsettin tekrar kana cana kavuşur, lakin sonraki gece "Eyvahlar olsun, bu can bu tende durmayacak, iblis bana

ne ettin" diyerek son sözlerini söyleyen Şemsettin gözleri açık bir şekilde bu dünyayı terk-i diyar eyler. Hüseyin Efendi, bunca olup bitene rağmen talebesinin ahirete yolculuk ettiğini öğrenip, iblisin kendisini kandırdığını anlayınca "Vay imansız, vay namussuz, vay sözünü tutmayan hain" diye söylenerek bundan sonra neler yapacağını düşünmeye başlar.

Esaretten kurtulan iblis ise Hüseyin Efendi'ye nispet yaparcasına kimi vakitler Topkapı Sarayı'nın damlarına tüner, 3 metrelik boyunu cümle aleme göstermek istercesine kah bir oraya bir buraya yürür, kah da keyif sigarası içen bir adem gibi uzanarak etrafında olup bitenlere aldırmaz, özgürlüğünün tadını çıkarırdı. En nihayetinde yüreğindeki haylazlığa dayanamayıp saray ahalisi ile onu dışarıdan görenlerin yüreğine korku salar, bu da yetmezmiş gibi padişahı ürküterek onun eziyet ve cefa çektirici hastalıklara tutulmasına sebep olurdu. Bu eziyetlerin neticesi olarak padişah sinir küpüne döner, kendini kaybederek "Damımıza tüneyip cümle ahaliye bizi rezil rüsva eden bu iblisi tepeleyemeyen o karpuz kıyafetli kodoşların hakkından geleceğim, o uğursuz kellelerini gövdelerinden ayıracağım" diyerek cümle saray halkını kırmaya niyetlenir, validesinin telkinleri neticesinde sakinleşerek odasına kapanır ve tüm gün uyumaya çalışırdı.

Tüm bunlara sebep olan iblisi tanıyan Cinci Hüseyin Efendi ise Kösem Sultan'ın daveti ile saraya gelerek duaları ve uyguladığı tedavilerle padişaha geçici şifa sağlar ve uzun uğraşlar, türlü dualar ve dahi kanter içinde kaldığı geceler sonunda iblisi oradan uzaklaştırmayı başarır. Amma velâkin temelli def etmeye muvaffak olamadığı için de padişaha gözükmeden ve dahi adını bile seslenmesine fırsat vermeden saraydan usulca uzaklaşır.

Ahaliyi korkutan ve cümlesine uykuları haram eden iblisin sonraki geceler yine kendisine ve sarayına dadanacağından endişelenen Padişahın gözlerine uyku girmez, sabaha kadar bir o yana bir bu yana dönüp durur. Böylesine zorlu geçen nice çileli ve uykusuz gecelerin sonunda ise hareme yeni gelen Yahudi bir cariye ona "İblislere engel olmak için sarayını samurla kaplatan kral" isimli bir hikâye anlatır. Padişah bu hikâyeden etkilenir, uzun bir aradan sonra ilk defa o gece huzurla uykuya dalar ve sabah olunca paşalarını, beylerini huzuruna çağırarak "Memleket dâhilindeki tüm samurlar tiz toplatıla buyruğum budur" diye isteğini dile getirir. Paşalar ve beyler emri ferman yüce padişahımızındır diyerek boyun büküp gerisin geri huzurdan çıkarlar. Zamanla padişahın bu tutkusunu öğrenen esnaf ise ellerini ovuşturarak samur fiyatlarını bir anda on katına çıkarır ve sarayda olup bitenleri keyifle seyretmeye başlar. Sarayın samur masrafları arttıkça her türlü vergiden muaf olan ilmiye sınıfı için bile samur vergisi konulur. Sultan İbrahim, kendinden geçercesine harem odasını ve hatta sarayın pencerelerini bile samur kürkü ile kaplatır ve gördüklerinden sonra keyiflenerek gününü gün eder, tedbiri elden bırakmadık evelallah derdi.

Bu tedbirler alınır alınmasına lakin bu cevval ve uslanmaz iblisin laneti sarayın dışına çıkarak şehirde yangınlara sebep olur, ahalinin dükkânlarını darmadağın ederek, tüm malları birbirine karıştırmaya başlar, biçarelerin yüreklerini ağızlarına getirirdi.

Halk, yaşadıkları ve gördüklerinden illallah eder ve olanı biteni padişahın uğursuzluğuna yorar. Neticede Sultan İbrahim "Cinciye güvendik, cariyeye kandık, samurlara sarındık sarmalandık yine de iblisin gazabından kurtulamadık" diye söylenerek tahtından indirilir ve güç bela küçük bir odaya hapsedilir. Bu da yetmezmiş gibi bir daha onun ne suretini görmek ne de sesini bile işitmek istemezlercesine odasının pencereleri ve kapıları da tuğlayla örülür. Sultan bir daha gün ışığını göremez, karanlık odada kendisini tahtından eden iblisiyle baş başa kalır ve böylece ölmeden önce ölenlerden olur.

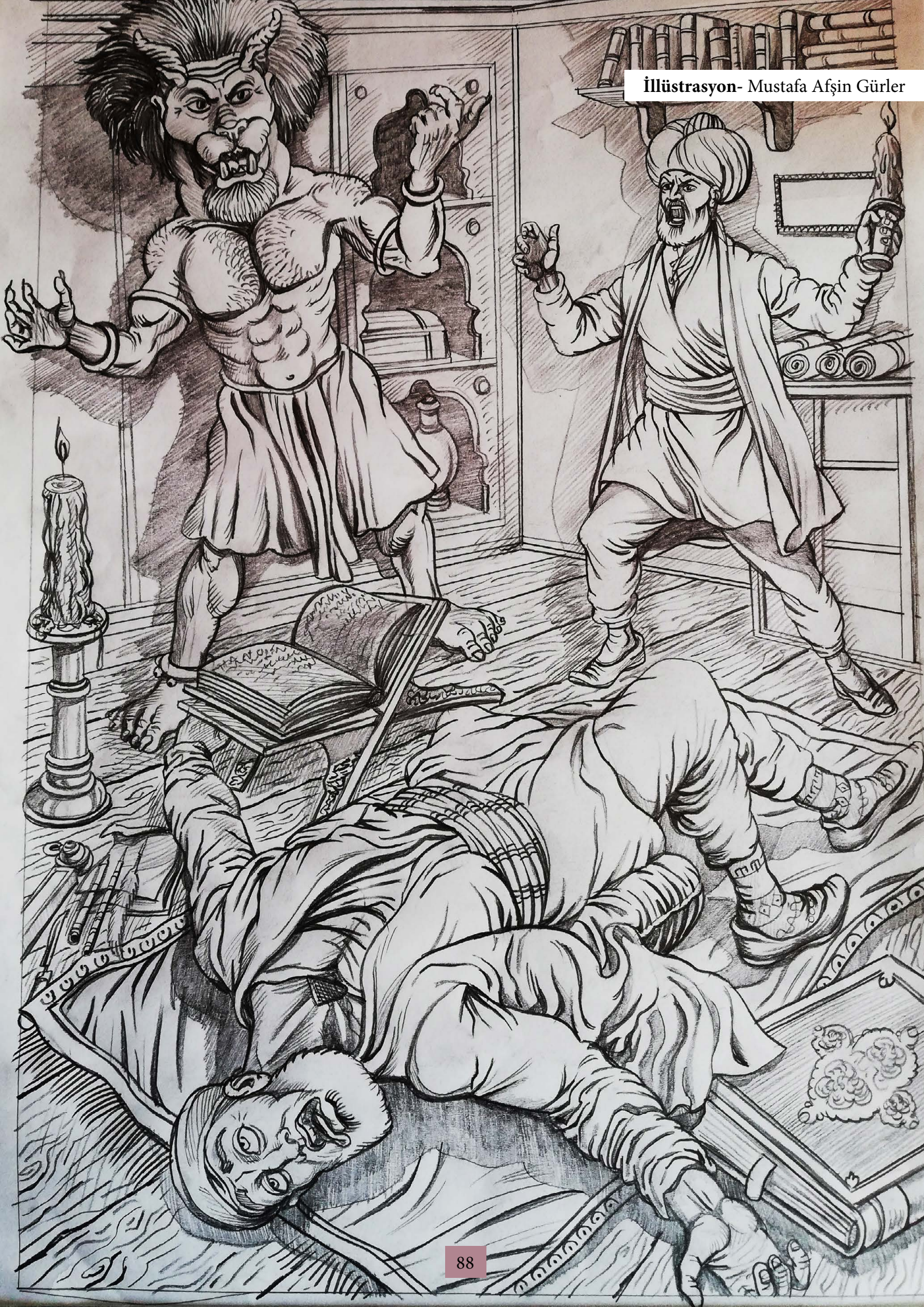

İllüstrasyon- Mustafa Afşin Gürler

Yusuf Gürkan

YERALTININ KARANLIK ECESİ

Bölüm II:
"Ölüme Tapan Kalp"

1001 gece masallarında ki prenseslerin karanlık anlatılarını andıran

Doğuya özgü; ölümle çevrelenmiş, karanlık ve ihtişam dolu insanı yanıltan

Bir esrar perdesi arasından, bana gülümsediğini duyumsadım bir an

Yolda yürürken hani; aniden ardına dönüp bakmak istersin duraksayarak

Karanlık sokaklardaki lambalar, sanki yanan meşaleler lahiti aydınlatan...

Metruk; lanetli bir sonsuz lahit labirenti, yürüyorum sokakları üzgün ve endişeli

Bir an olsun çıkmıyor gözlerin aklımdan, yalnızca bir an izin vermiyor bedduan

Tonu; rengi, esrarengiz, insanı hayrete düşüren bir kahverengine çalan

Zifiri düşler görüyorum ardında gün batımının, ölüme meftun yalnız ona tapan

İfritlerin musallat oluyor; ruhani varlığıma, acıtan, ısıran ve canımı derinden yakan

Acıtıyorsun esrarengiz Ece, duydun mu ruhumun yükselen çığlığını alaca hülyalardan?

Karanlığın azizinin ölümcül nefesidir; beni sana çağıran, geceye ağıtlar yaktıran

Teni heykel kadar beyaz; yanakları al, tapındığım bir güzellikti bu; Cehennemi taraftan

Kara ölüm, Kara Veba, Sancılı Sıtma, Bir Kara Humma aşkını adından alan

Bilmem ki hangi yüzyılın felaketisin? Ardında bir ölüler ordusu, yaşamayan hayaletler bırakan

Benim! Ben, sana tutkun olan, senden yardım dileyen, adına kara ezgiler okuyan

Cehennemin kadim mistik rünleri, ışığını aşkından alan, Grotesk lahitime süslemeler olan

Biliyorum kehanet tamamlanacak yeryüzüne gelince, beni sevince, beni görünce

Ey; "Yeraltı Karanlık Krallığına" hükmeden kadim Cehennem ari Ece

Yalnız seni sever, yalnız sanadır aşkım, ben senin içinde boğuldum artık

Düşlemekten beynim sızlıyor, istemekten kalbim kuruyor, anılar hasta kalbime acı veriyor

Sana olan tutkulu ve ölümcül aşkım... Dünyanın sonu oluyor, yaşayan her şey ölüyor

Ne olur inan bana, bir cevap ver sana olan tutkulu ve alacakaranlık sevgime

Ruhum artık ölüyor, yolculuğum tamamlanıyor, senin olan bu saray bana mezar oluyor

İşte burada; yalnızca senin Savaş-Lordun, sana ölümüne taparım, yalnızca sana ulaşmaktır arzum

Ne olur duy; Habis Kıyametinin ardından, çaresiz, titreyen, boğuk, son nefesimi

Her şey yok olur; Kehanet tamamlanırken, yıkımla katledilirken her zerre, bırakma ellerimi

Sakın! Ne olursun bırakma; günahkâr omuzlarımda ki aşkının kanlı kesik izlerini

Kimse silemez; bakışıma hapsolan kara gölgeni, kimse alamaz acı dolu ruhumdan ismini

Benliğime yazılmıştır; kalbimin kanıyla umuduyla ismin, ardında bırakma senin için savaşan neferini

ZALİM ZÜHTÜ
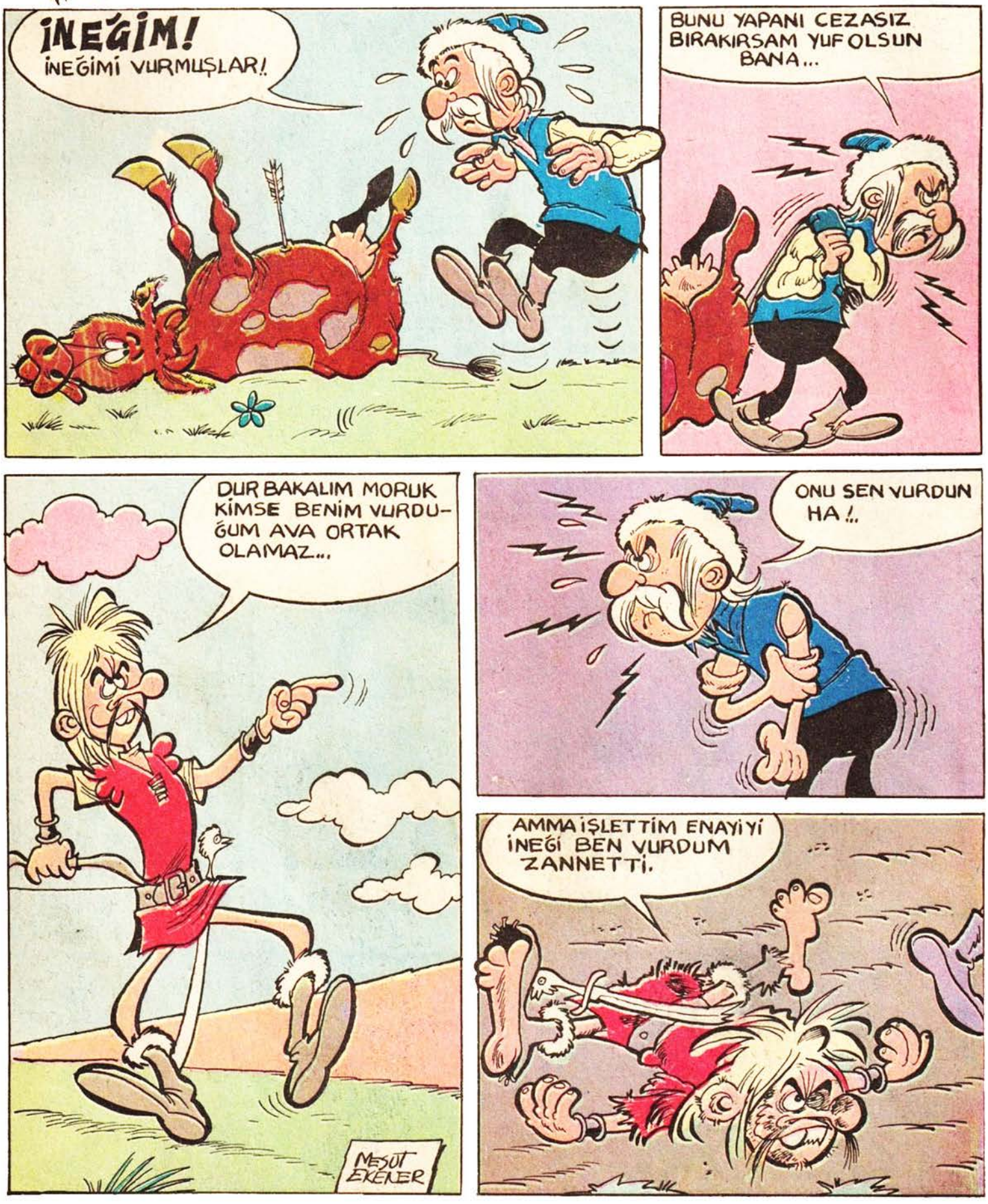
Mesut Ekener